

OO 1108 B DE RESTAURATIE EN RENOVATIE VAN DE EPERON D'OR TOT HET BORSTEL - EN SCHOEISELMUSEUM VOOR DE STAD IZEGEM

EPERON D'OR

situering

Eperon d'Or is gelegen in de noordelijke 19de eeuwse industriële stadsuitbreiding (kanaalzone) van de stad Izegem. de site wordt begrensd door de spoorweg enerzijds, door het kanaal anderzijds.

stedenbouwkundige analyse / probleemstelling

- geïsoleerde ligging van de site t.o.v. het stadscentrum : de spoorlijn snijdt het stedelijk weefsel letterlijk doormidden waardoor de wijk geïsoleerd wordt t.o.v. zijn omgeving
- fragmentatie van de industriële site : de betonnen brug van de nieuwstraat over het kanaal is zeer prominent aanwezig en deelt de site op in 2 geïsoleerde 'eilanden'.
- weinig aantrekkelijk karakter van de site door de geïsoleerde ligging, het industriële karakter, de afwezigheid van groene openbare en publieke ruimten, de onafgewerkte 'achterkanten' van de bouwblokken aan de spoorweg
- het ontbreken van elke relatie tussen het stadscentrum en het kanaal
- de dominante aanwezigheid van de brug van de nieuwstraat op de korenmarkt wordt als negatief ervaren en maakt de stedelijke ruimte onbruikbaar
- de voetgangerstunnel onder de spoorweg wordt als onprettig ervaren
- de hoedanigheid van de zuidkaai is heel onbeduidend en verwarrend; de aanleg van de zuidkaai laat te wensen over waardoor de zuidkaai als openbare ruimte geen enkele kwaliteit heeft
- chaotische inplanting van woon- en industrie functies door elkaar
- de site wordt gekenmerkt door een organisch gegroeide stedelijke morfologie

(stedenbouwkundige) doelstelling op lange termijn : een toekomstvisie

- de kanaalzone meer leefbaar maken door :
- het versterken van de relatie tussen het stadscentrum en de kanaalzone door het aanbrengen van oa voetgangersbruggen
- het verbeteren van de relatie tussen het stadscentrum en het kanaal door de structurering van de 2 bestaande bouwblokken en het doortrekken van zichtassen
- het heraanleggen van de zuidkaai als een volwaardige openbare ruimte
- de afwerken van de 'achterkanten' van de bouwblokken langs de spoorweg
- de herinrichting van de prins albertlaan als promenade, als een volwaardige en kwaliteitsvolle openbare ruimte, die beide stadsdelen met elkaar verbindt
- omvormen van de vredestraat tot een kwaliteitsvolle woonstraat

voorstel bouwblok-evolutie

het bestaande bouwblok wordt op een subtiele wijze gestript; een nieuwe verbindingssas aan de westzijde van éperon d'or snijdt het bestaande bouwblok doormidden; deze nieuwe voetgangersweg tussen de prins albertlaan en de zuidkaai wordt versterkt door een langgerekt bouwvolume.

de vredestraat wordt omgevormd tot een woonstraat; het bestaande industriegebouw met betonnen draagstructuur wordt omgevormd tot loftwoningen; op de hoek van de zuidkaai en de vredestraat wordt het bouwblok vervolledigd met een L-vormig bouwvolume also ontstaat een activiteitenpromenade als verbindend element tussen de prins albertlaan en de zuidkaai

(stedenbouwkundige) doelstelling korte termijn

- de site Eperon d'or uit haar isolement halen door kleinschalige en budgetvriendelijke ingrepen die een grote impact hebben :
- bouwen van 1 voetgangersbrug ter hoogte van éperon d'or over de spoorweg aan de westzijde van het station parallel aan de voetgangerstunnel; de site is beter bereikbaar en kan terug opgenomen worden in het stedelijk weefsel van voetgangersroutes (cfr lamotsite - vismarkt te mechelen waar de aanleg van een nieuwe brug over de dijle een ongelooflijk grote impact heeft op de leefbaarheid van de buurt)

- het creëren van een verbindingssas voor voetgangers tussen de spoorweg en het kanaal aan de westzijde van éperon d'or en dit in het verlengde van de nieuw te bouwen voetgangersbrug
- uitbouwen van éperon d'or tot het centrale museum van de leiestreek : museum als katalysator voor de kanaalzone
- de opwaardering van de buurt door kleinschalige injecties (de omvorming van het industriële gebouw in de vredestraat tot loftwoningen, renovatie van het turbinegebouw tot horeca)
- het uitwerken van een net van fietsroutes door de leiestreek

analyse gebouw éperon d'or / probleemstelling

- tweeledigheid van het gebouw : éperon d'or bestaat uit een voorbouw – de voormalige kantoren- en de productiehal; een vleugel aan de westzijde van de productiehal werd afgebroken;
- eigendomsstructuur : de voorbouw werd reeds aangekocht door de stad izegem en is reeds eigendom van de stad; de productiehal zou in 2011 kunnen worden aangekocht
- de voorbouw wordt gekenmerkt door 3 praalgevels (oost, zuid- en westgevel); de noord gevel heeft geen enkele bouwhistorische waarde en voldoet bouwfysisch niet
- de productiehal werd in de loop van de geschiedenis grondig verbouwd; de oorspronkelijke sheddaken werden vervangen door een plat dak; van de gevels heeft enkel de oostgevel bouwhistorische waarde; de westgevel daarentegen heeft geen enkele architecturale waarde;
- aan de oostzijde van het gebouw is een smalle strook van ongeveer 2 m die grenst aan de tuinen van de woningen in de vredestraat; deze strook is moeilijk bereikbaar en heeft momenteel geen functie
- éperon d'or is vanaf het station niet of nauwelijks zichtbaar omdat het verscholen wordt achter een groen scherm

concept : realiteitszin en fasering

- het uitgangspunt van het ontwerp is realiteitszin: het project is enkel haalbaar indien men het ontwerp op een realistische manier benadert; rekening houdende met de huidige en toekomstige eigendomsstructuur (izegem wordt pas in 2011 eigenaar van de productiehal) en de budgettaire middelen van de stad moet men gefaseerd kunnen werken : de restauratie en reconversie van de voorbouw dient volledig onafhankelijk kunnen worden uitgevoerd van de renovatie van de productiehal
- fase 1 : restauratie en reconversie van de voorbouw tot het centrale streekmuseum met balie, bookshop, café, administratie, zoolzaal, polyvalent platform met leielab, leielink, periscopenzaal en pic-nic dak. door de inplanting van de verticale circulatie in de bestaande toren kan deze fase onmiddellijk aanvangen en dient men niet te wachten totdat de productiehal werd aangekocht; in fase 1 blijven het bestaande schoeisel- en borstelmuseum open en worden de 3 gebouwen opgenomen in een museumwandeling
- fase 2 : de bestaande productiehal wordt omgevormd tot schoeisel- en borstel museum; de voorbouw wordt uitgebreid met een 2de traphal en enkele dienstenfuncties
- fase 2 optie : indien het budget het toelaat kan het bestaande platte dak van de productiehal worden omgevormd tot de oorspronkelijke sheddaken
- fase 3 : voor de optimalisering van het museum en in functie van het stedenbouwkundig ontwerp wordt naast de bestaande productiehal een transparante galerij gebouwd die de museumwandeling vervolledigt en die de flexibiliteit vergroot
- de restruimte tussen de oostgevel en de tuinen van de woningen in de vredestraat wordt omgevormd tot een semi-publieke steeg waardoor de privé-tuinen een dubbele ontsluiting krijgen
- de fietsberging opgebouwd uit goudkleurig gerekt metaal, wordt aan de straatzijde geplaatst, dwars op de prins albertlaan; dit abstract element vormt een subtiële aankondiging van het museum

fase 1 : restauratie en reconversie van het kantoorgebouw

cruciaal voor fase 1 is de inplantingsplaats van de verticale circulatie. bepalend voor de keuze van inplanting zijn de fasering ten gevolge van de eigendomsstructuur en de wens tot toegankelijkheid van het dak. vandaar dat de lift en de trap worden ondergebracht in het bestaande hoektorenelement.

niveau -1/2 en 0 : sanitair/lockers en bookshop – balie - café

kenmerkend voor het gelijkvloers is de lineaire draagstructuur achter de bestaande garagepoorten; de eerste poort naast de toren verschaft toegang tot het museum; de entree van het museum wordt ingericht als bookshop; confronterend en tegelijkertijd tactiel zijn de vloer-, wand- en plafondbekleding in rode borstels; deze ruimte heeft een scharnierfunctie; alle omliggende functies zoals balie, traphal, sanitair, lockers, café, zoolzaal, kantoren, museumfuncties fase 2 en 3 zijn vanuit deze centrale ruimte bereikbaar

de tweede poort is en blijft de autonome toegang van de kantoren op de eerste verdieping achter poorten 3, 4 en 5 bevindt zich het café; door het omkeren van de draairichting worden deze poorten luiken; de inplanting van het museumcafé op het gelijkvloers met annex zuidgericht terras werkt drempelverlagend; kenmerkend voor deze ruimte is het 'brutalistisch' karakter.

de half verheven kelder wordt omgevormd tot sanitair en lockerruimte; door een vrije inplanting van een volume in deze ruimte wordt op subtiële wijze een relatie gecreeerd met het museum in de productiehal; het museumcafé, het sanitair en de zoolzaal kunnen autonoom functioneren ten opzichte van het museum.

niveau +1/2 : zoolzaal

de aan de noordzijde gelegen opkamer wordt omgevormd tot zoolzaal; deze multifunctionele conferentiezaal vormt de link tussen de voorbouw en het latere museum in de productiehal;

niveau +1 : administratie / kantoren

alle administratieve diensten van de izegemse musea worden ondergebracht op deze verdieping; alle ruimten worden gerestaureerd in hun oorspronkelijke toestand en worden integraal behouden

niveau +2 : periscopenzaal – leielab - leielink

deze verdieping wordt opgevat als een multifunctioneel informatieplatform over de leiestreek; de ruimte wordt ingericht als leielab en leielink rond een multifunctionele met gordijnen afscheidbare kleine conferentieruimte; periscopen en ronde dakkoepels creëren letterlijk een uitzicht op de leiestreek

dakterras +3 : pin-nic dak

na de informatisering over de leiestreek en het opvangen van een glimp van de omgeving via de periscopen kan men tijdens de zomermaanden van op het dakterras de leiestreek met eigen ogen aanschouwen; bij mooi weer wordt het terras gebruikt als picnic-plek voor scholen. de vloer wordt afgewerkt met budgetvriendelijke houten 'pallets';

fase 2 : 2de traphal en omvorming van bestaande productiehal tot museum

bepalend voor de inplanting van de 2de traphal zijn de zoolzaal en de oostelijke praalgevel die 5 m verder doorloopt als de voorbouw; deze 'schijngevel' krijgt opnieuw betekenis door het aflijnen van het nieuwe bouwvolume met trap en dienstfuncties op deze gevel; alle verdieping en tussenniveaus zijn bereikbaar via deze nieuwe traphal; de bestaande productiehal wordt omgevormd tot schoeisel- en borstelmuseum; de indeling van deze grote industriële ruimte gebeurt door een systeem van witte gordijnen waardoor ruimten flexibel opdeelbaar blijven; vitrinekasten e.d. worden als museale objecten in de ruimte geplaatst; het depot wordt achteraan de fabriekshal ingeplant; deze stockageruimte wordt opgevat als een 'open' depot waarbij glazen wanden een fysieke maar transparante afscherming maken tussen museum en opslagruimte.

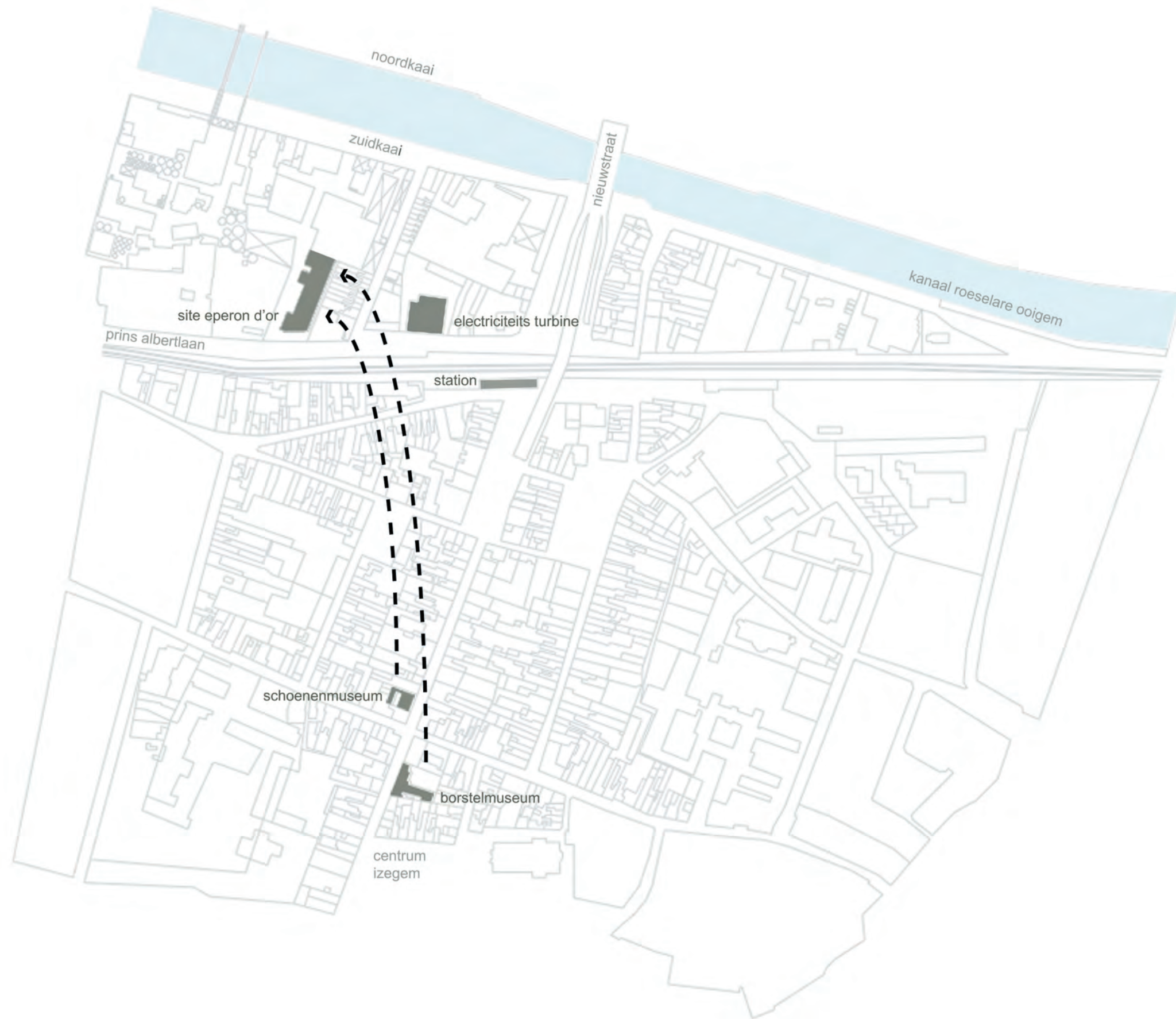
door de weloverwogen inplanting van de bijkomende dienstfuncties en de 2de traphal wordt de noordelijke gevel van de voorbouw volledig geïsoleerd; vervolgens wordt deze bekleed met panelen uit goudkleurig gerekt metaal.

fase 2 : 2de traphal en omvorming van bestaande productiehal tot museum

de eventuele reconstructie van de sheddaken gebeurt met budgetvriendelijke en hedendaagse materialen (dubbelwandig U-vormig profielglas met draadwapening en aluminium sandwichpanelen);

fase 3 : museumgalerij

de bouw van een transparante galerij aan de westzijde van de productiehal vervolledigt de museumwandeling en laat een grote inwendige flexibiliteit toe; de balieruimte wordt verbonden met de hagelwitte galerij, die tegelijkertijd verbindt en uitnodigt; de eigenlijke museum-ruimte wordt onsloten via grote schuifpoorten die bedrukt worden met prints en taferelen uit het collectief geheugen van de stad; langsheen de verbindingsas tussen de prins albertlaan en de zuidkaai manifesteert zich de galerij als een glazen volume; de grenzen binnen- buiten vervagen; de machines die in deze galerij als museale objecten zijn opgesteld zijn ook voor de toevallige voorbijganger waarneembaar; deze galerij nodigt uit en werkt drempelverlagend; de voorbijganger is niet alleen toeschouwer maar gaat onbewust deelnemen aan de museumwandeling...

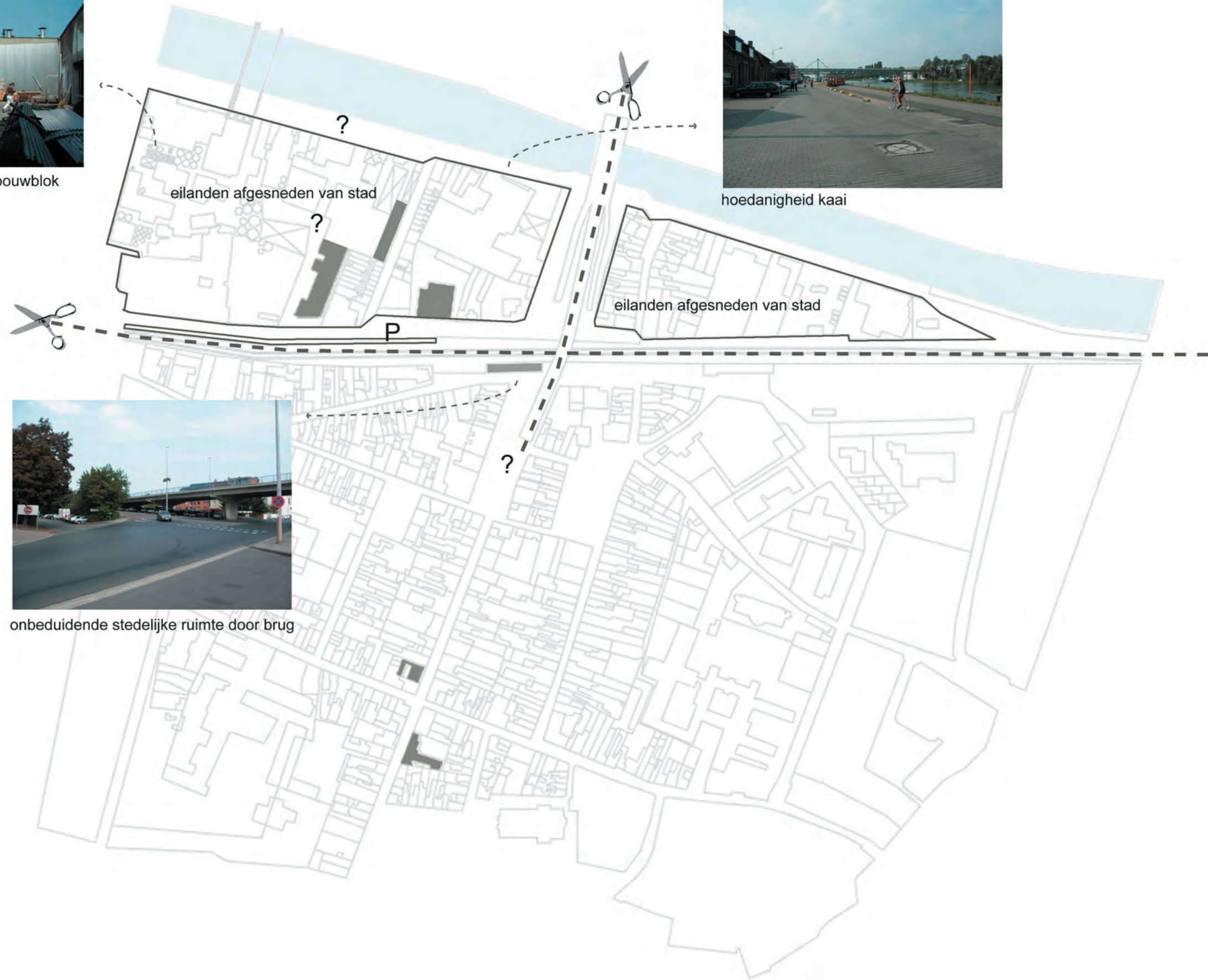

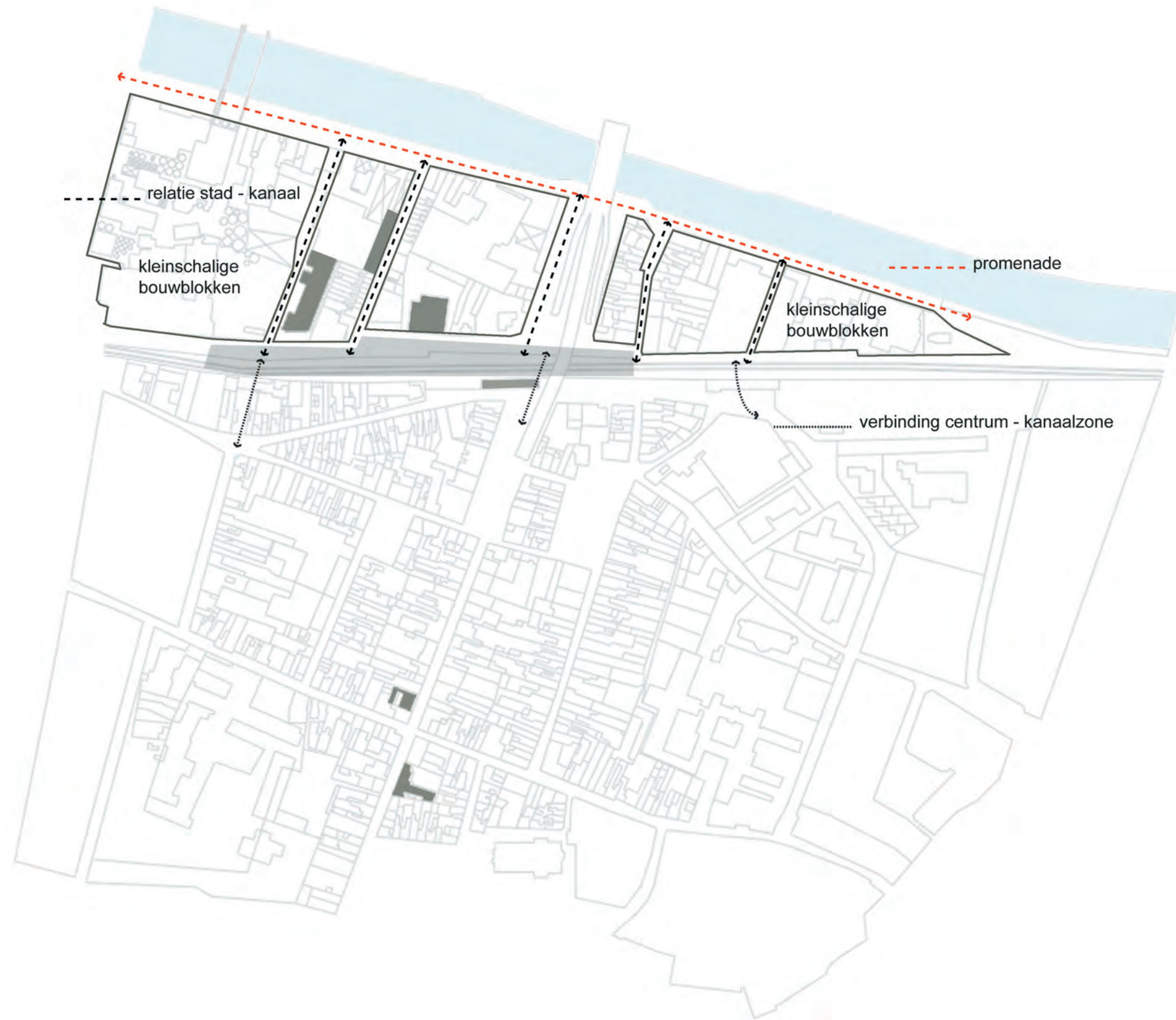
groot onleefbaar industrieel bouwblok

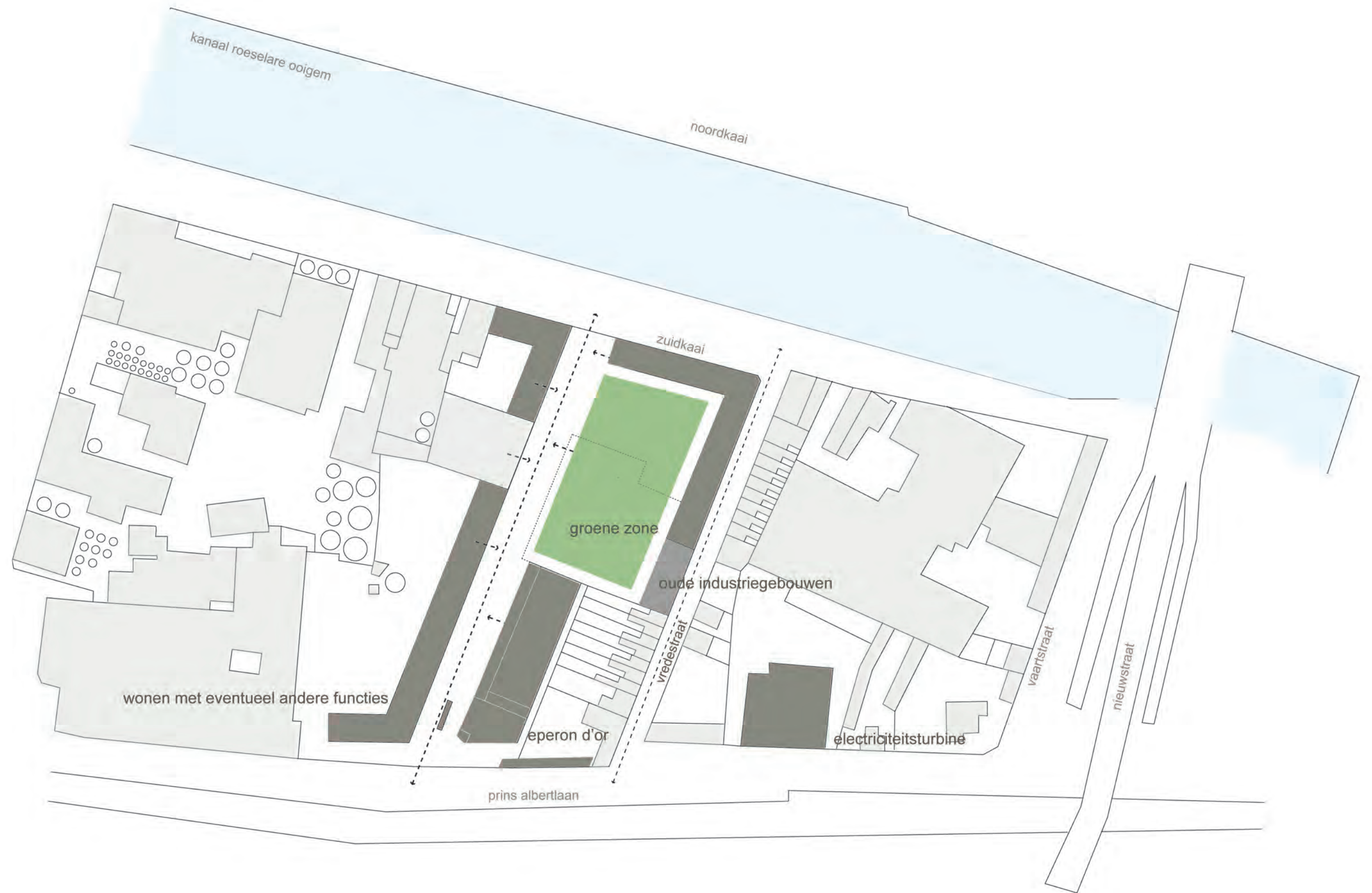

hoedanigheid kaai

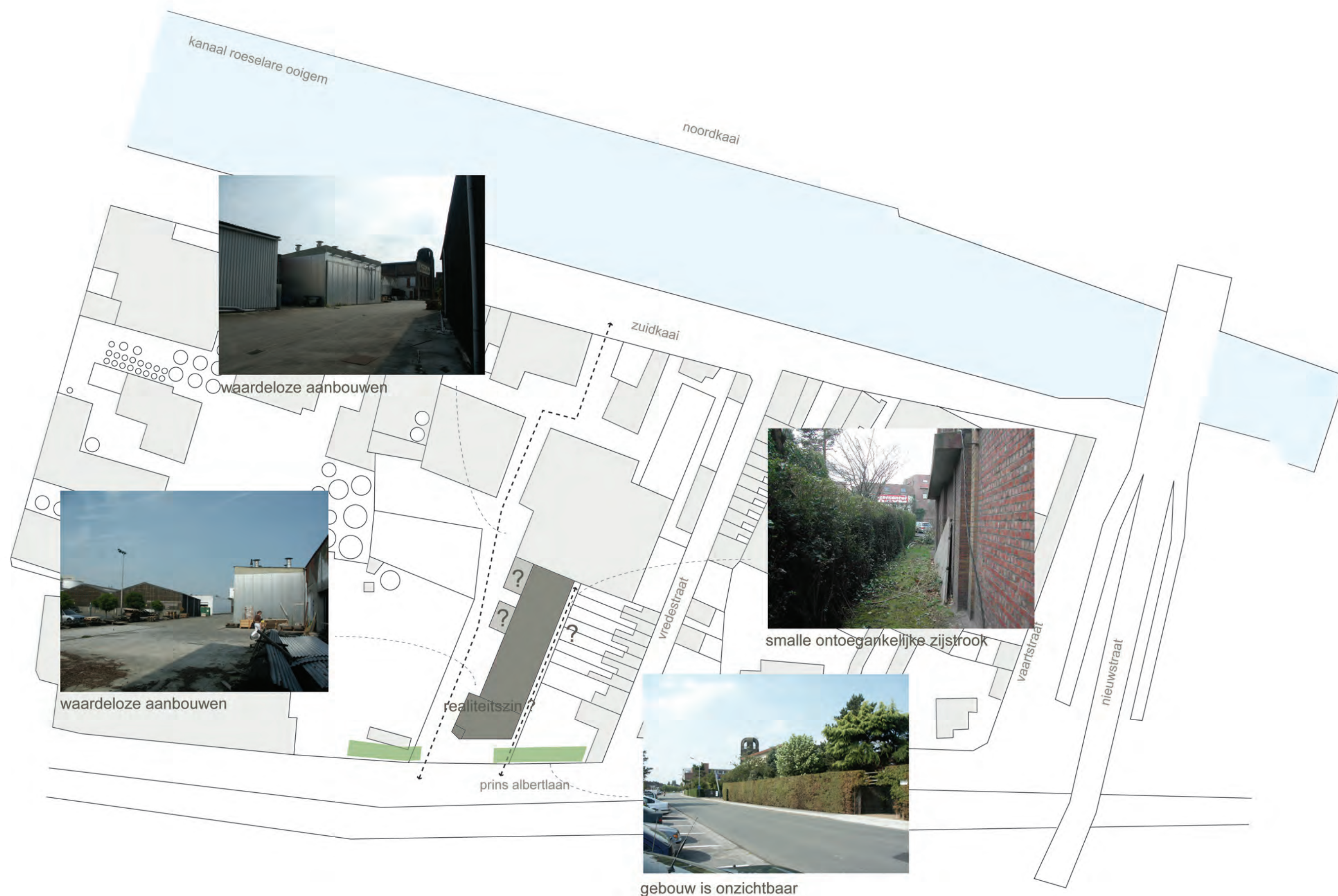

onbeduidende stedelijke ruimte door brug

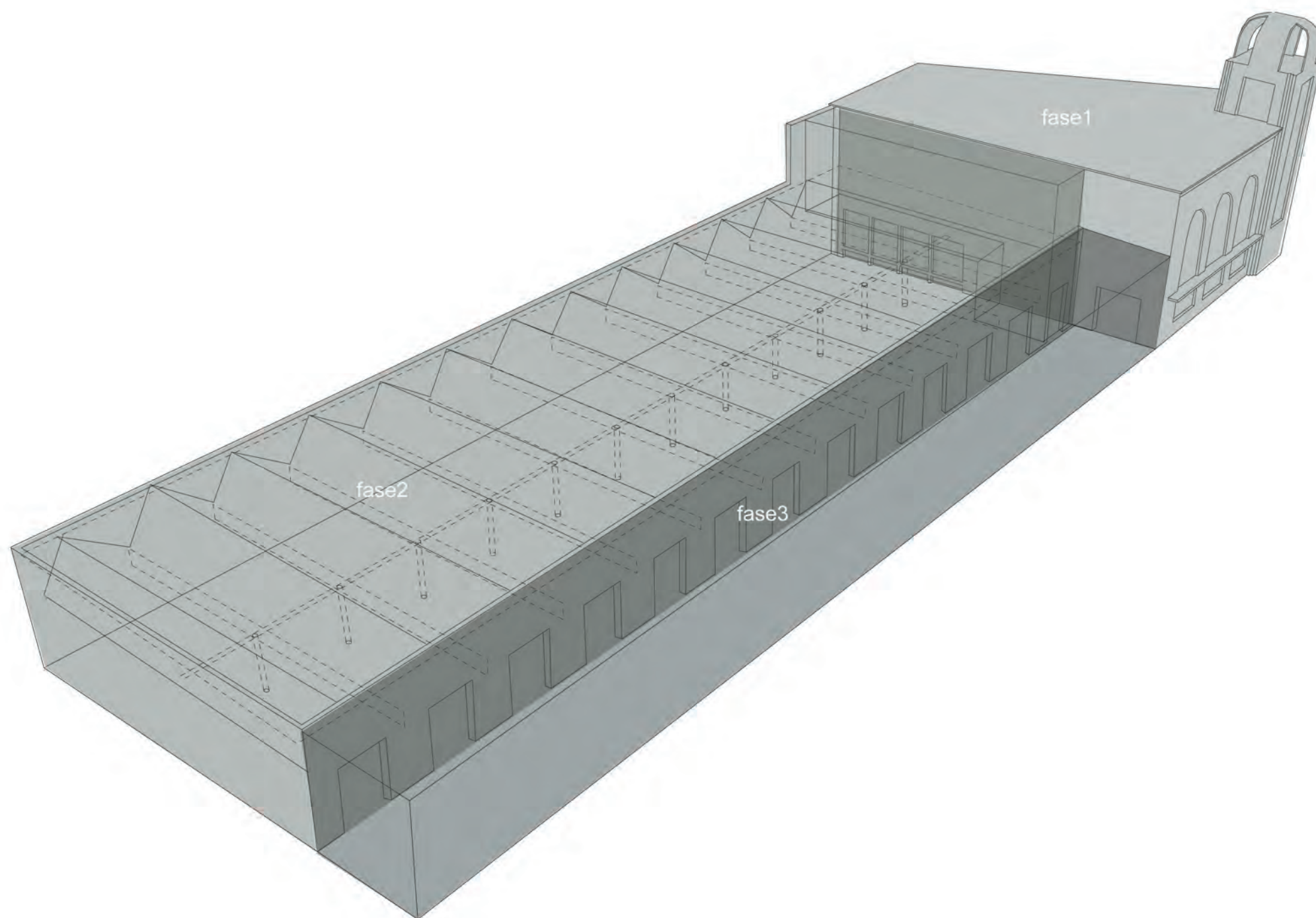

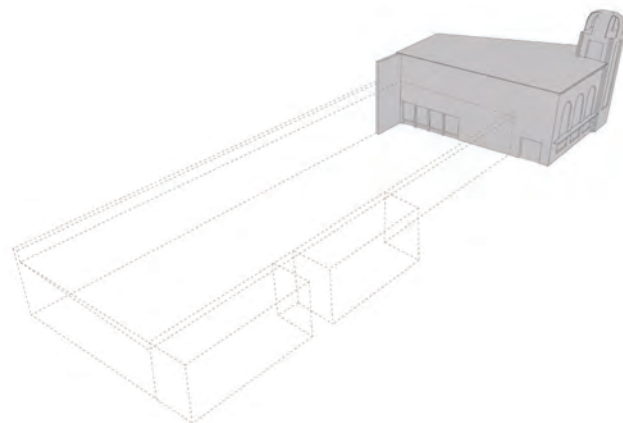

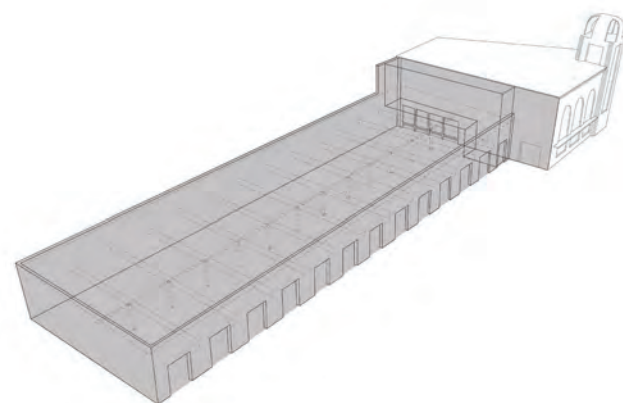

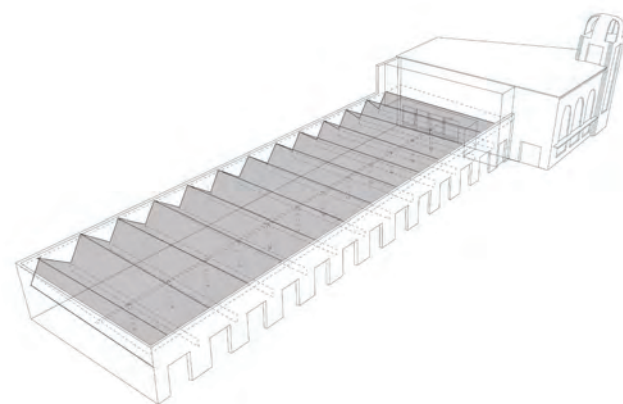

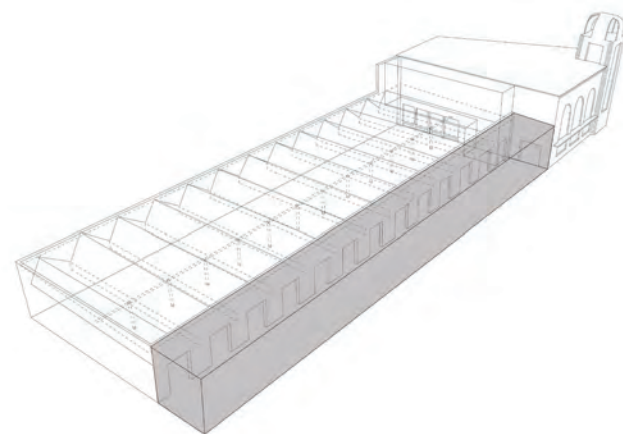
FASE 1 : STREEKBEZOEKCENTRUM, KANTOREN EN CAFETARIA IN VOORBOUW
BORSTEL - EN SCHOENENMUSEUM BLIJVEN IN BESTAANDE GEBOUWEN IN DE STAD

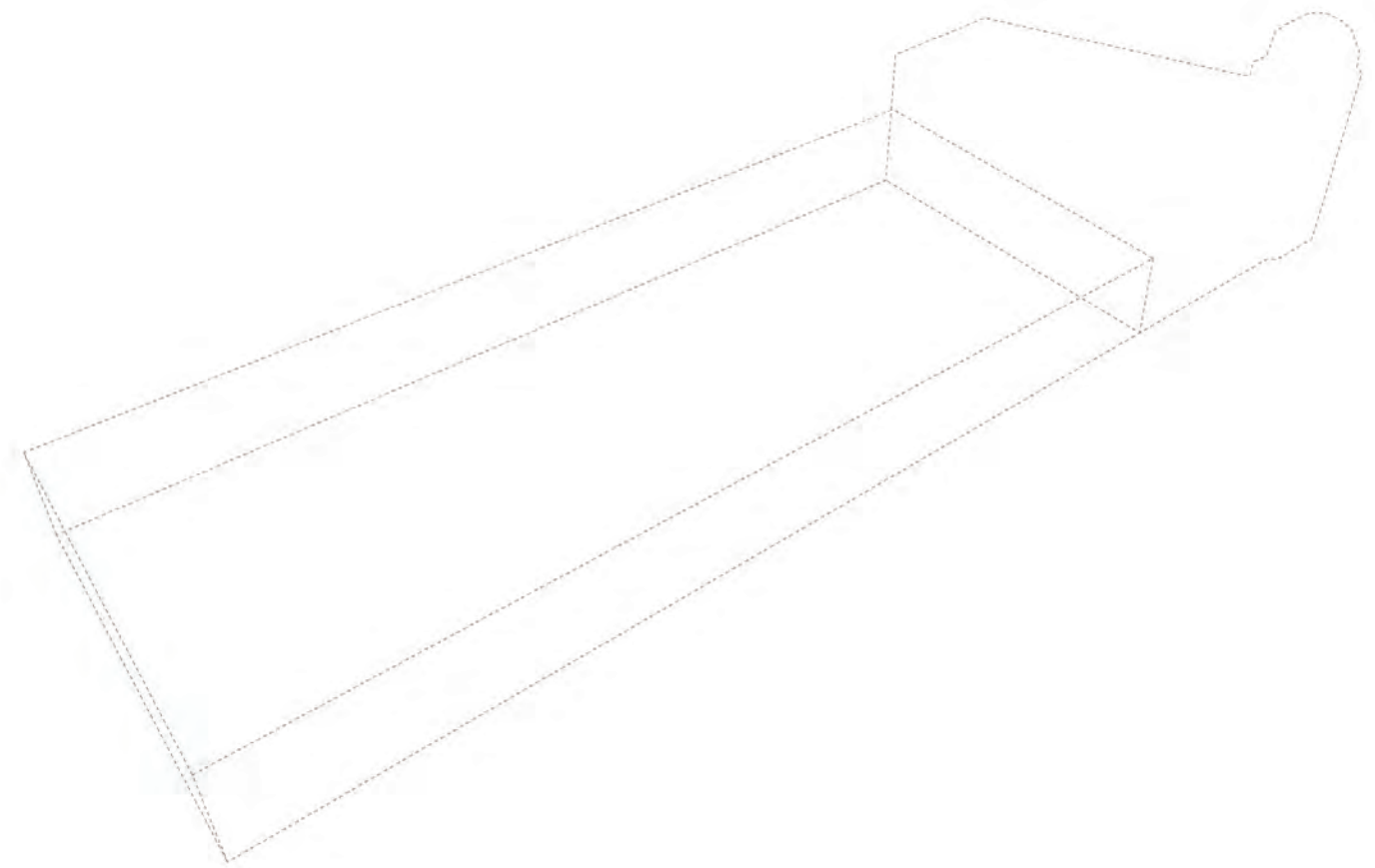
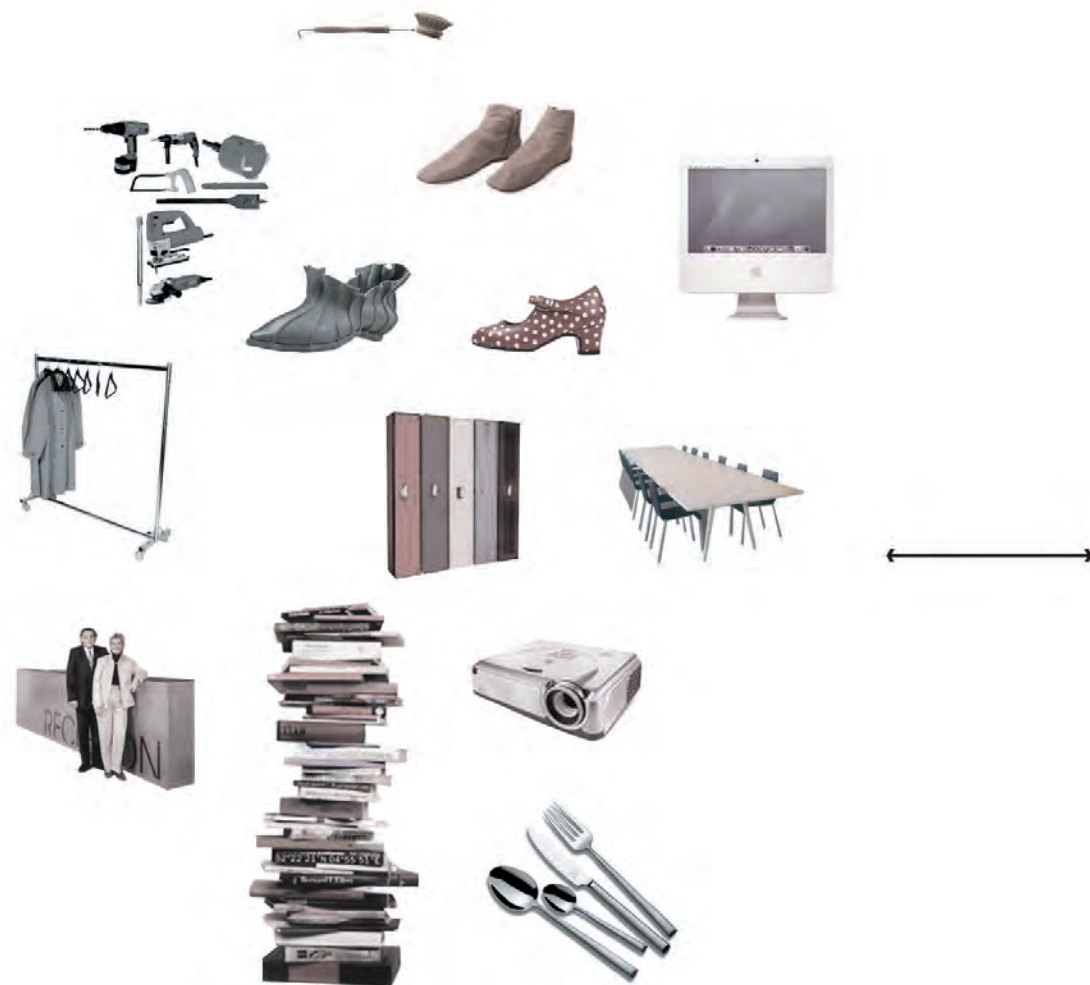
FASE 2 : 2e TRAPHAL + BORSTEL- EN SCHOENENMUSEUM IN LOODS

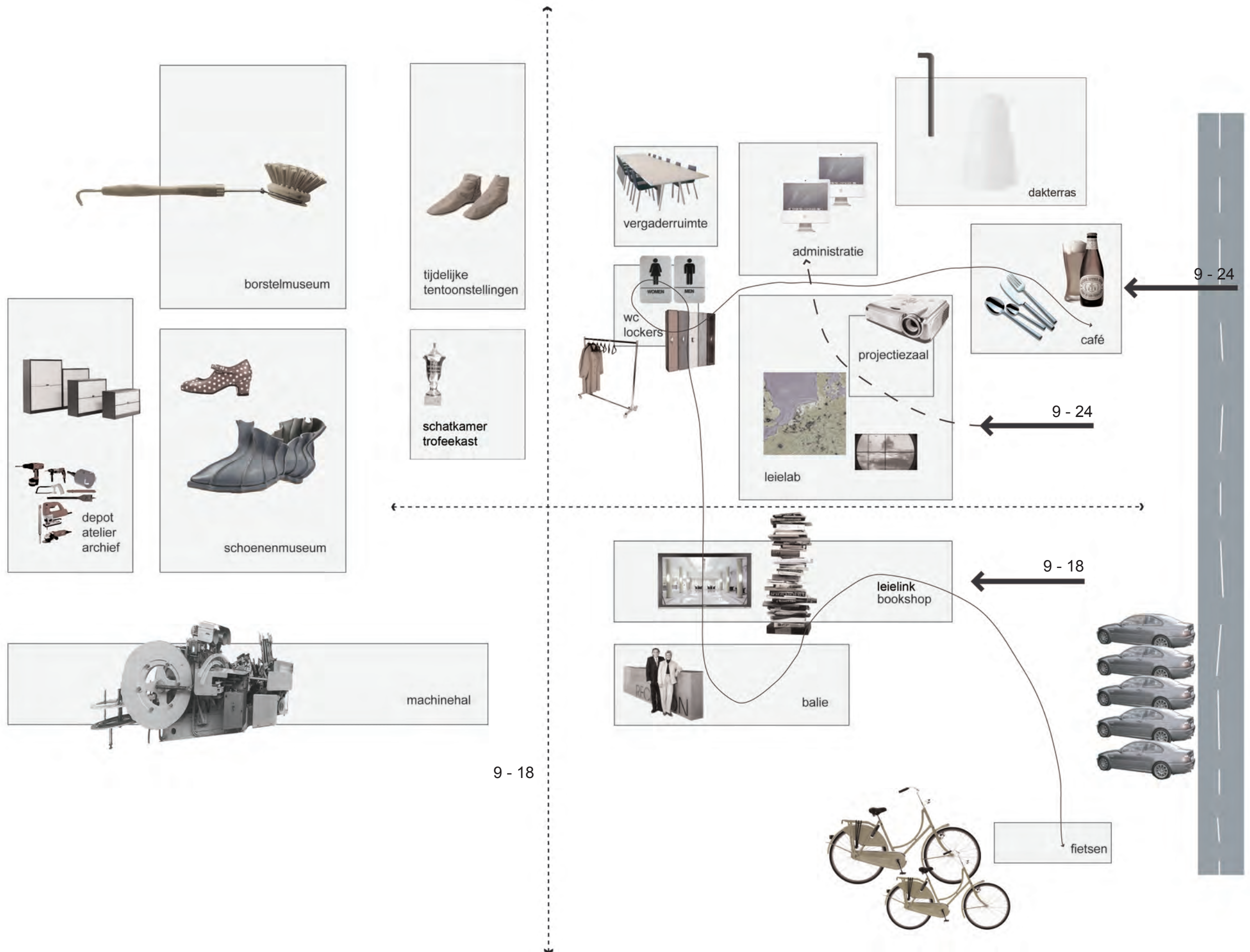

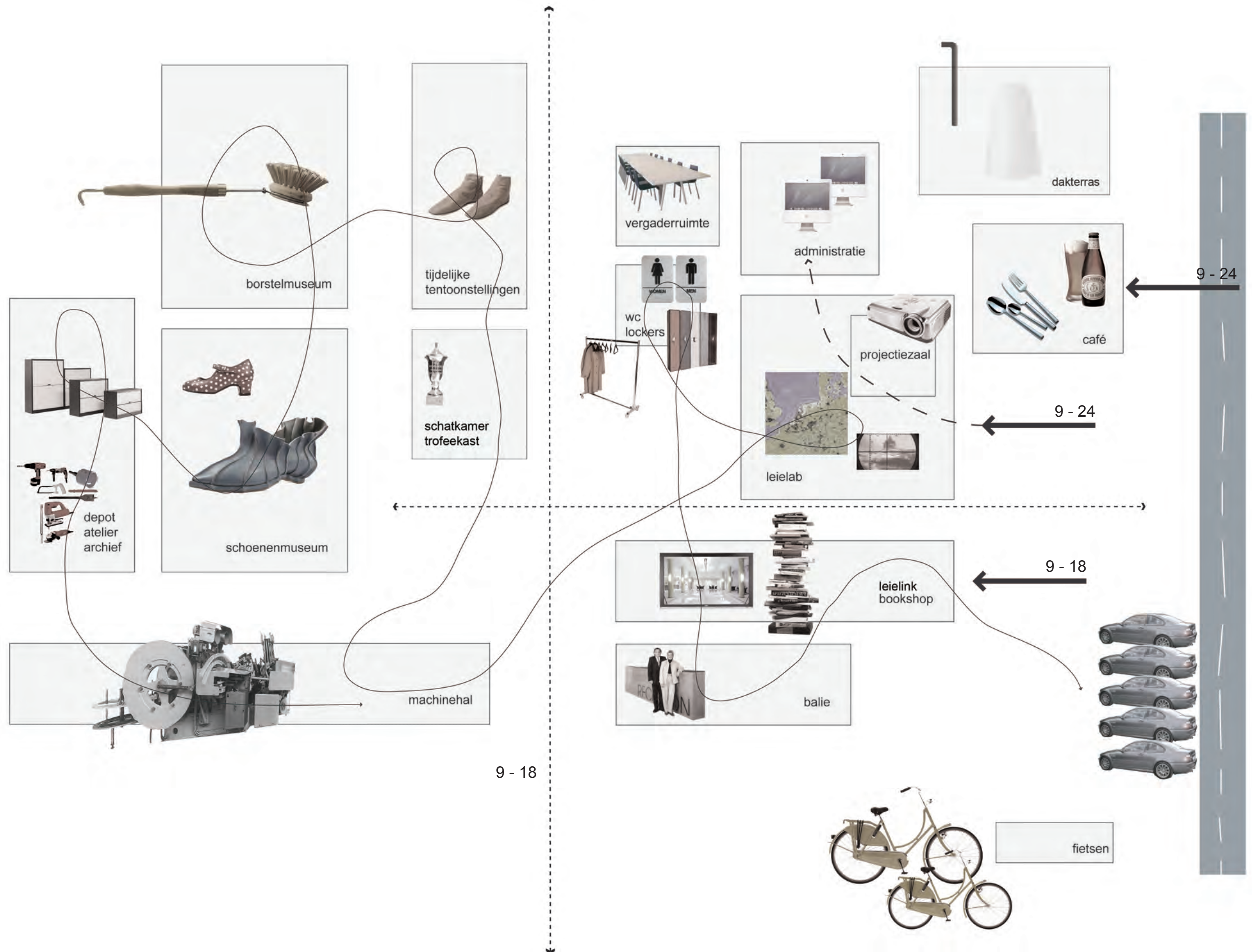
FASE 2 OPTIE : RESTAURATIE SHEDDAKEN

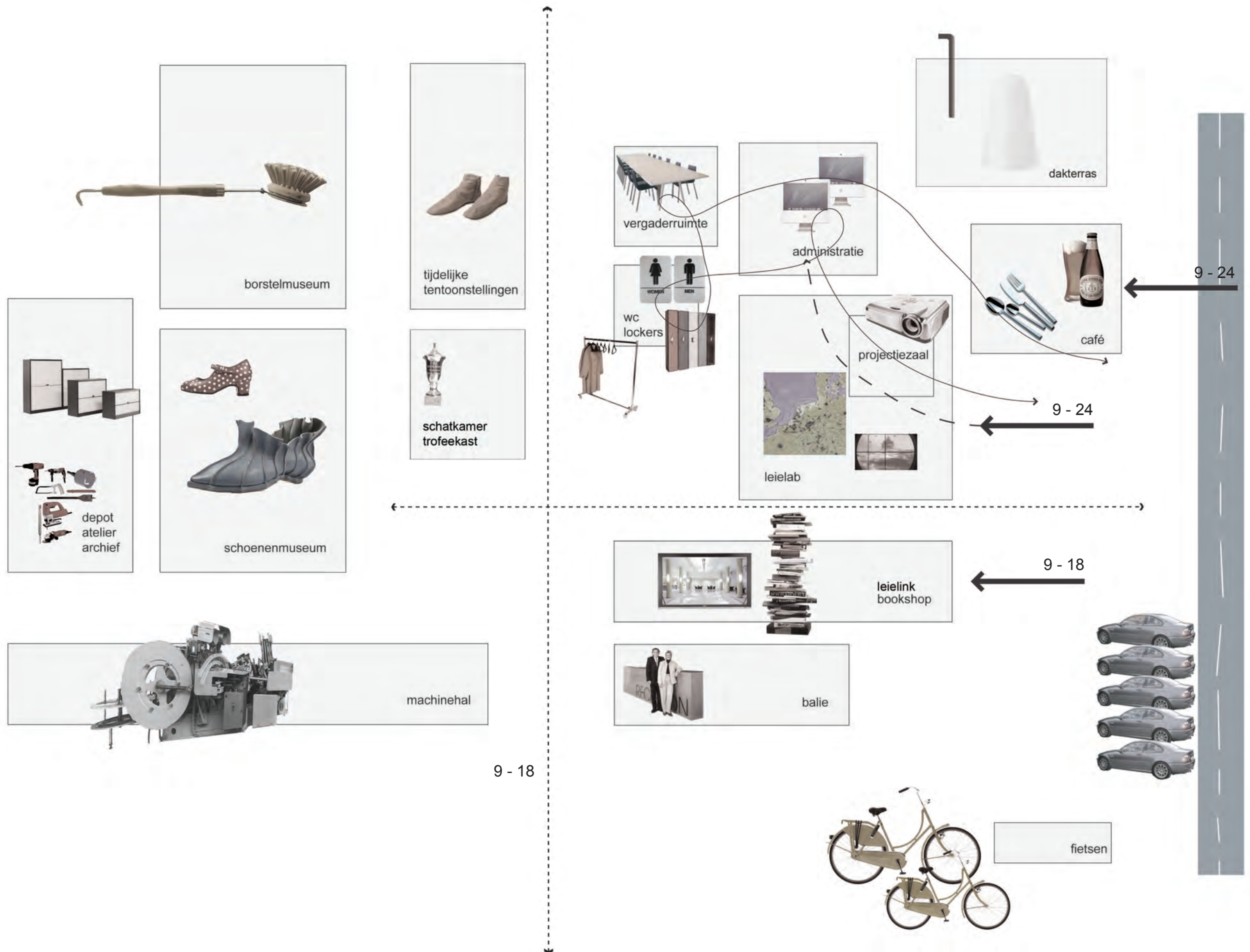
FASE 3 : MUSEALE VERBINDINGSAS

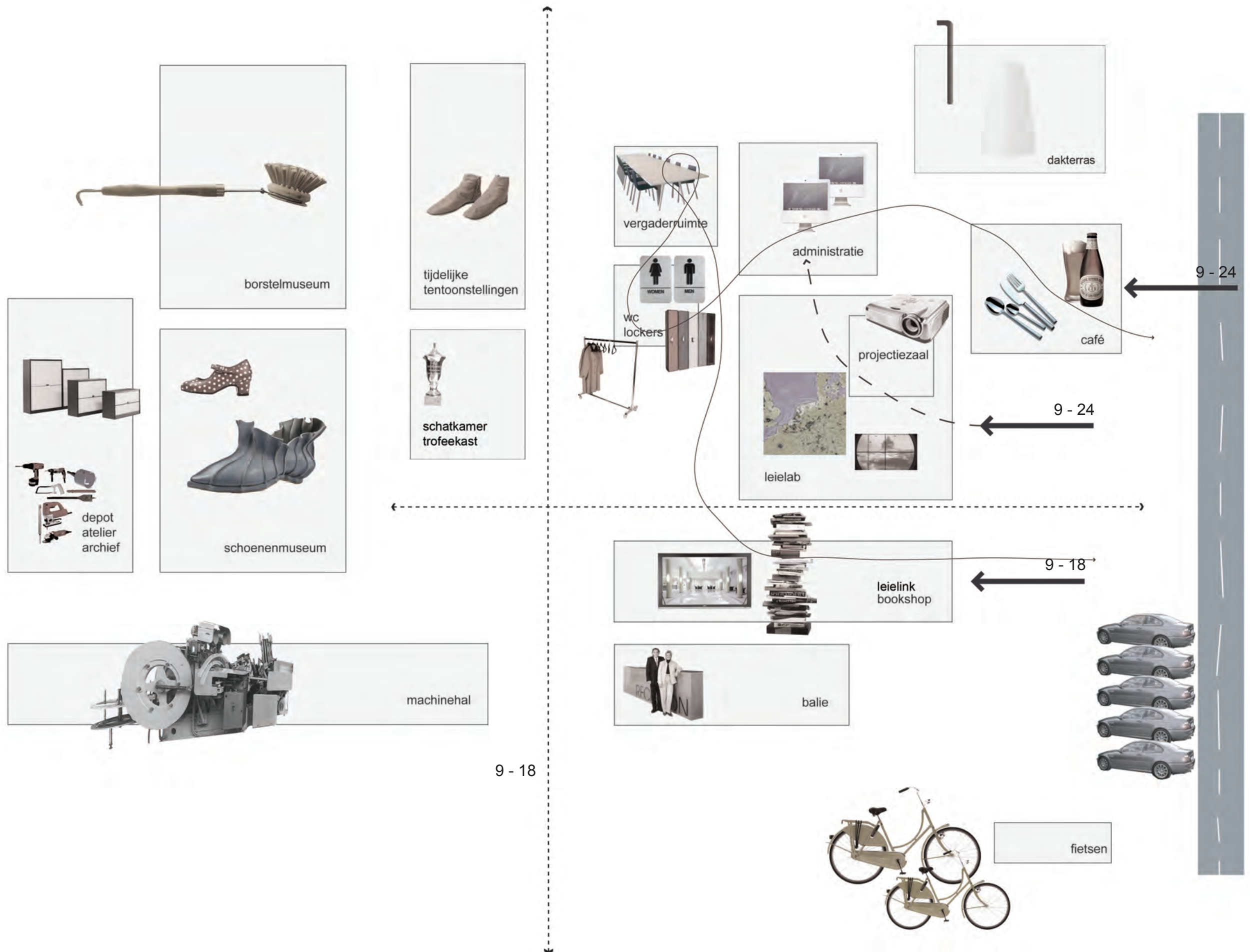

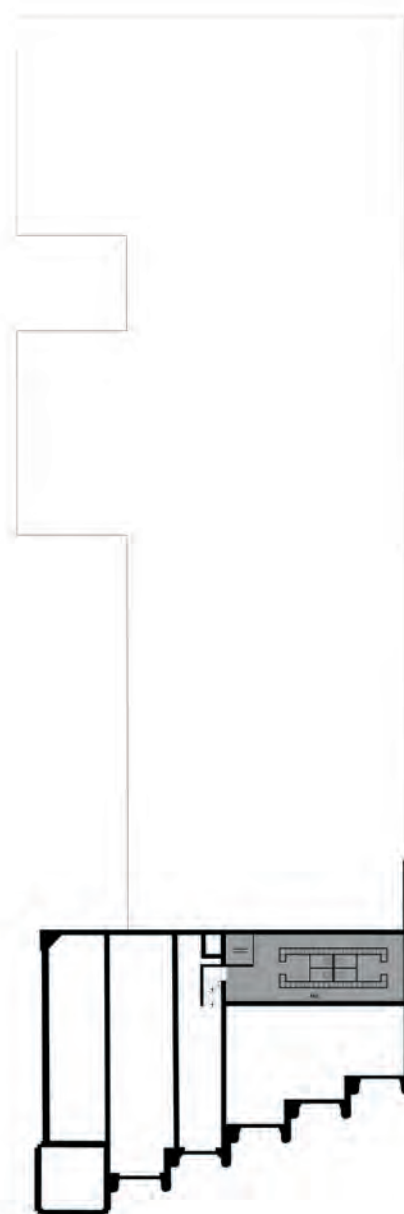
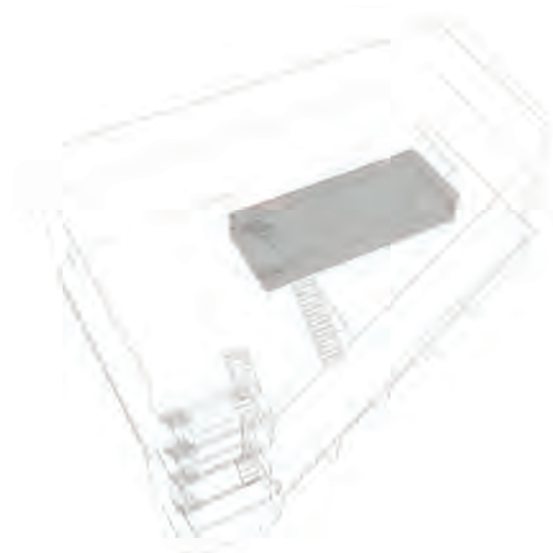

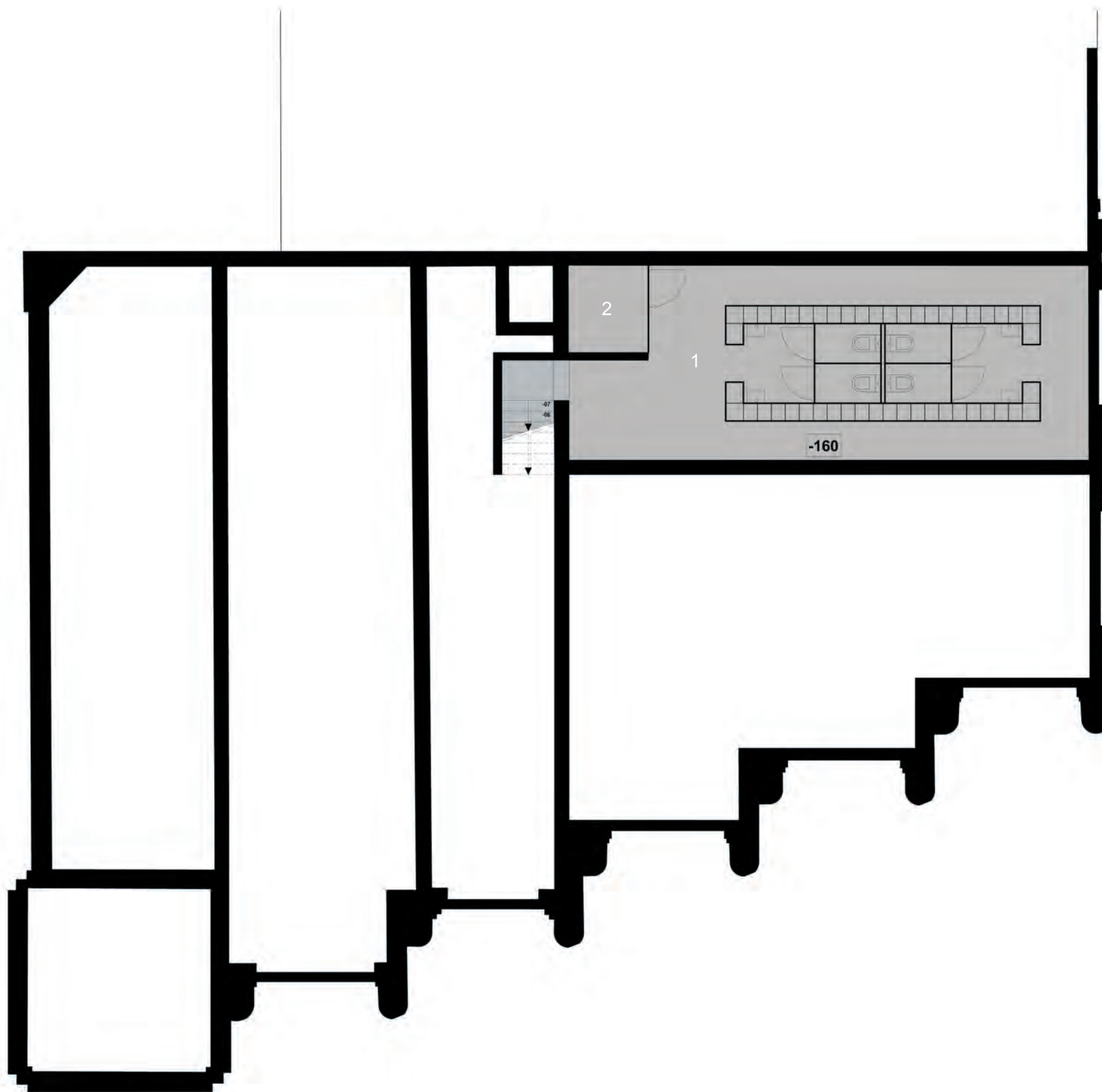

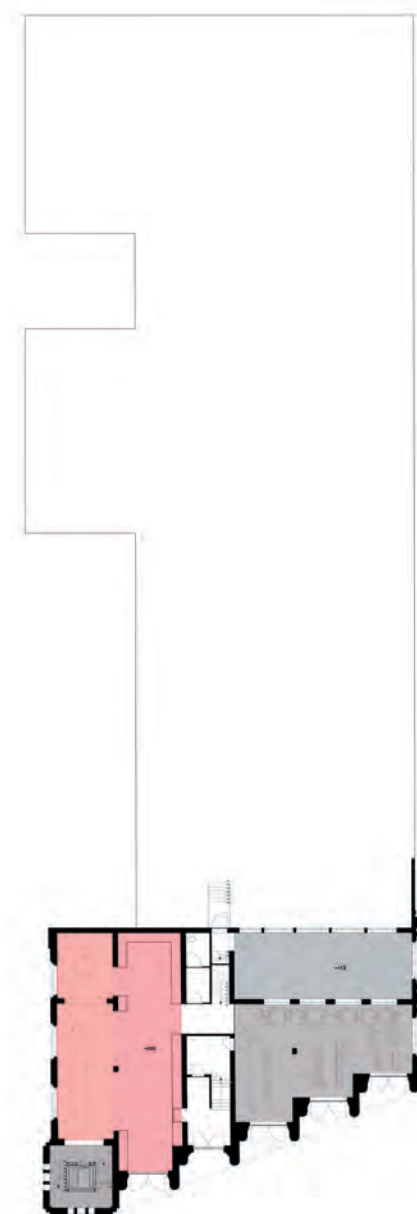
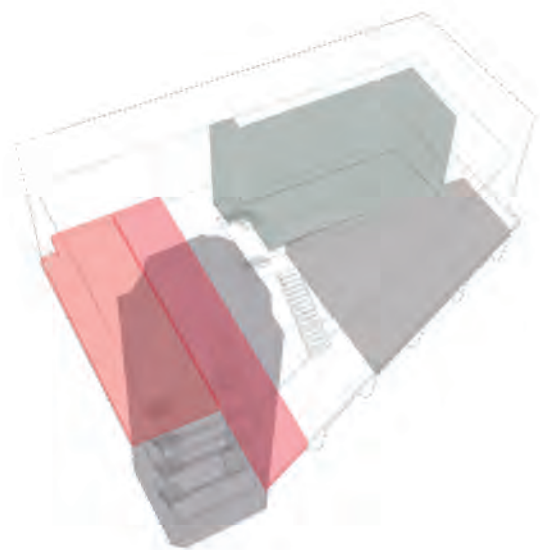

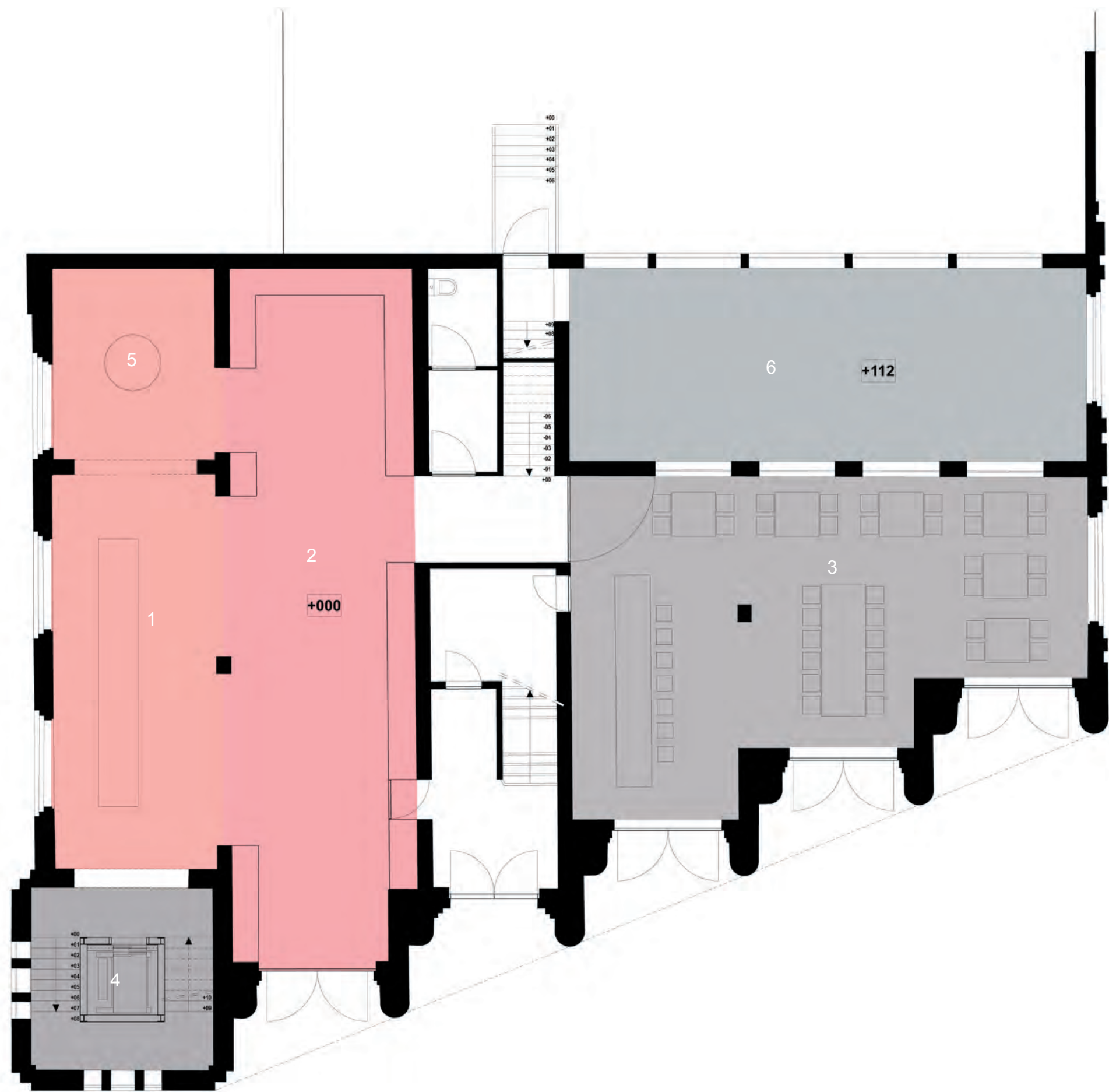
SCHAAL 1/ 500

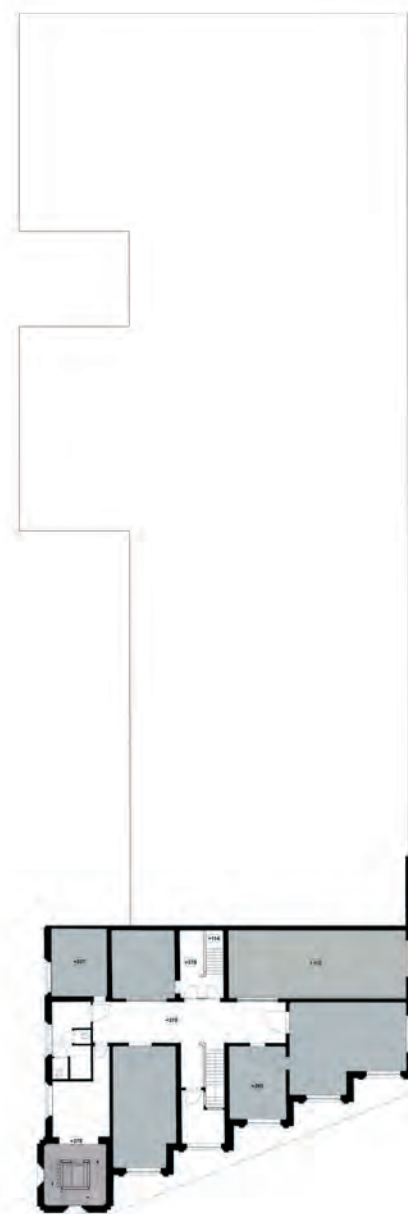
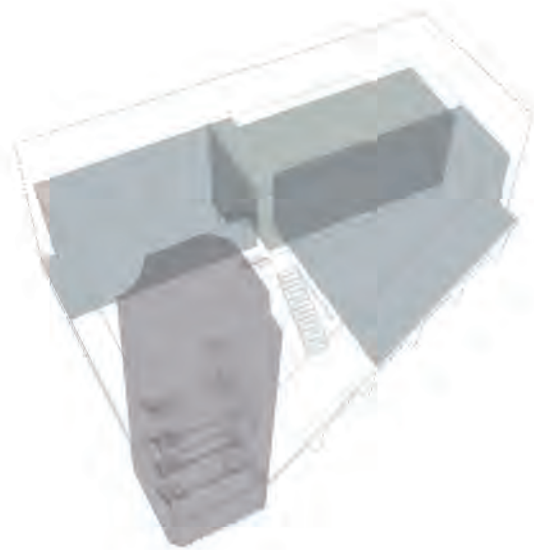
SCHAAL 1/ 100

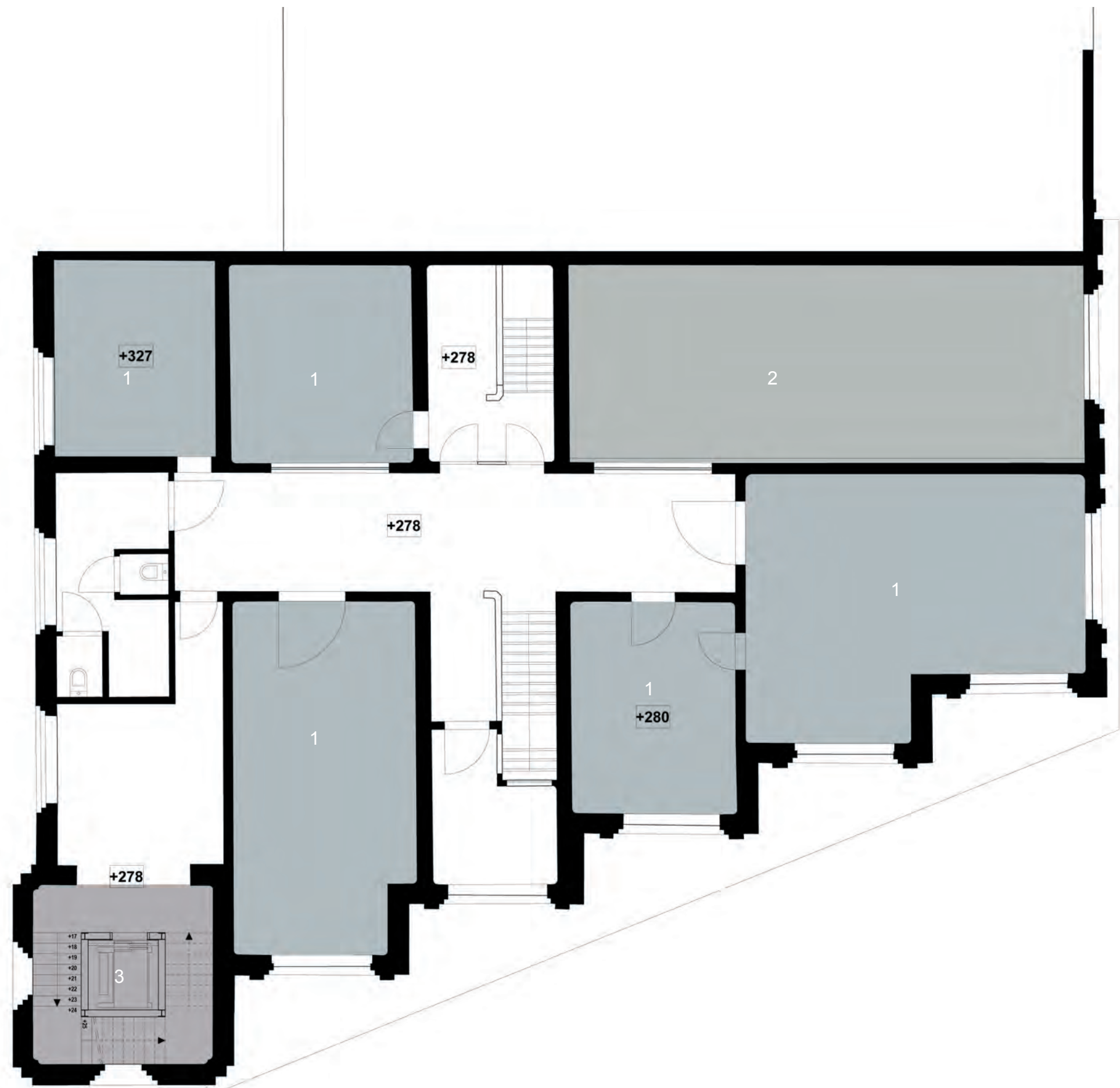
SCHAAL 1/ 500

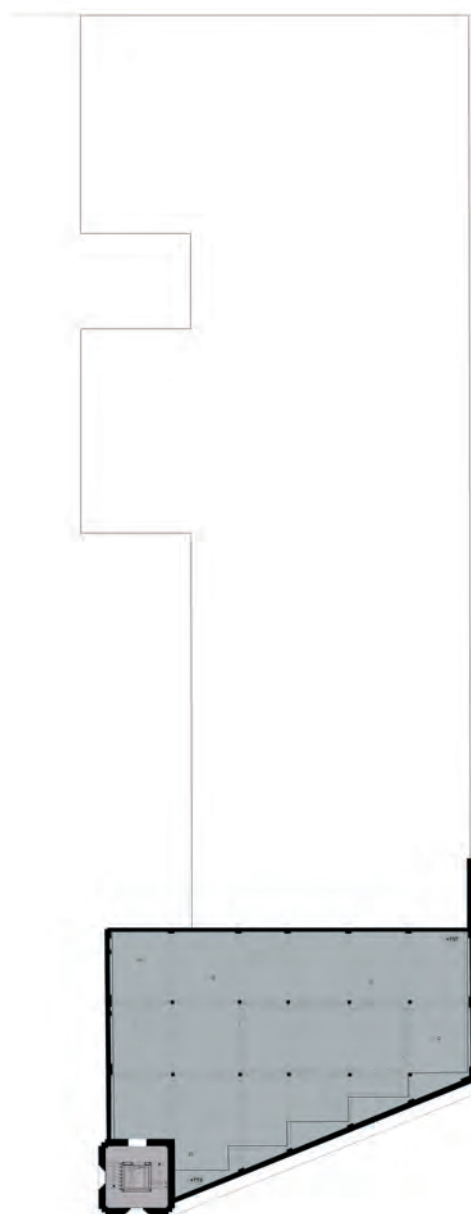
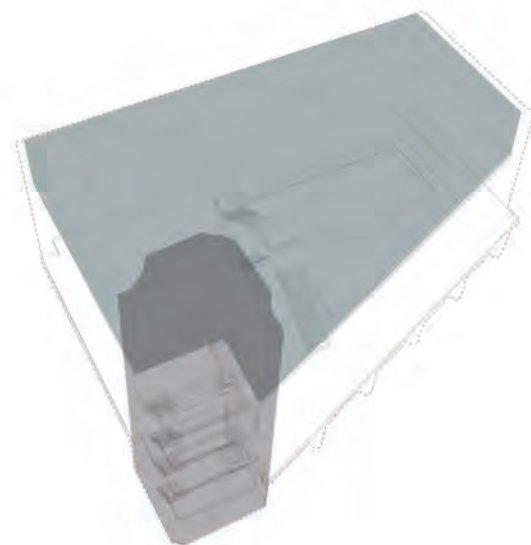
SCHAAL 1/ 100

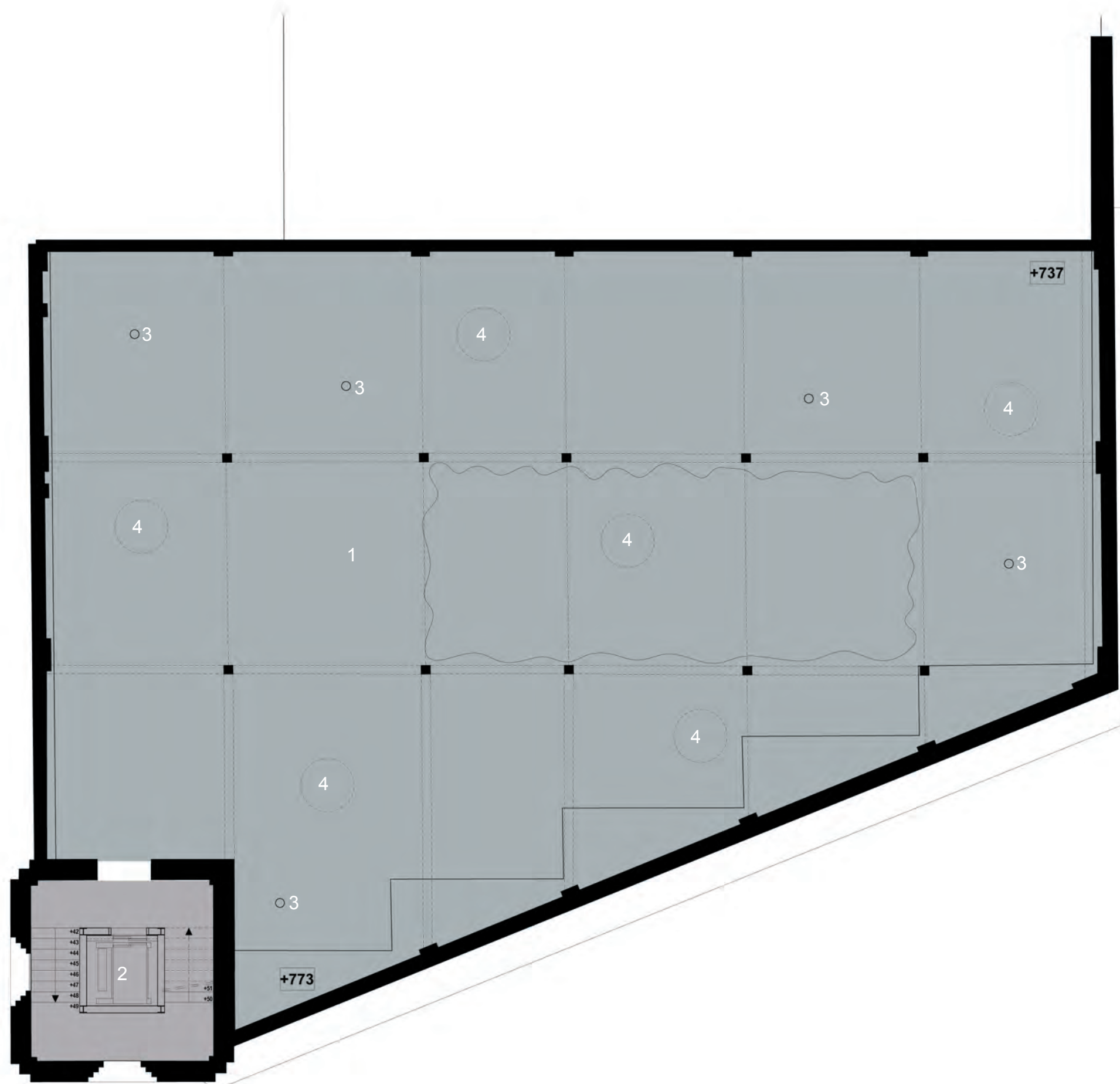
SCHAAL 1/ 500

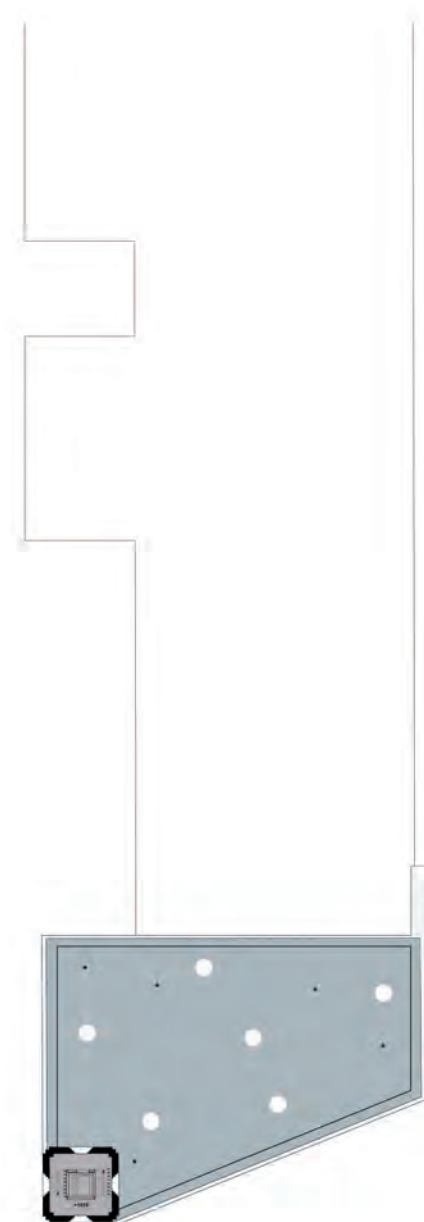
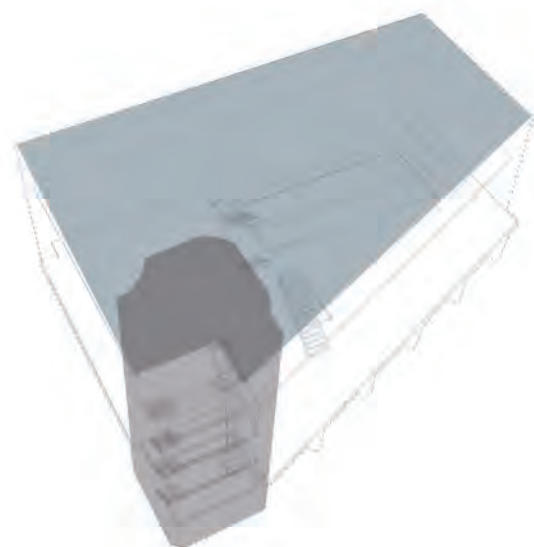
SCHAAL 1/ 100

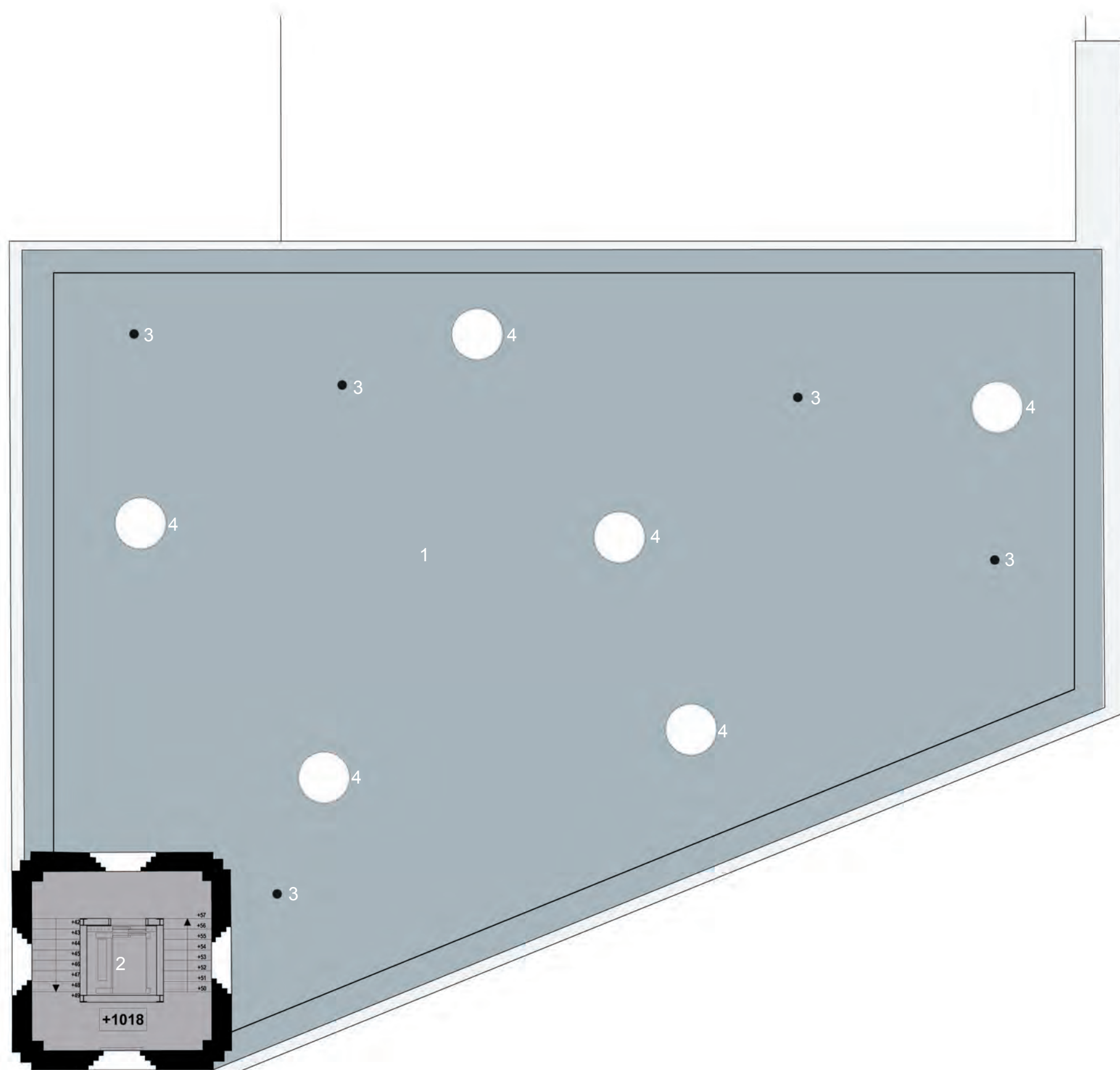
SCHAAL 1/ 500

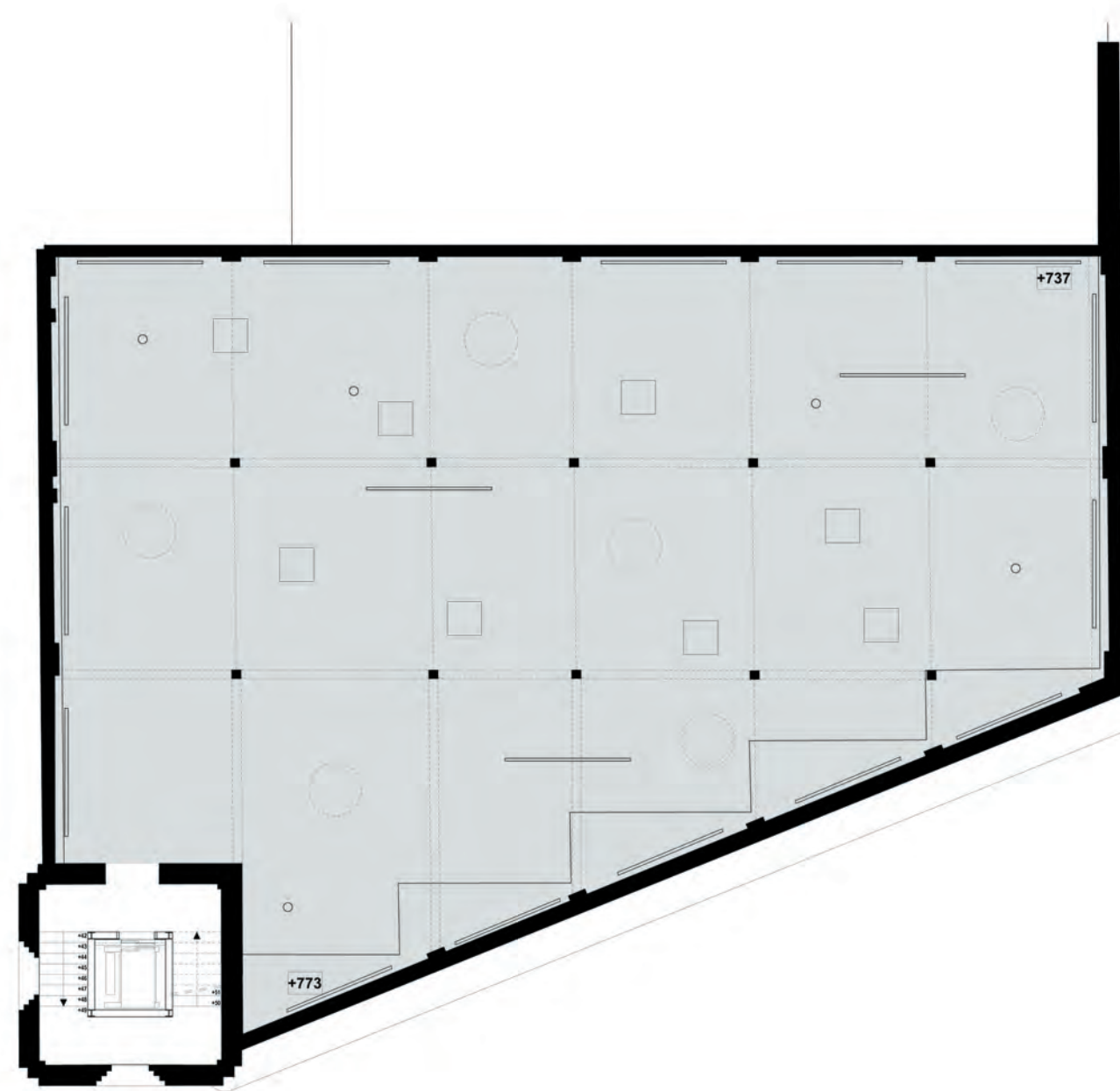
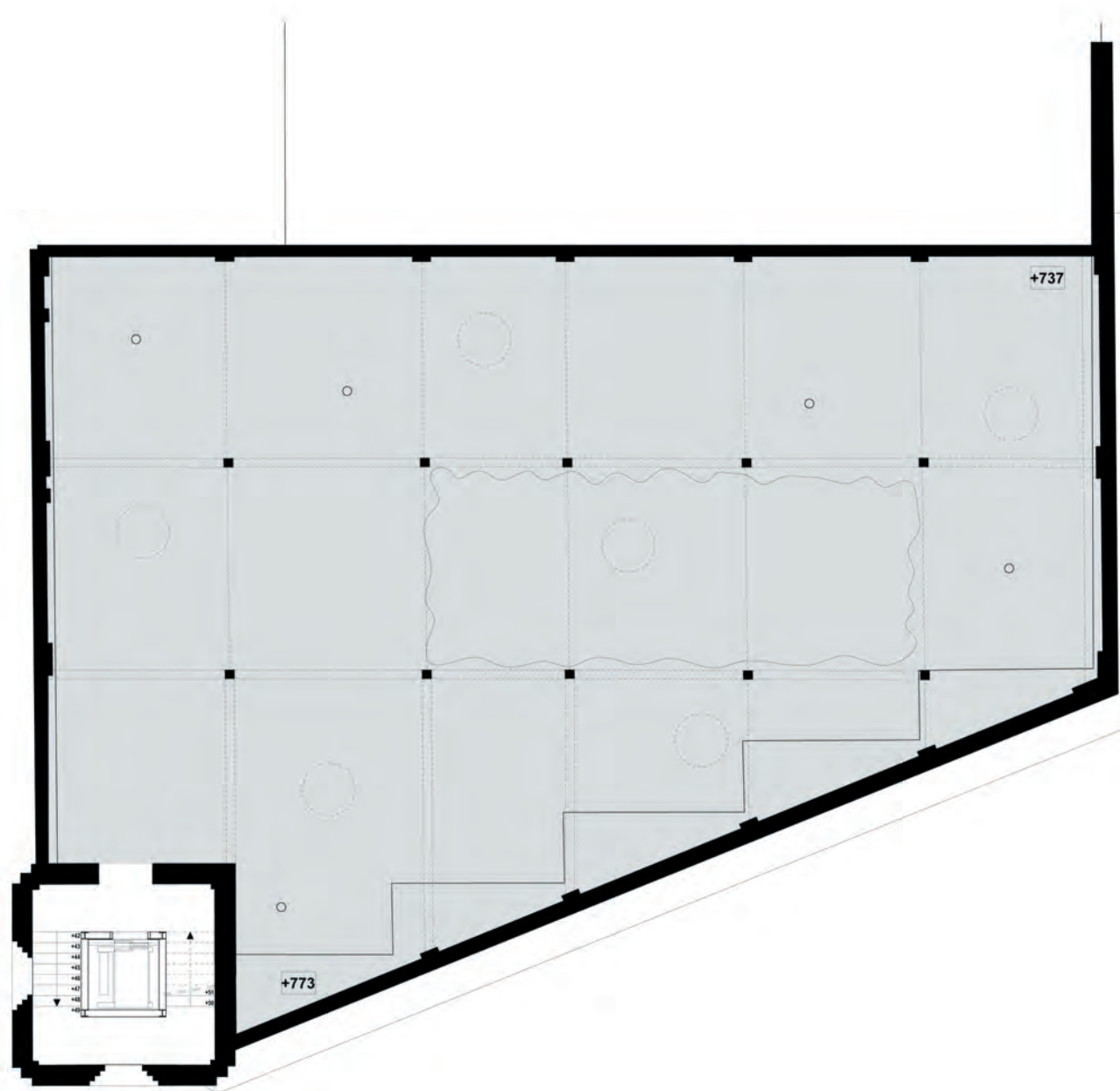
SCHAAL 1/ 100

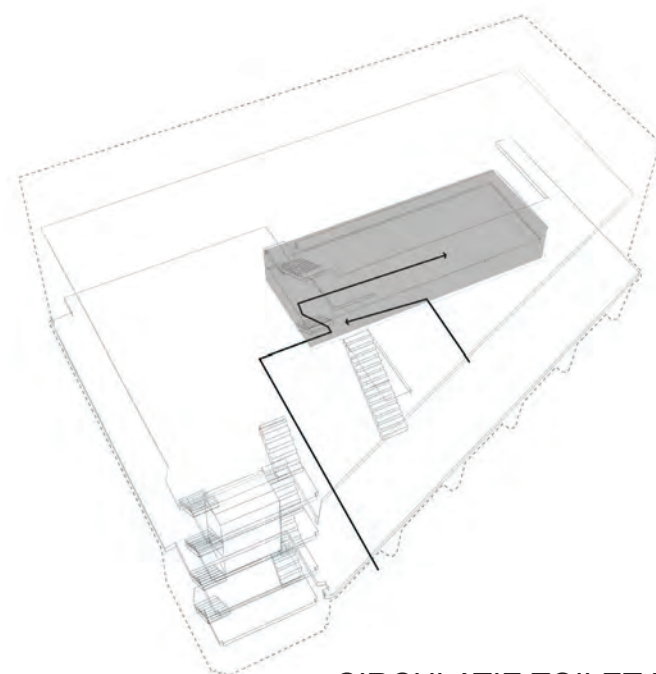

SCHAAL 1/ 500

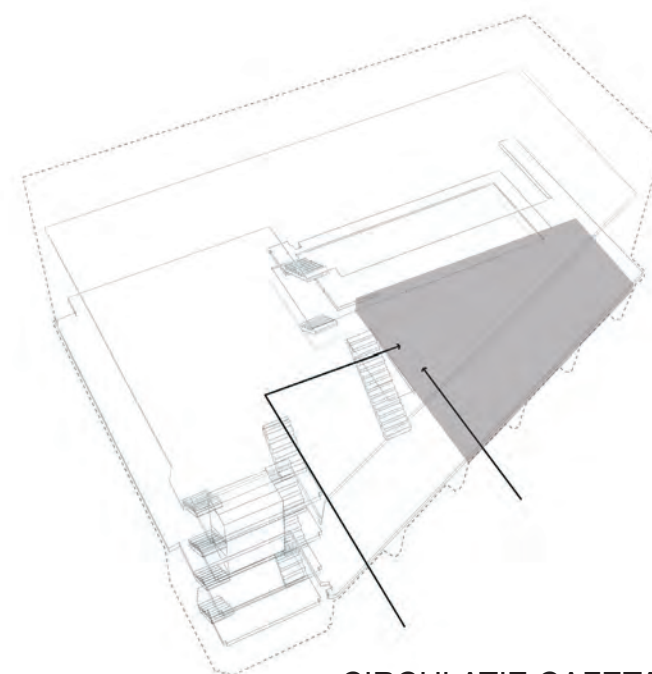

SCHAAL 1/ 100

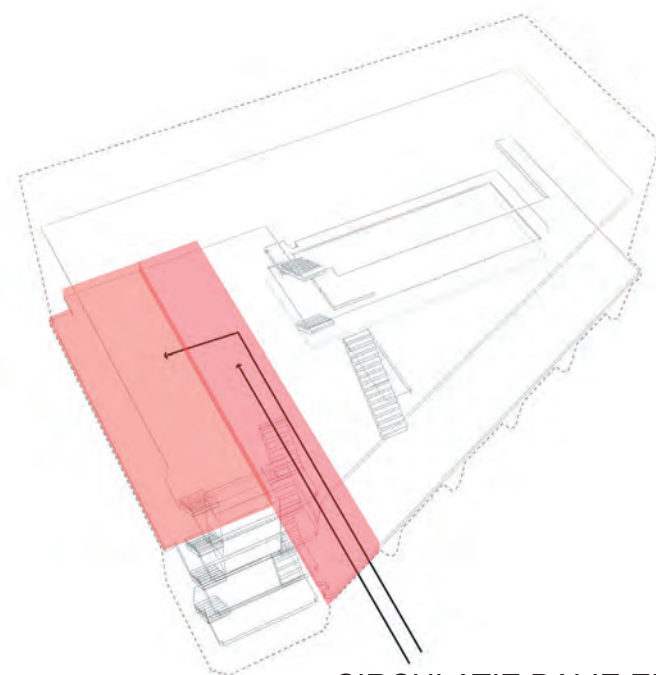

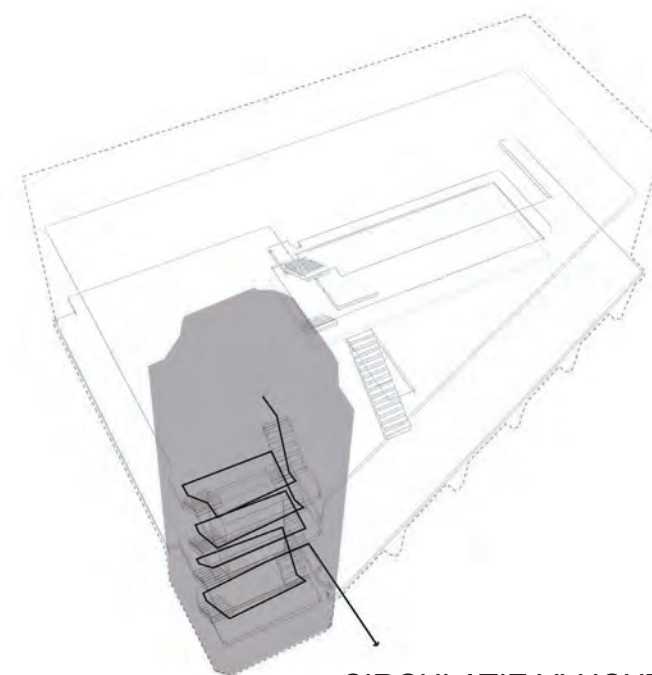
CIRCULATIE TOILET EN LOCKER

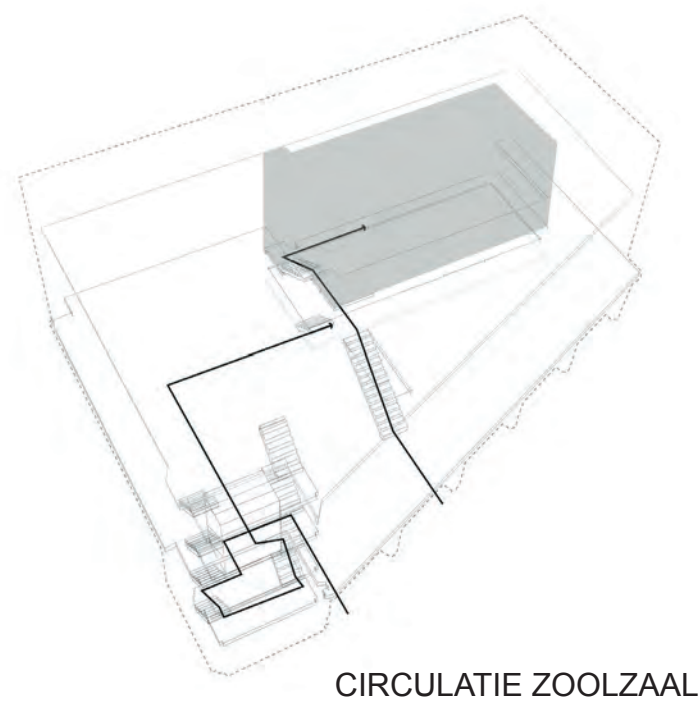
CIRCULATIE CAFETARIA

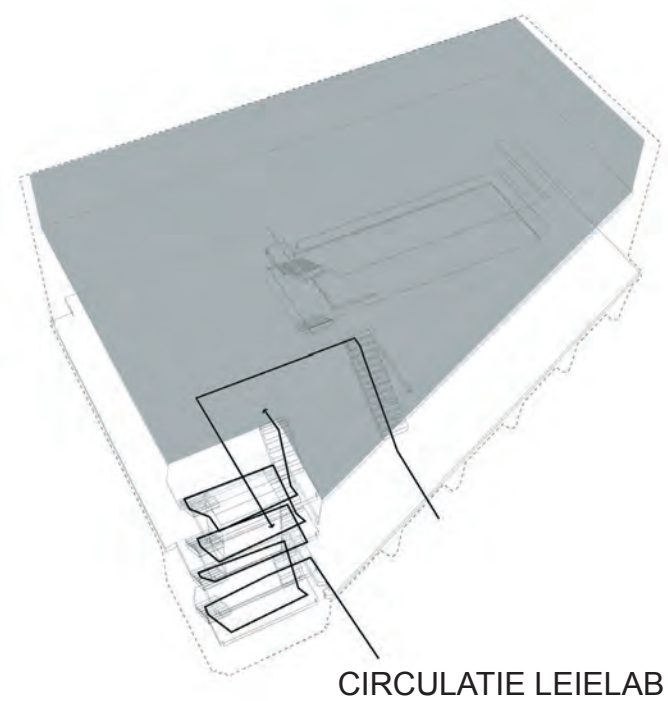
CIRCULATIE BALIE EN SHOP

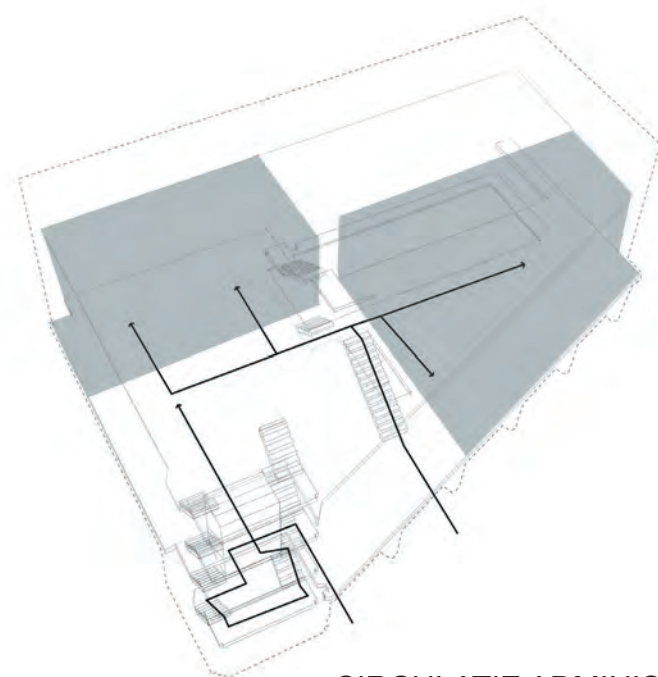
CIRCULATIE VLUCHTTRAP

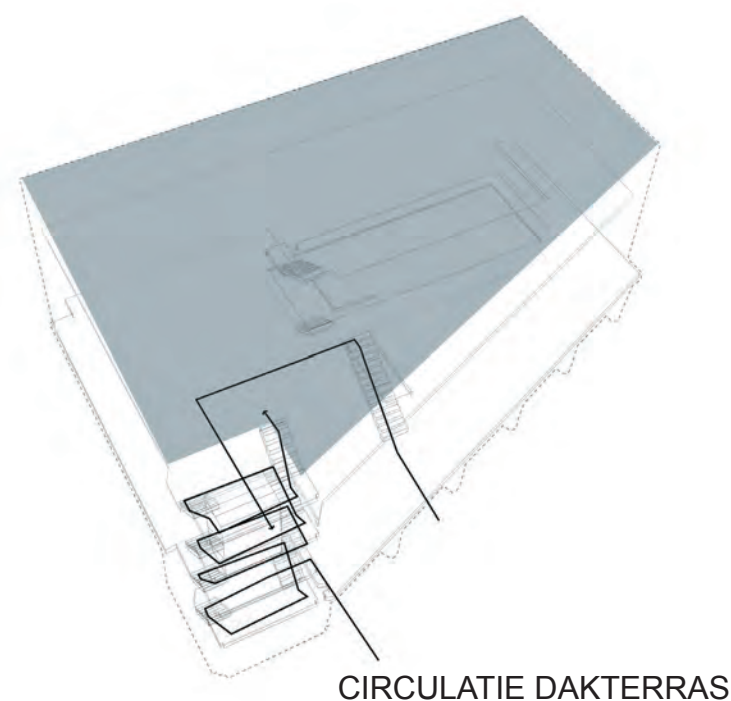
CIRCULATIE ZOOLZAAL

CIRCULATIE LEIELAB

CIRCULATIE ADMINISTRATIE

CIRCULATIE DAKTERRAS

OO 1108 B

FASE 1
ZICHT INKOM MET SHOP EN BALIE

OO 1108 B

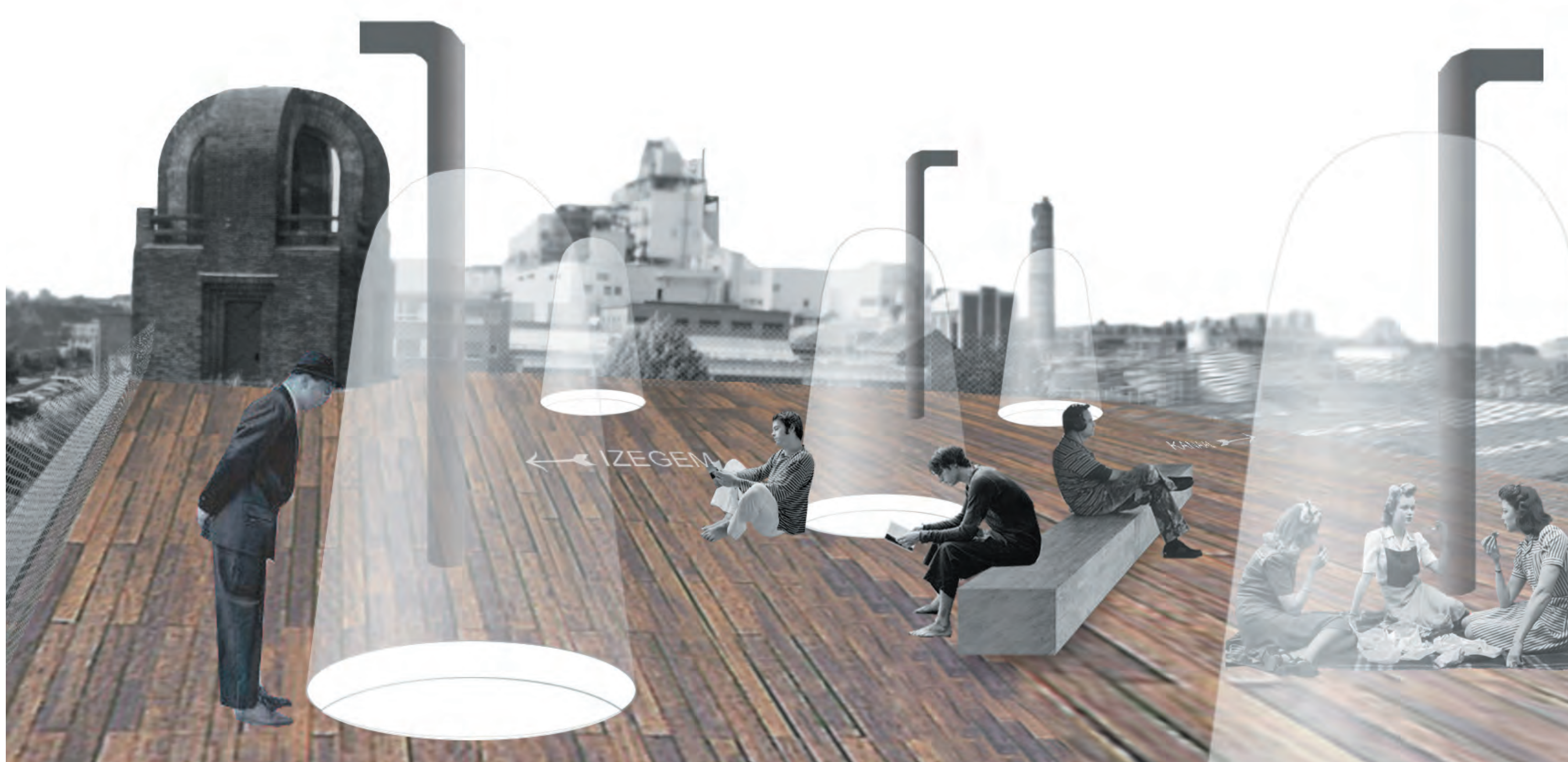
FASE 1
ZICHT ZOOLZAAL

OO 1108 B

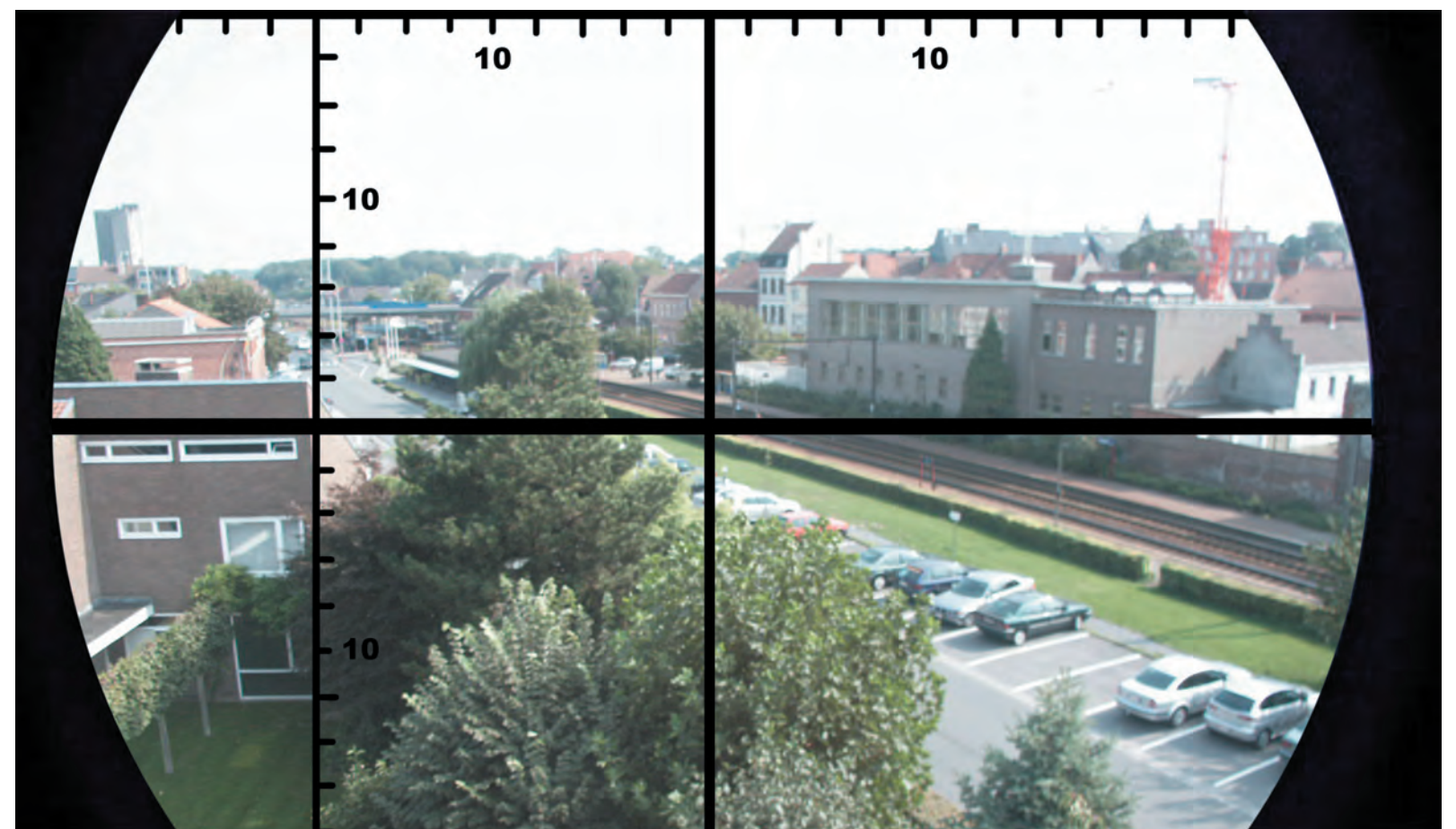
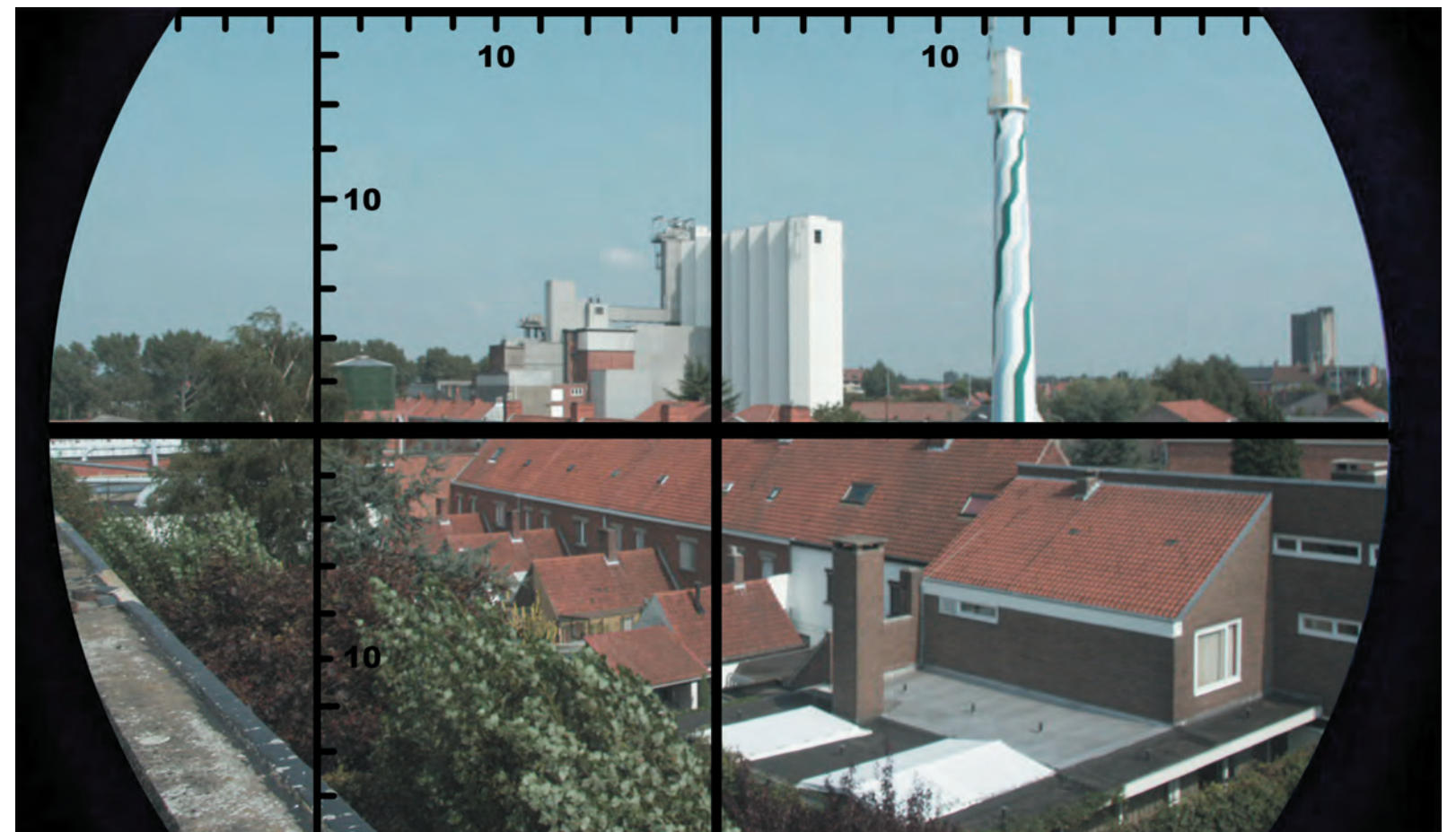
FASE 1
ZICHT LEIELAB

OO 1108 B

FASE 1
ZICHT DAK MET KOEPELS EN PERISCOPEN

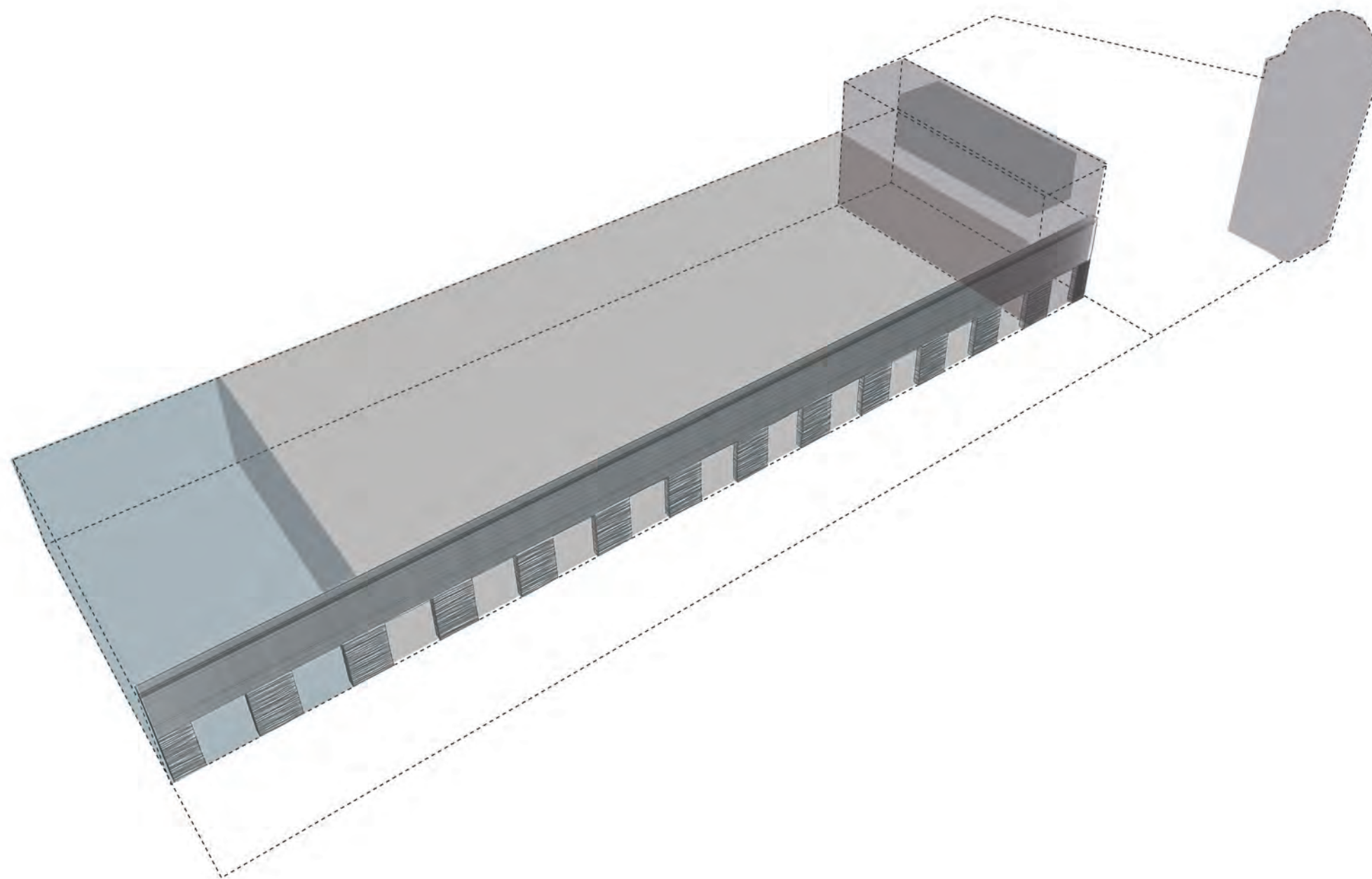

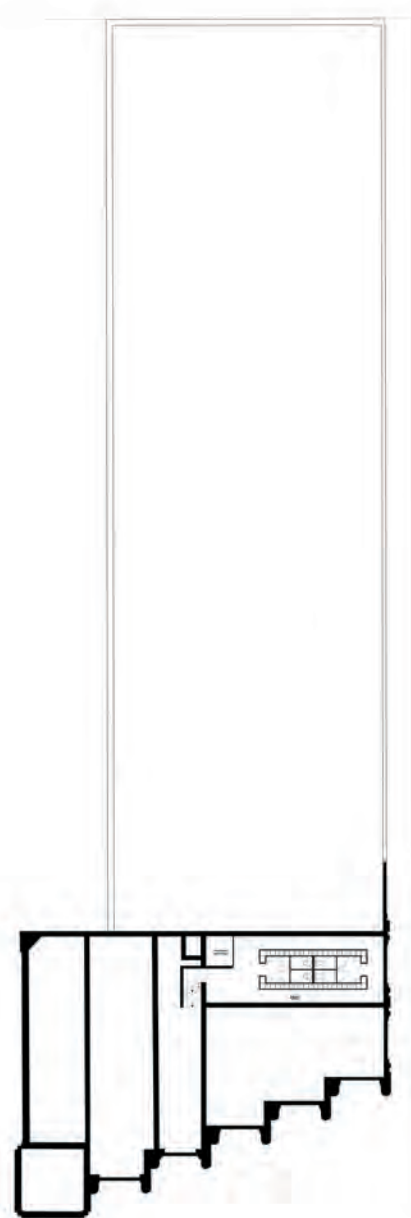
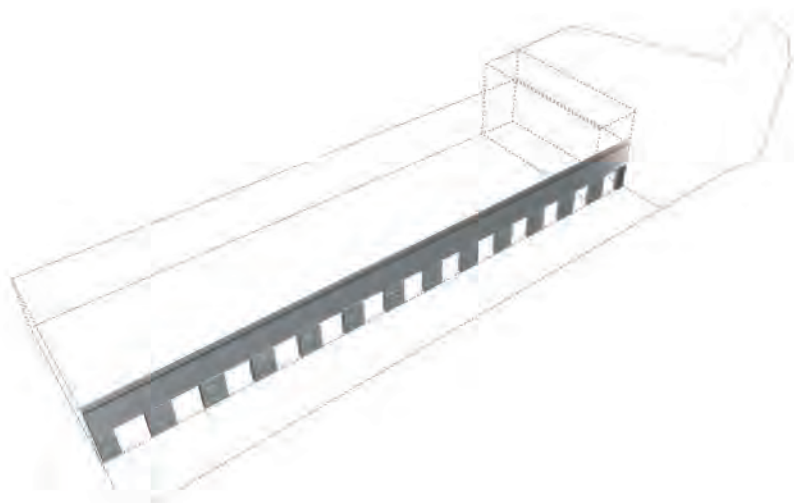
OO 1108 B

FASE 1
REFERENTIEBEELD FRANCIS METZGER : CAFETARIA

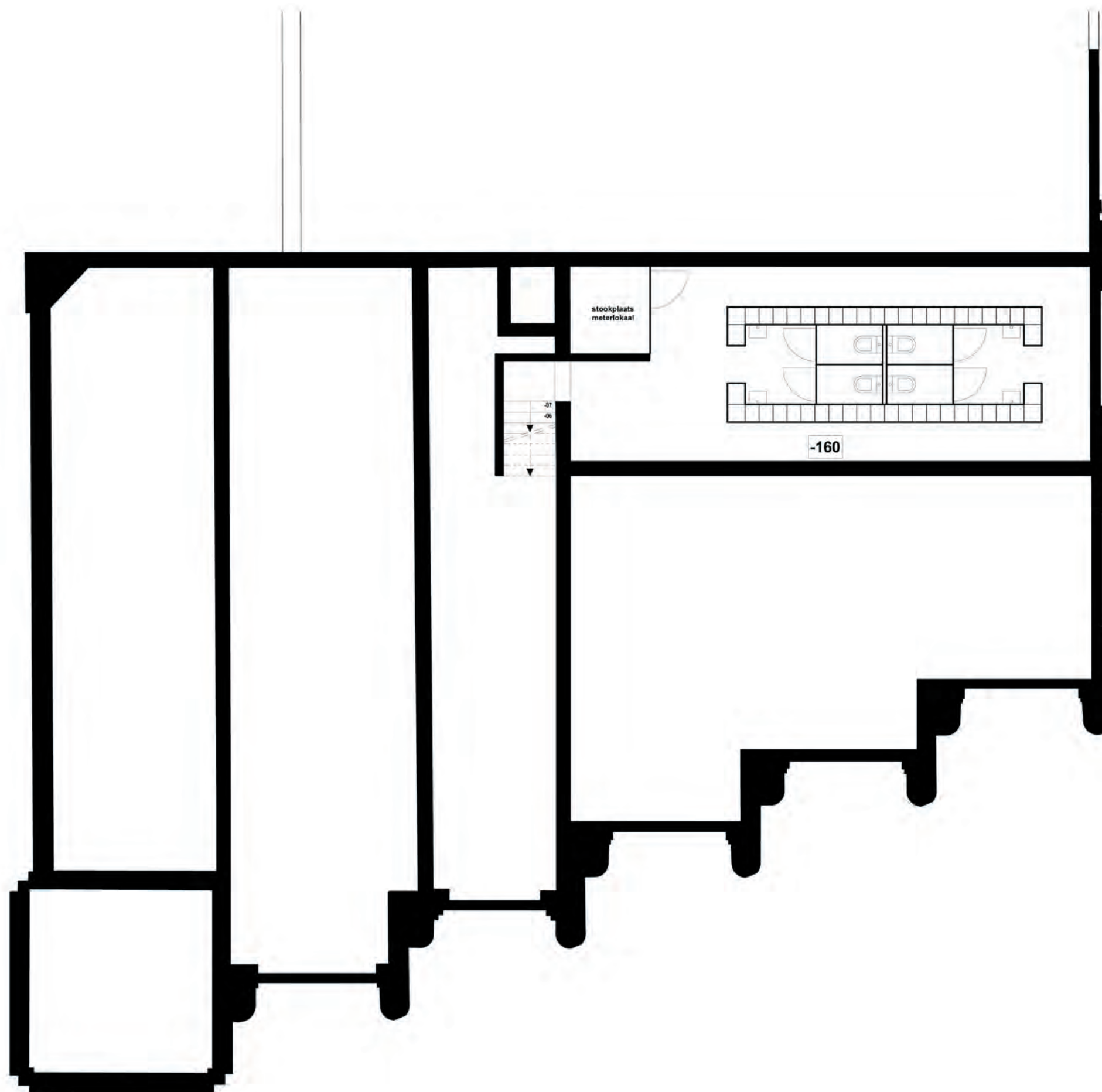

BESTAANDE GEVELS WORDEN NAAR OORSPRONKELIJKE TOESTAND GERESTAUREERD

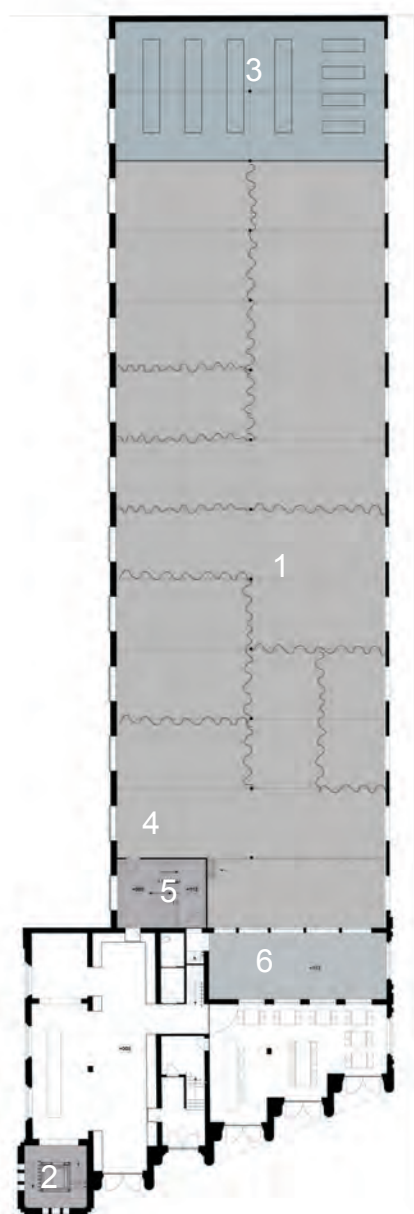
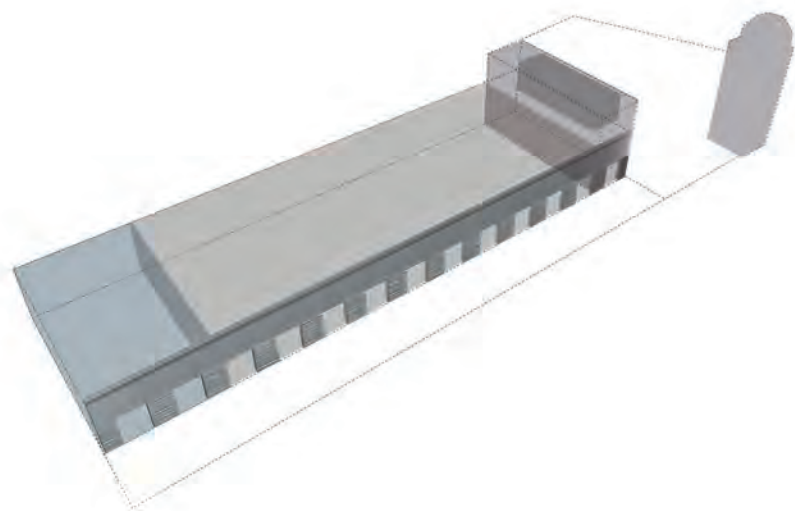

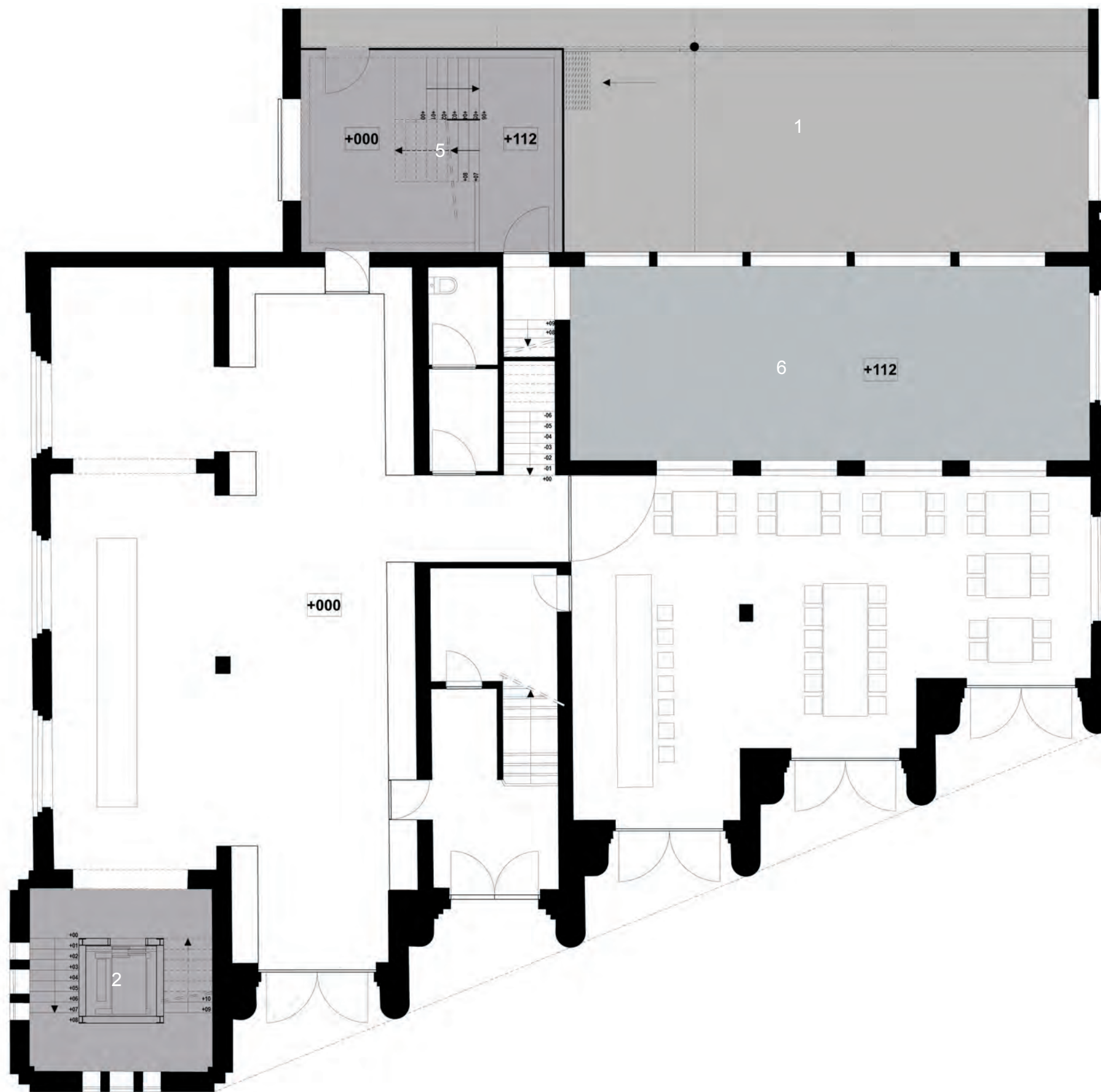
SCHAAL 1/ 500

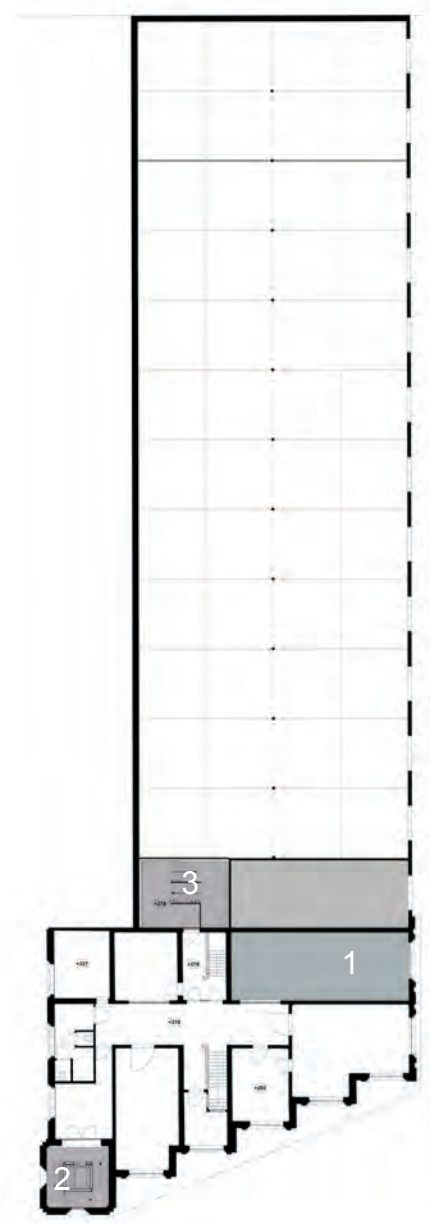
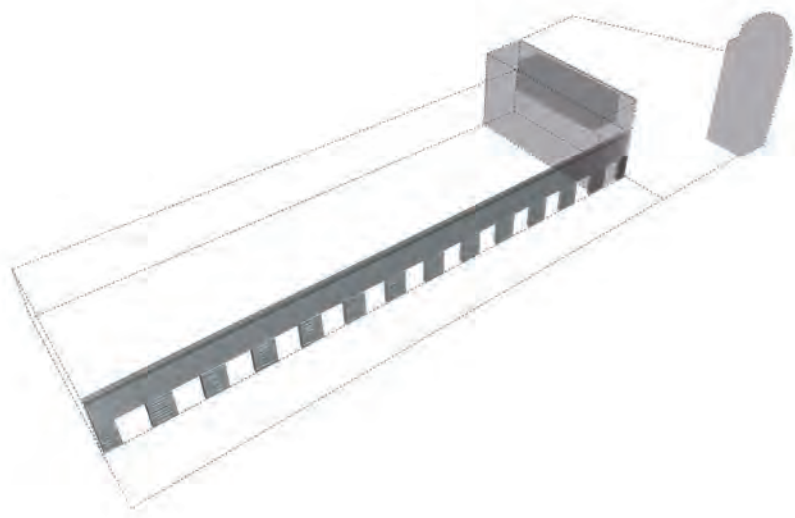
SCHAAL 1/ 100

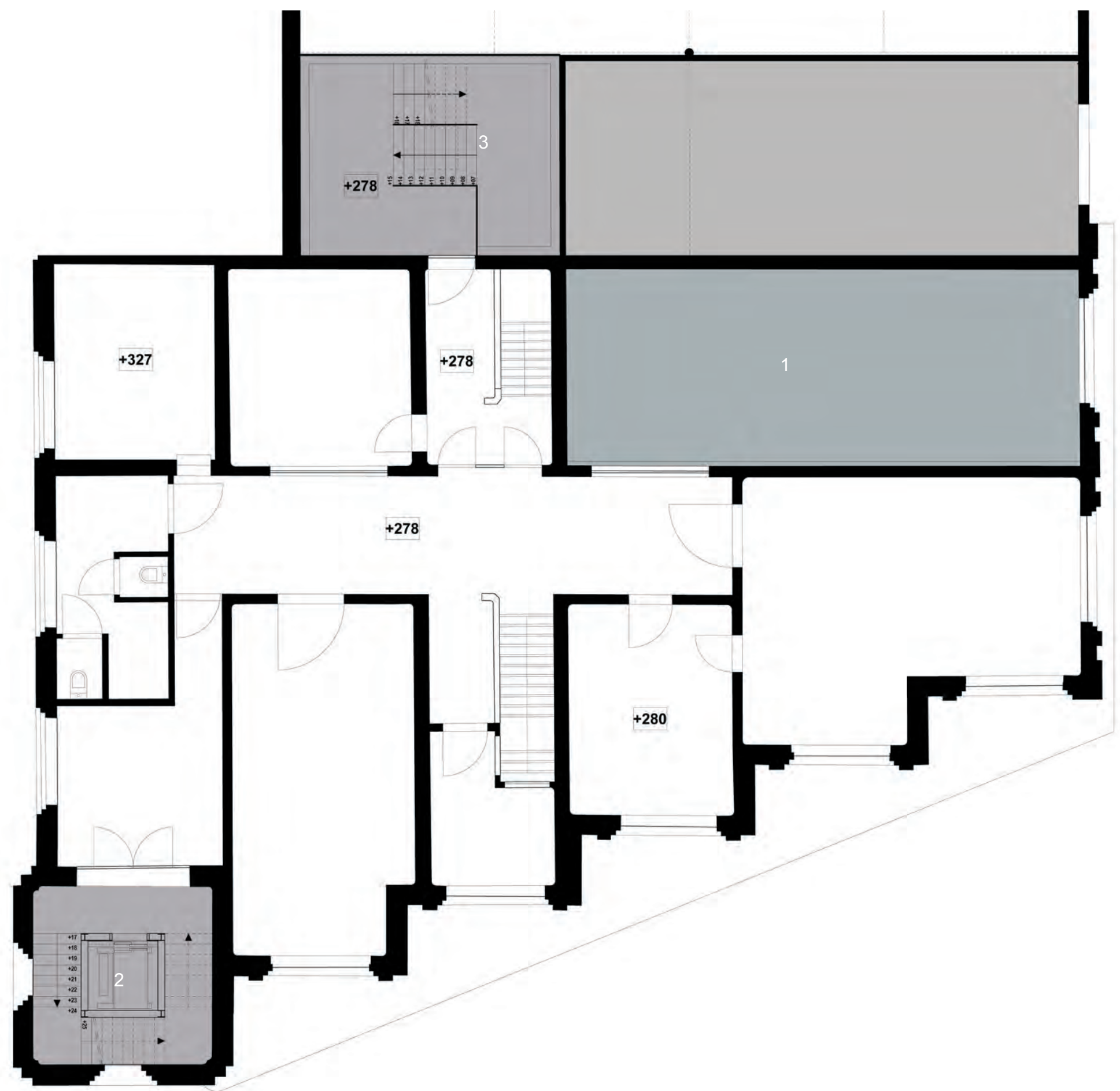
SCHAAL 1/ 500

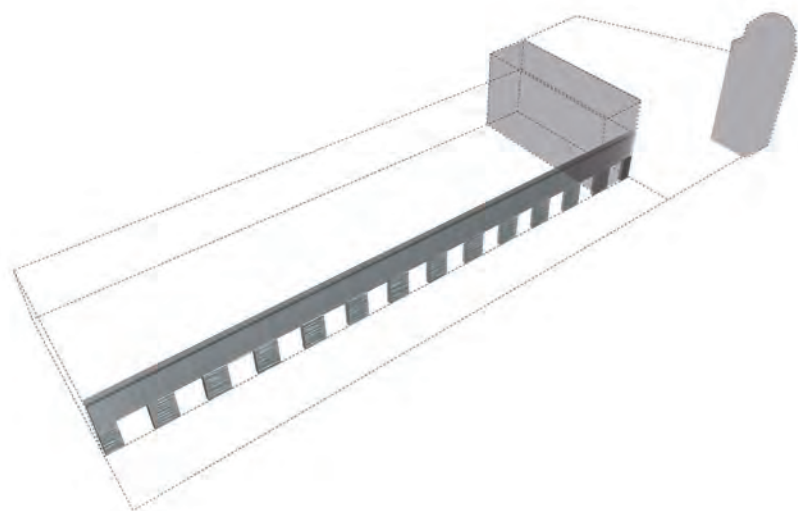
SCHAAL 1/ 100

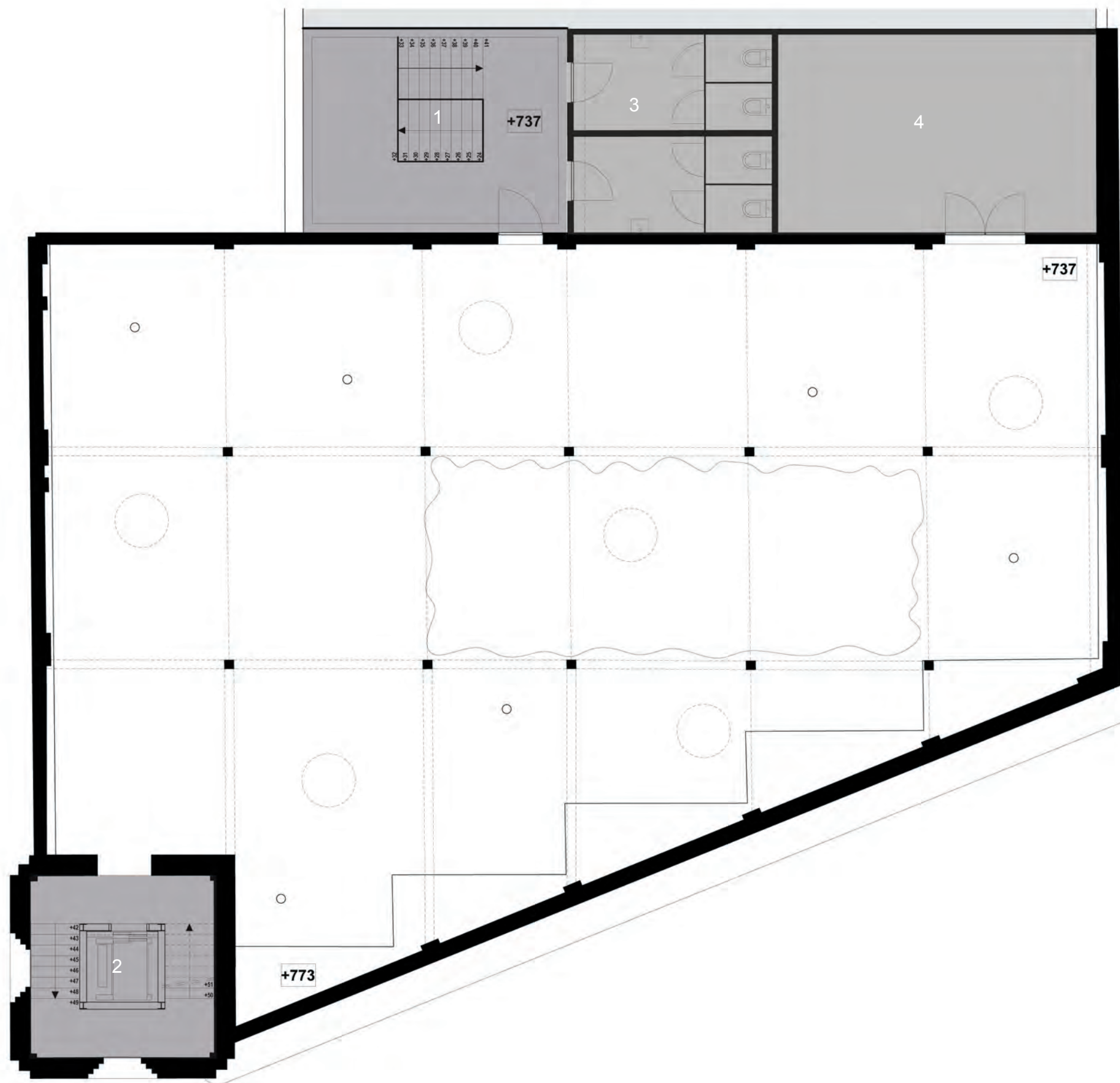
SCHAAL 1/ 500

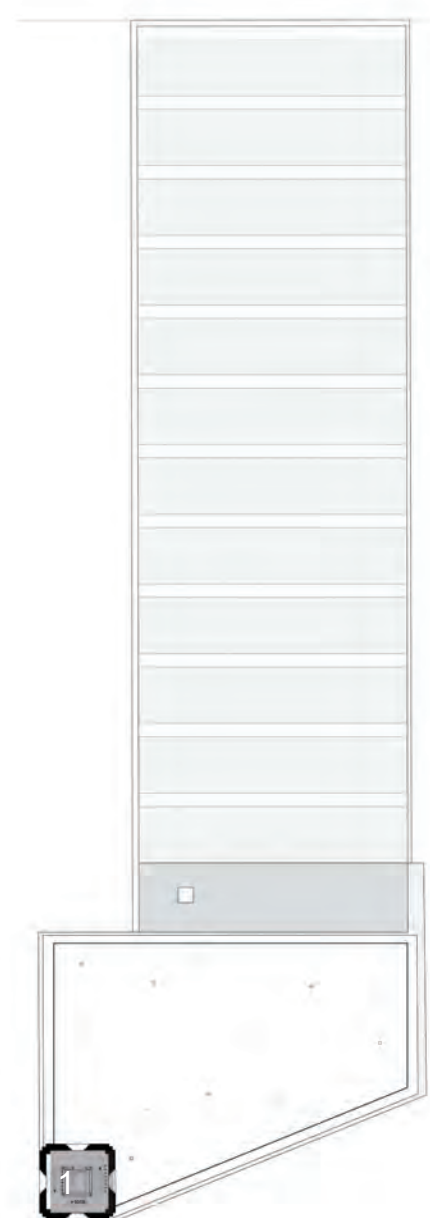
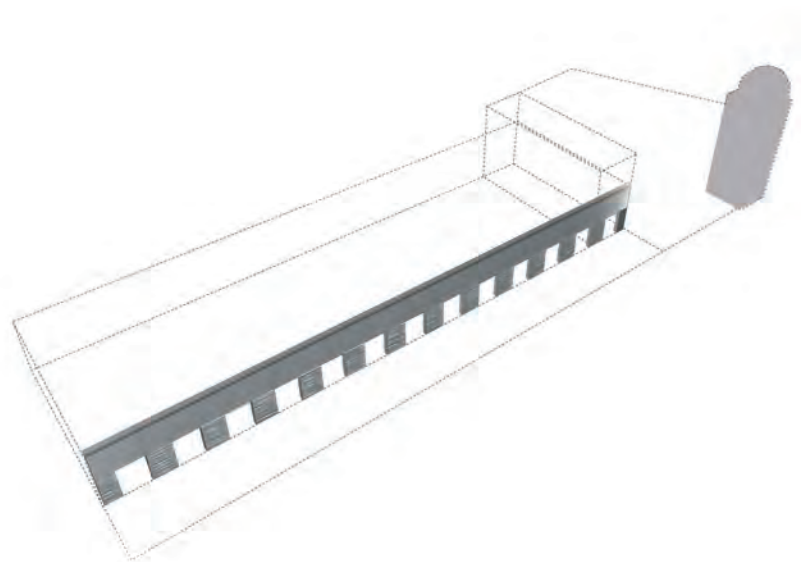
SCHAAL 1/ 100

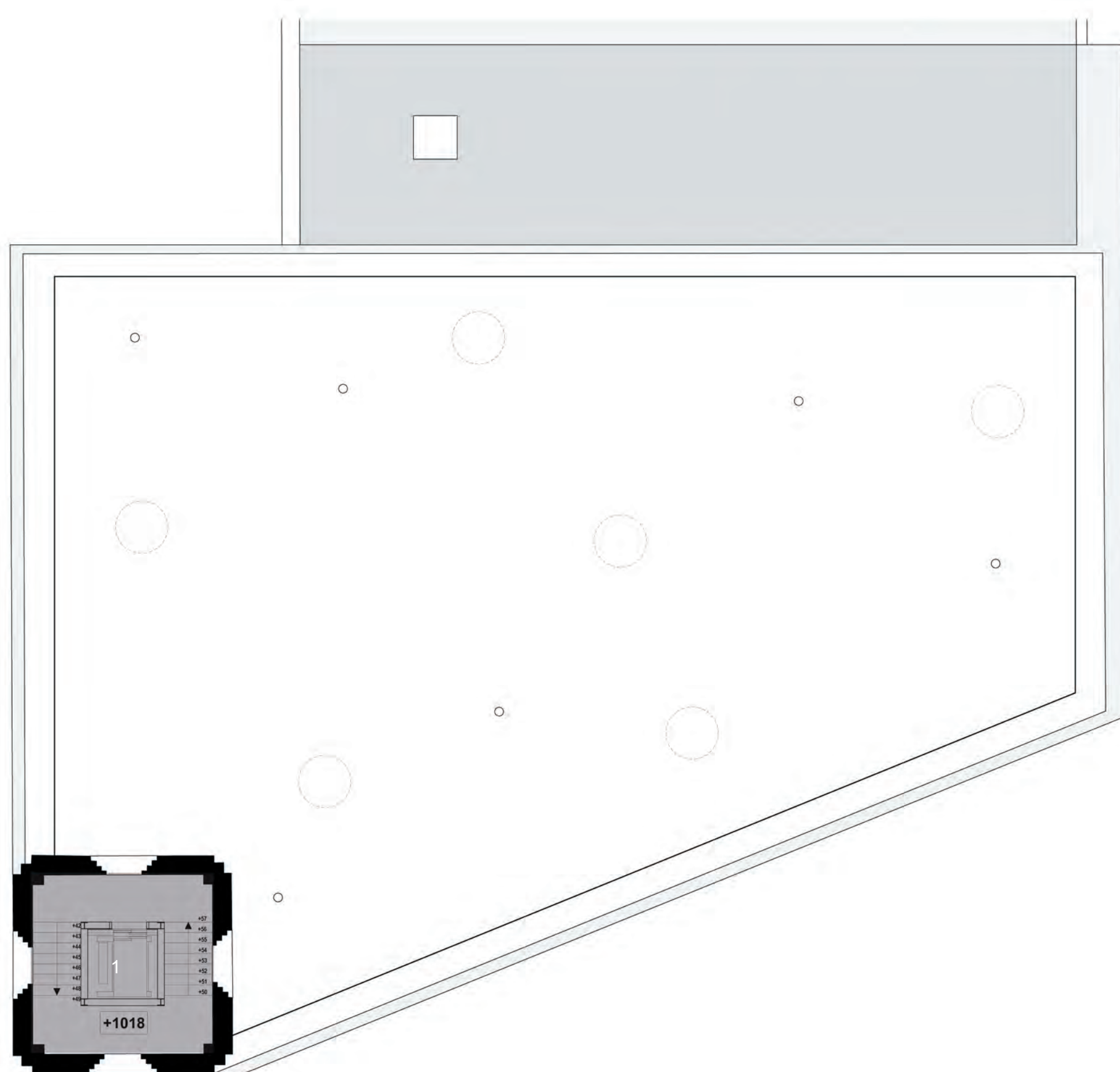
SCHAAL 1/ 500

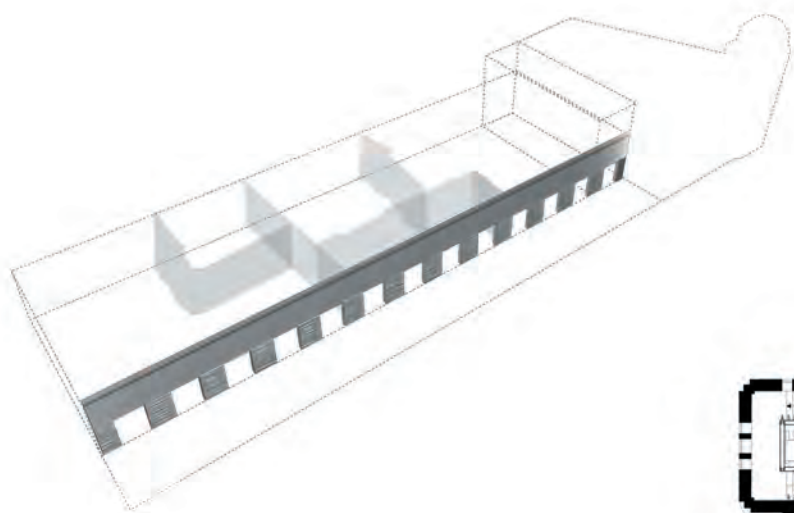
SCHAAL 1/ 100

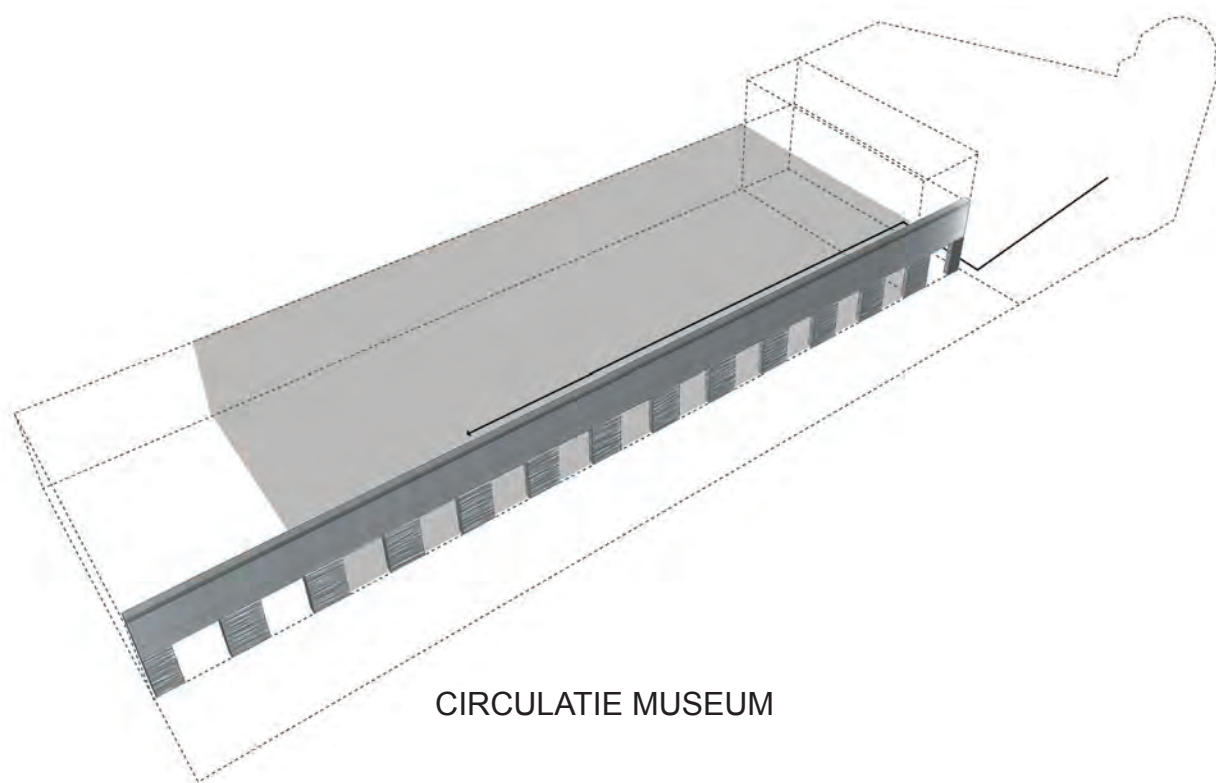

SCHAAL 1/ 500

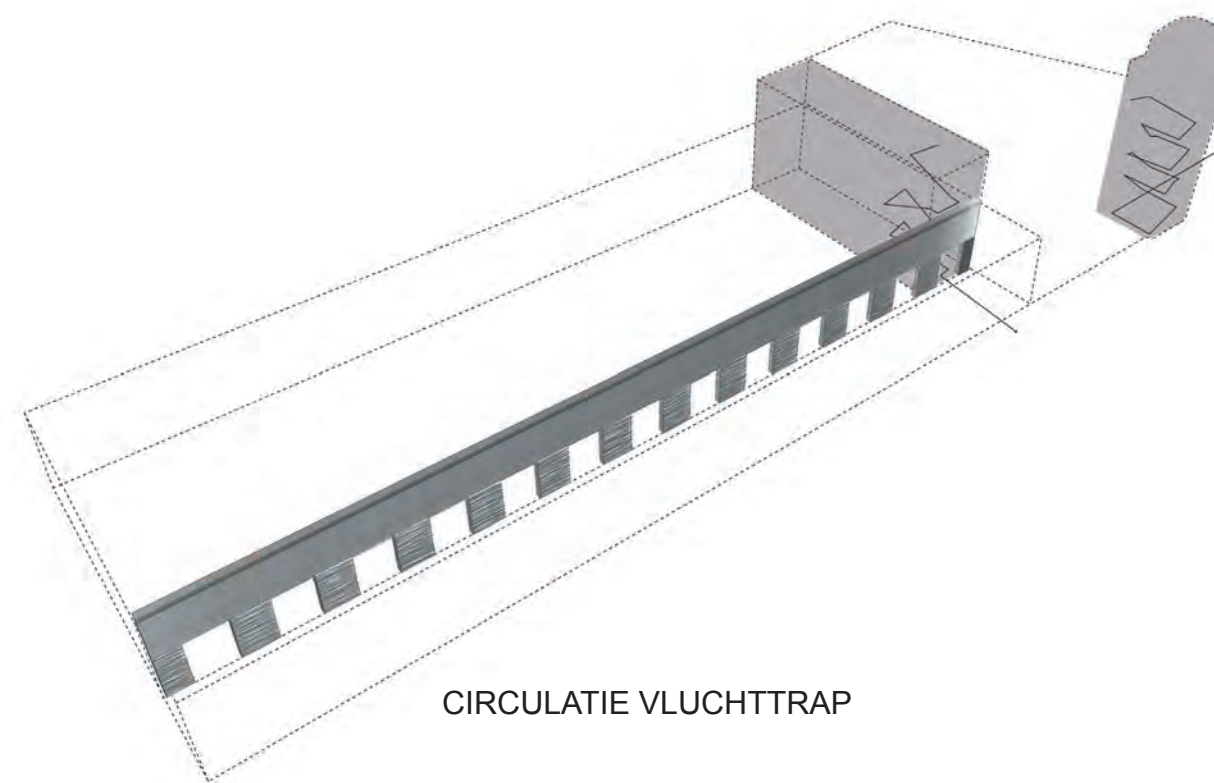

SCHAAL 1/ 100

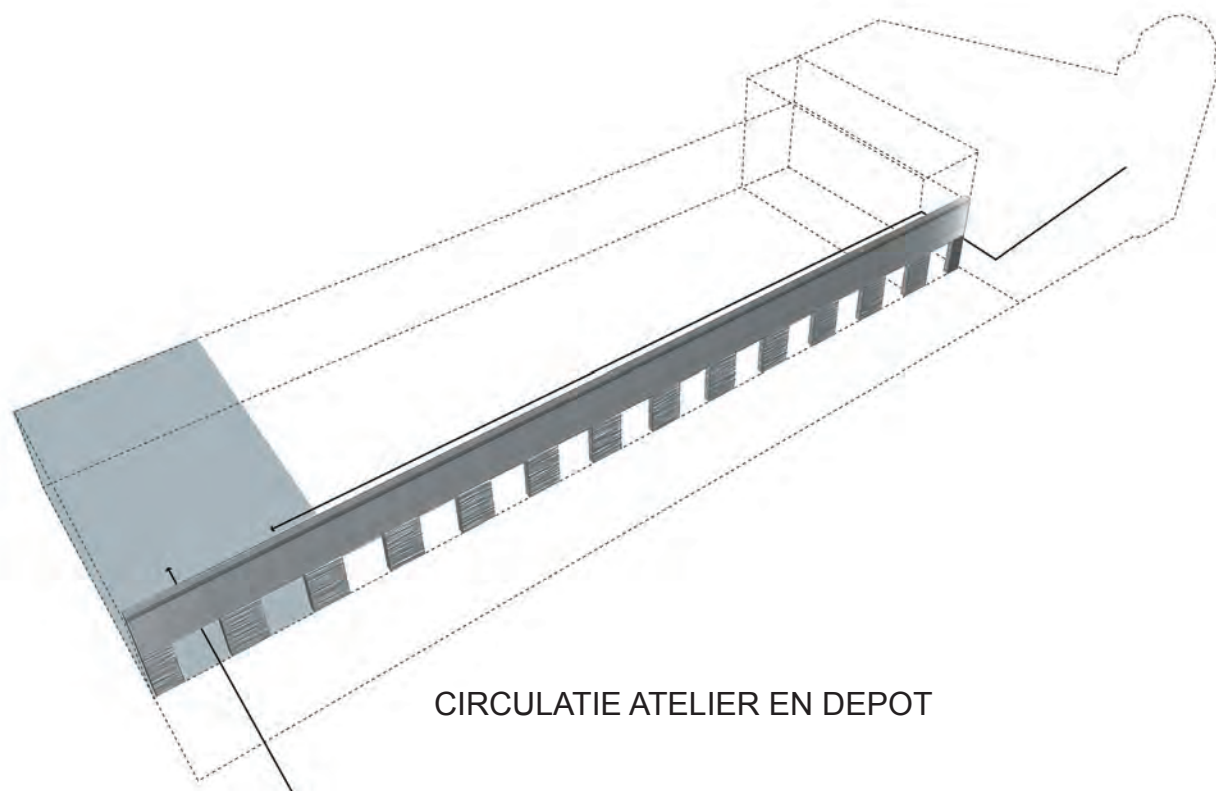

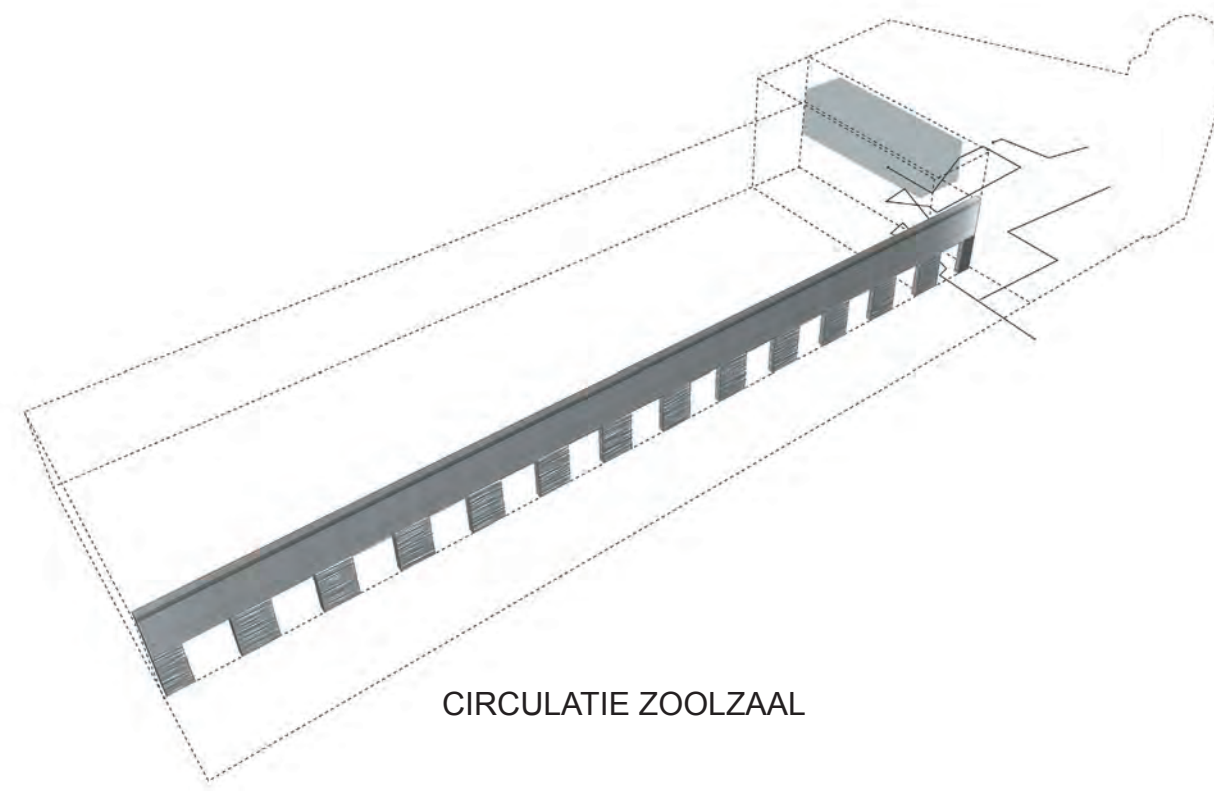
CIRCULATIE MUSEUM

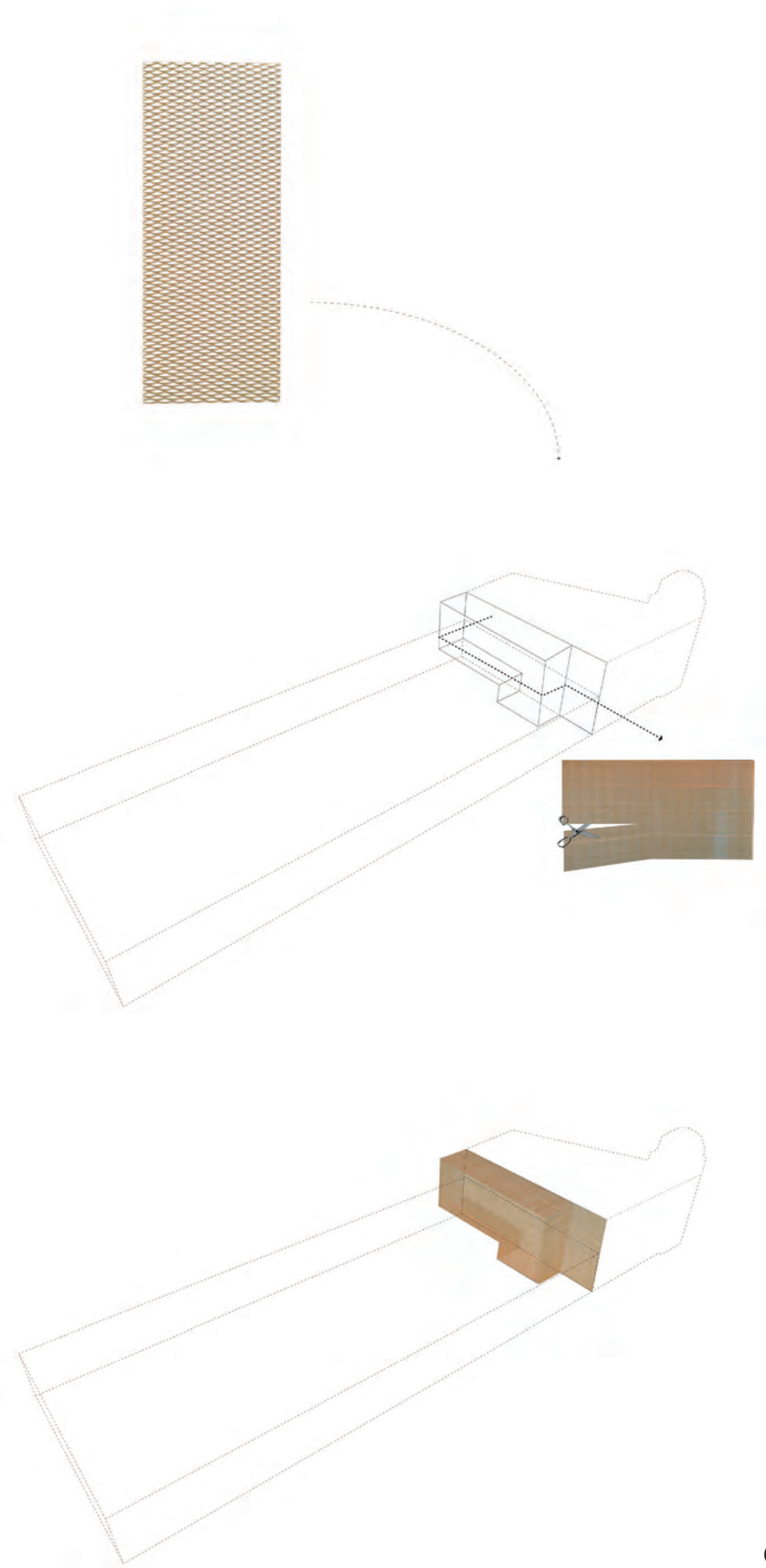
CIRCULATIE VLUCHTTRAP

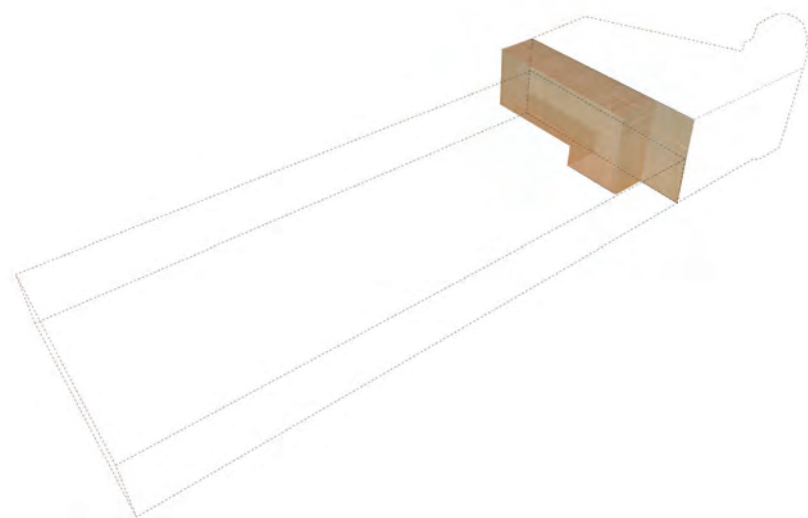
CIRCULATIE ATELIER EN DEPOT

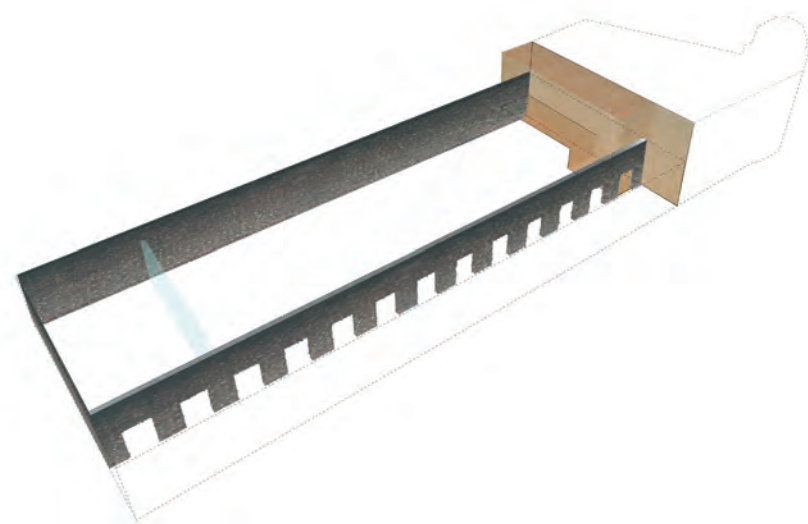
CIRCULATIE ZOOZAAAL

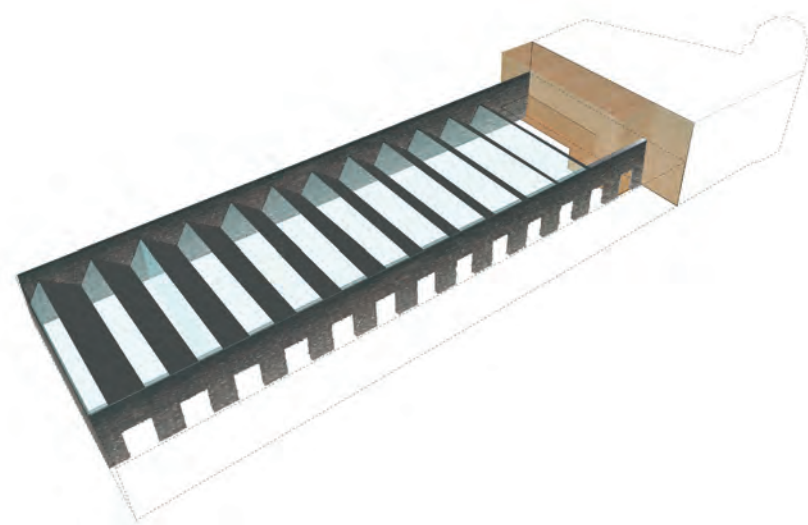
GOUDKLEURIG GEREKT METAAL GEPLOOID TER VOLTOOIING VAN DE ACHTERGEVEL VAN HET EPERON D'OR GEBOUW
IN DEZELFDE KLEURTINT ALS DE STEEN VAN HET EPERON D'OR GEBOUW

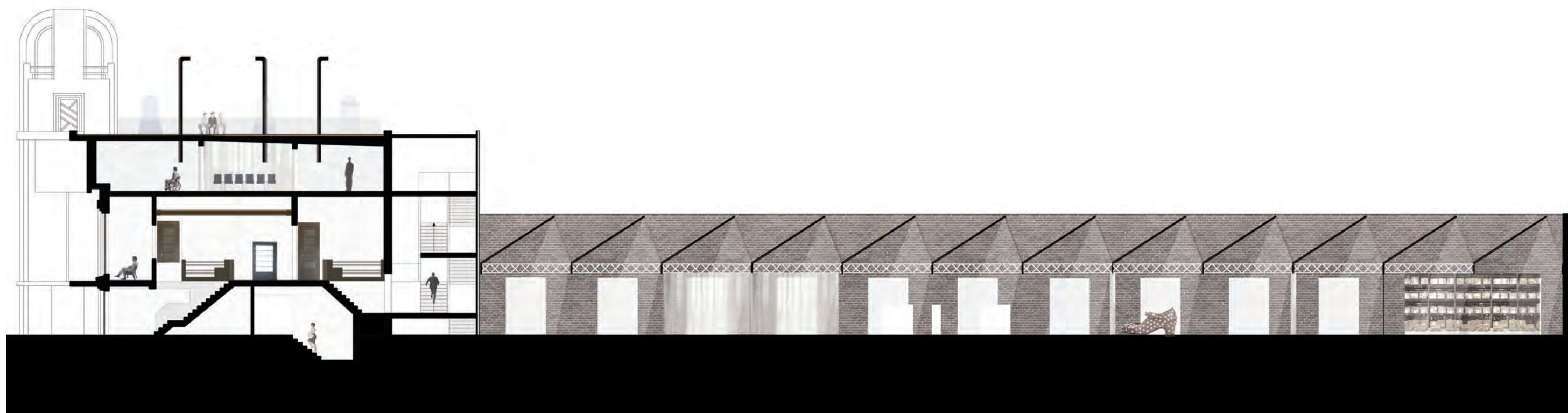
METALEN GOUDEN SLAG

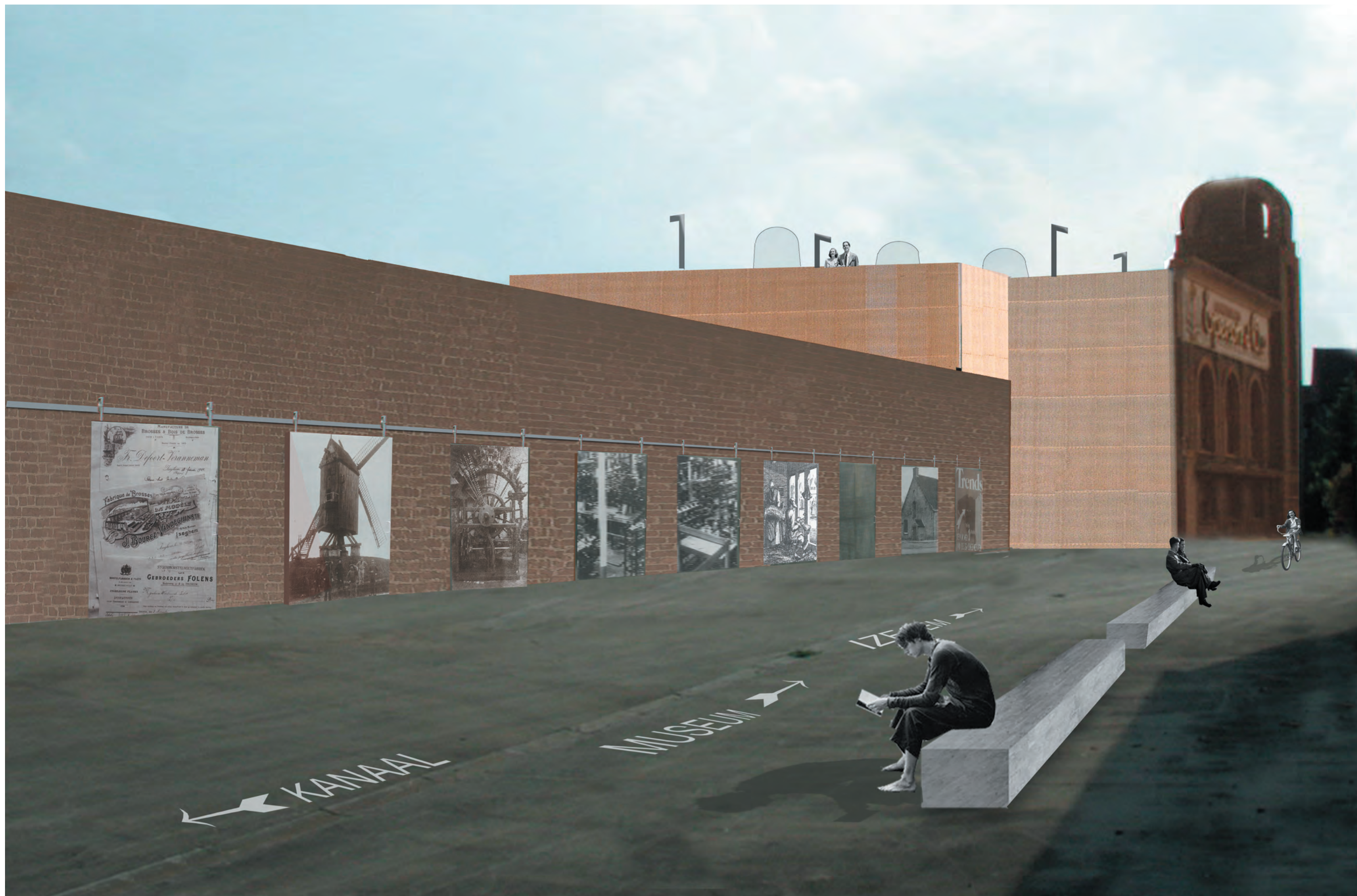

BESTAANDE MUREN BLIJVEN BESTAAN

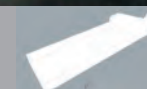

OPTIE SHEDDAKEN

OO 1108 B

FASE 2
ZICHT ZIJKANT ACHTERGEBOUW

OO 1108 B

FASE 2
ZICHT INTERIEUR HAL RICHTING DEPOT

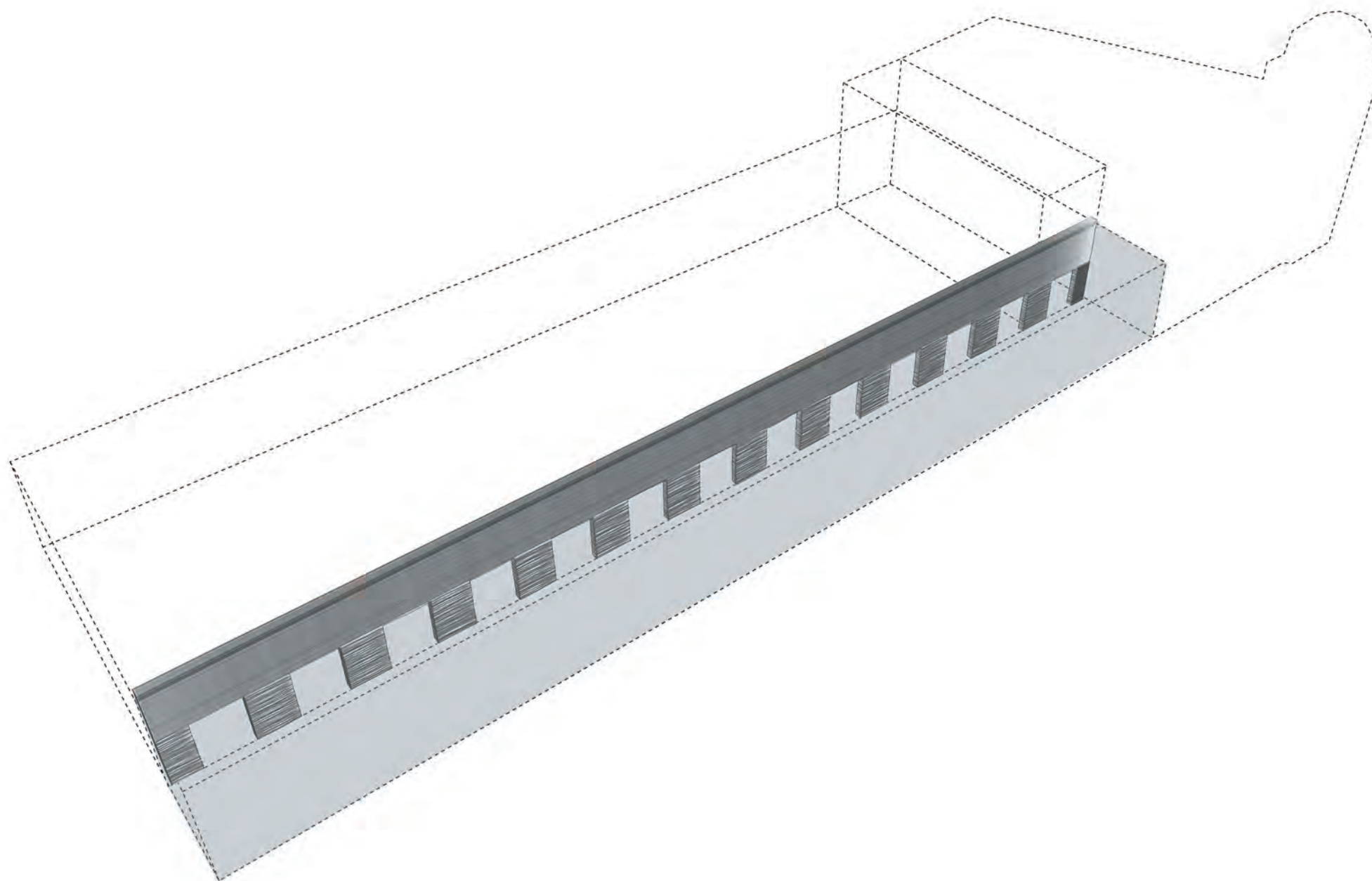

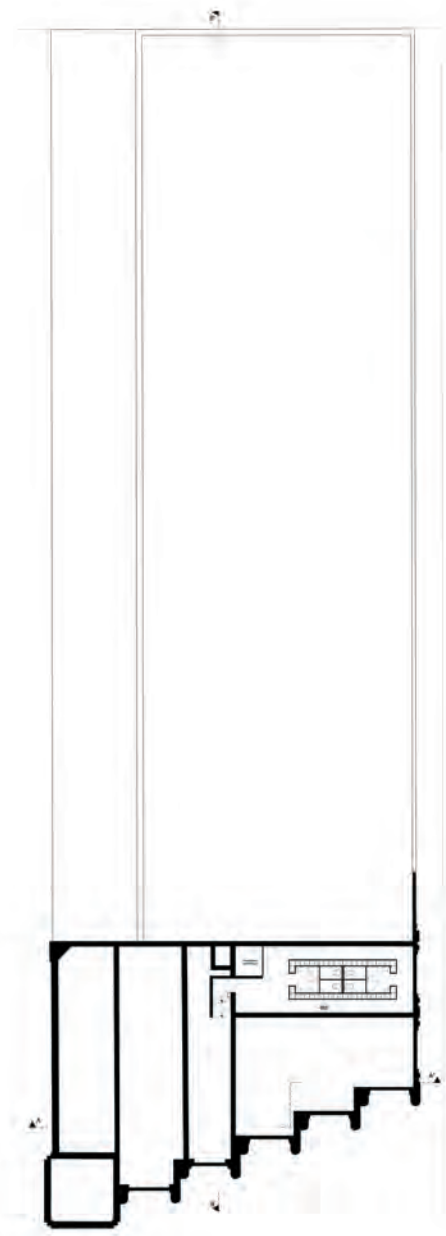
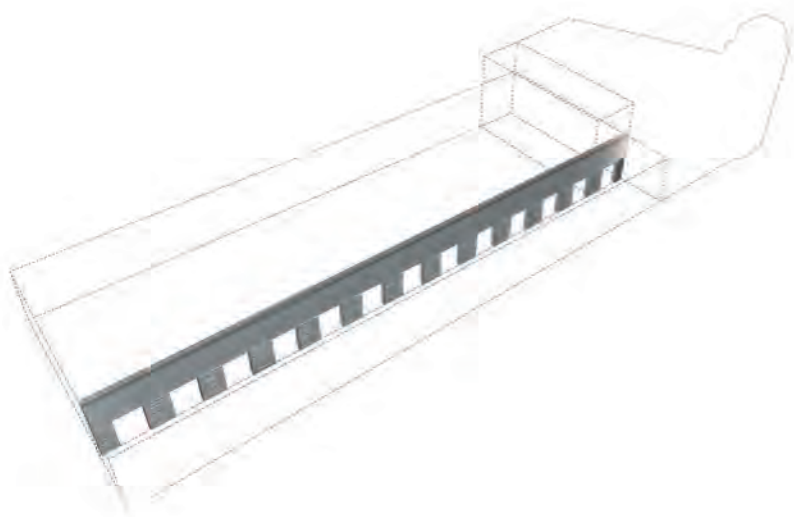

OO 1108 B

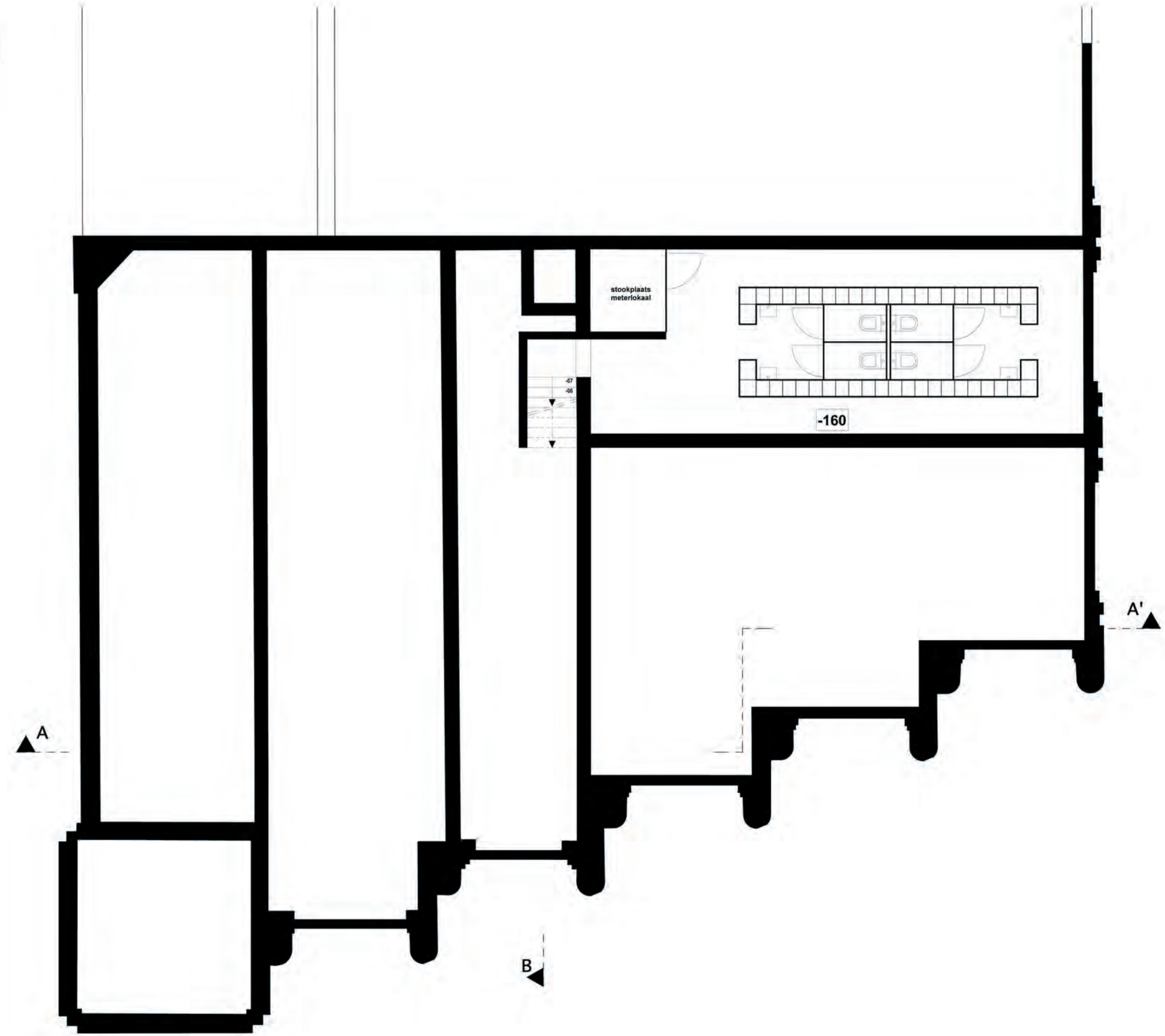
FASE 2
REFERENTIEBEELD FRANK DAVID : DEPOT

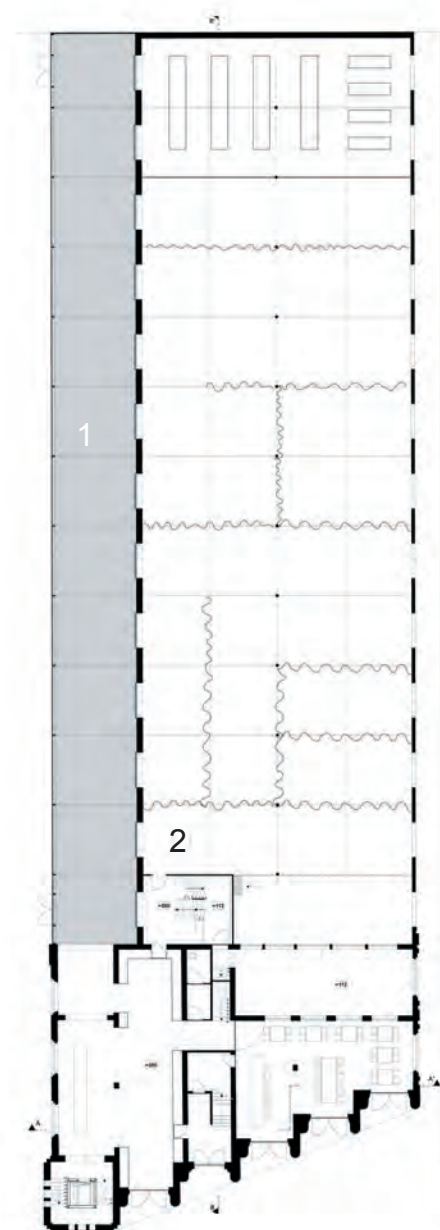
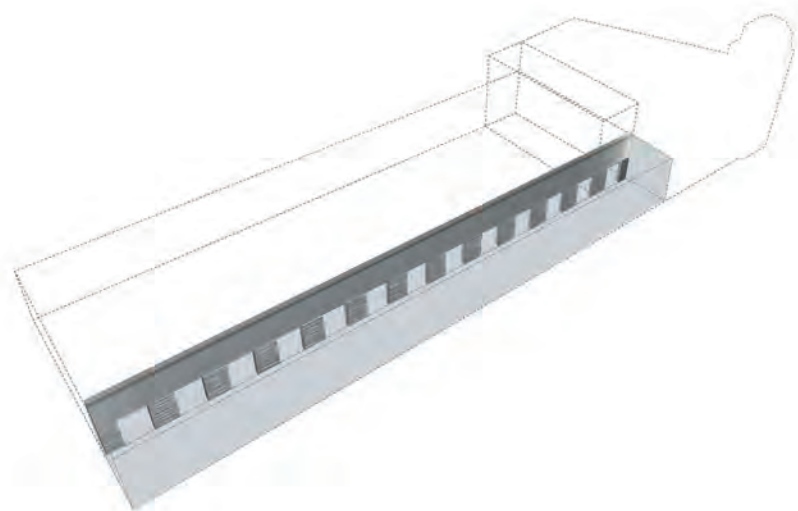

SCHAAL 1/ 500

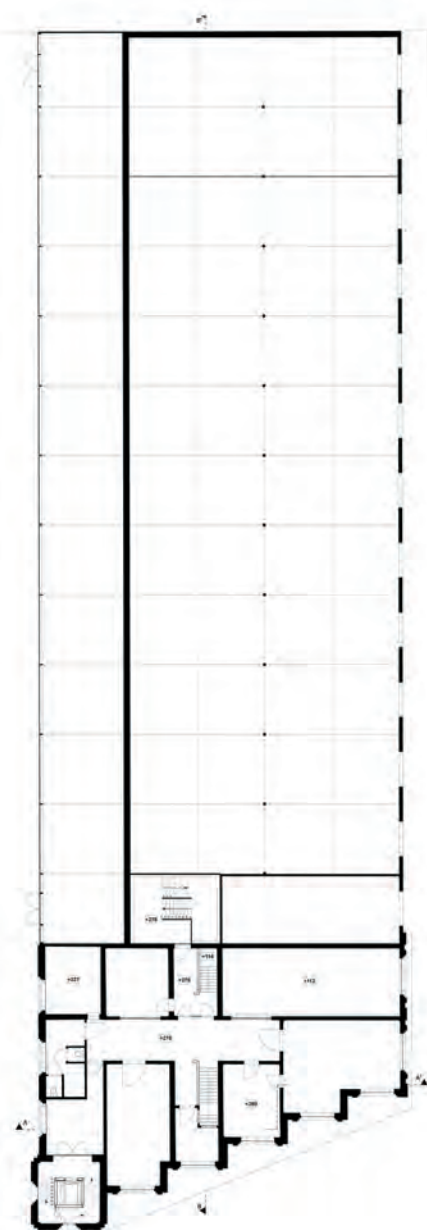
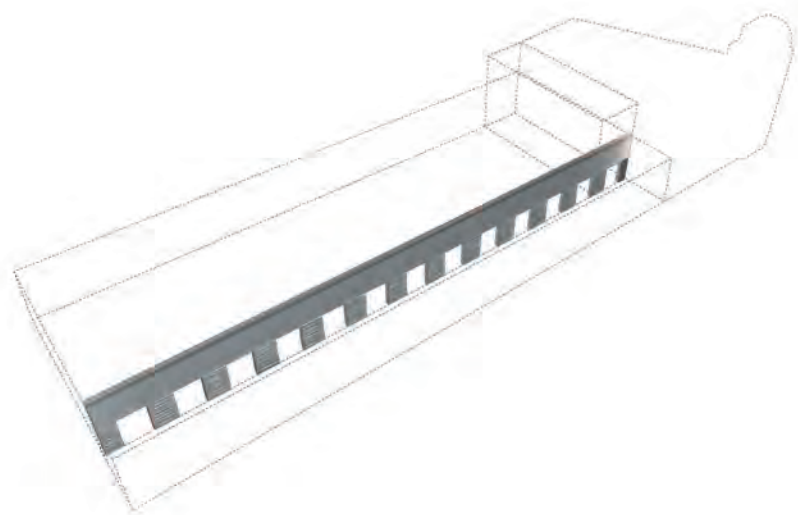
SCHAAL 1/ 100

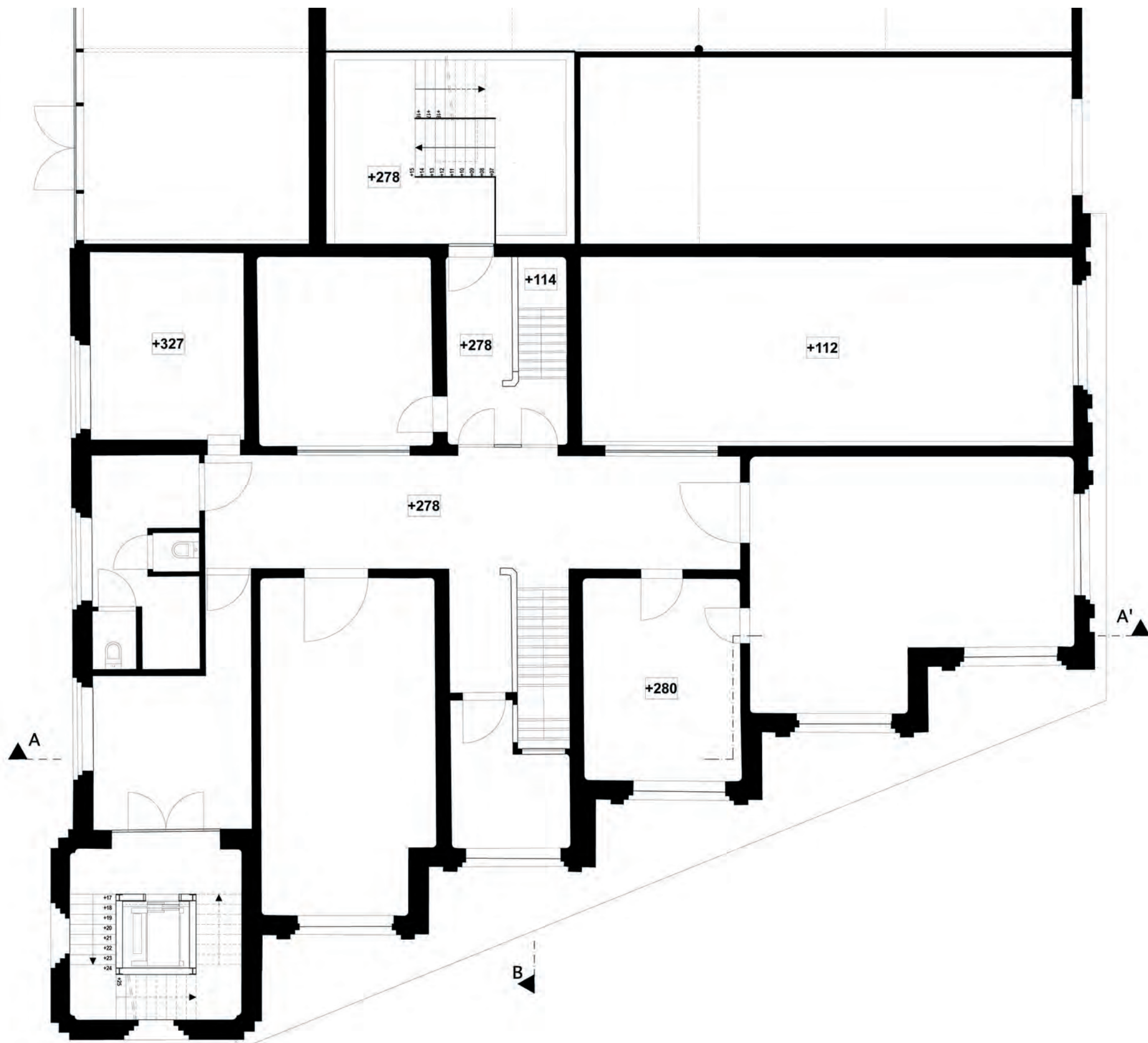
SCHAAL 1/ 500

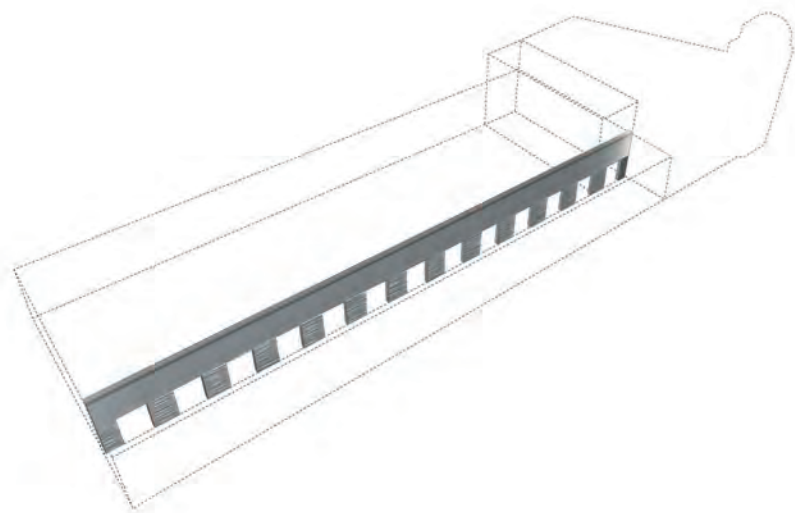
SCHAAL 1/ 100

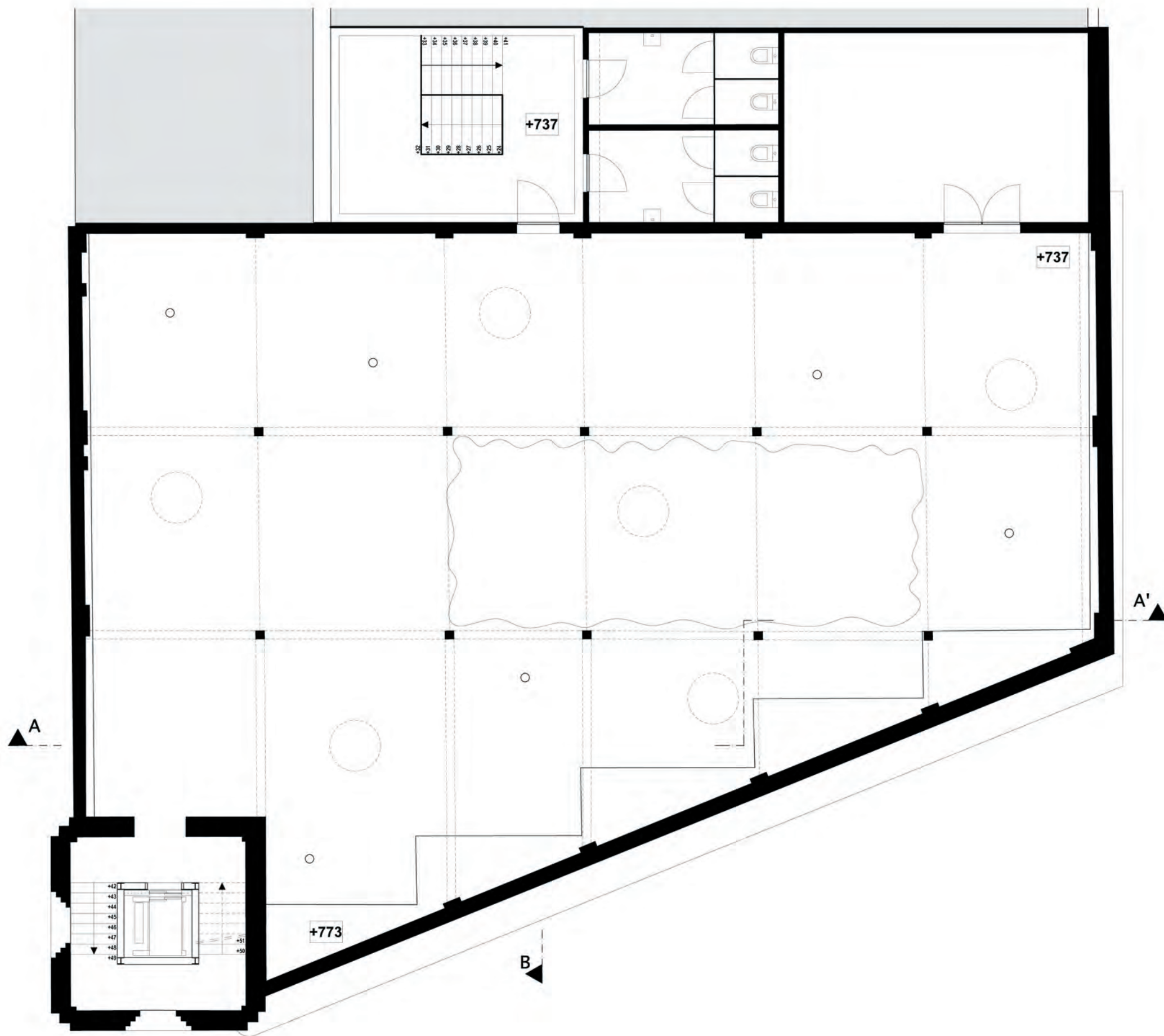
SCHAAL 1/ 500

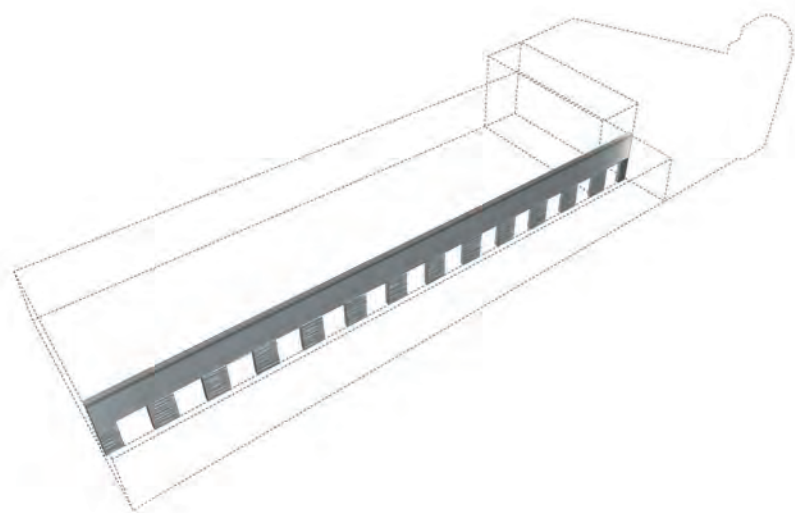
SCHAAL 1/ 100

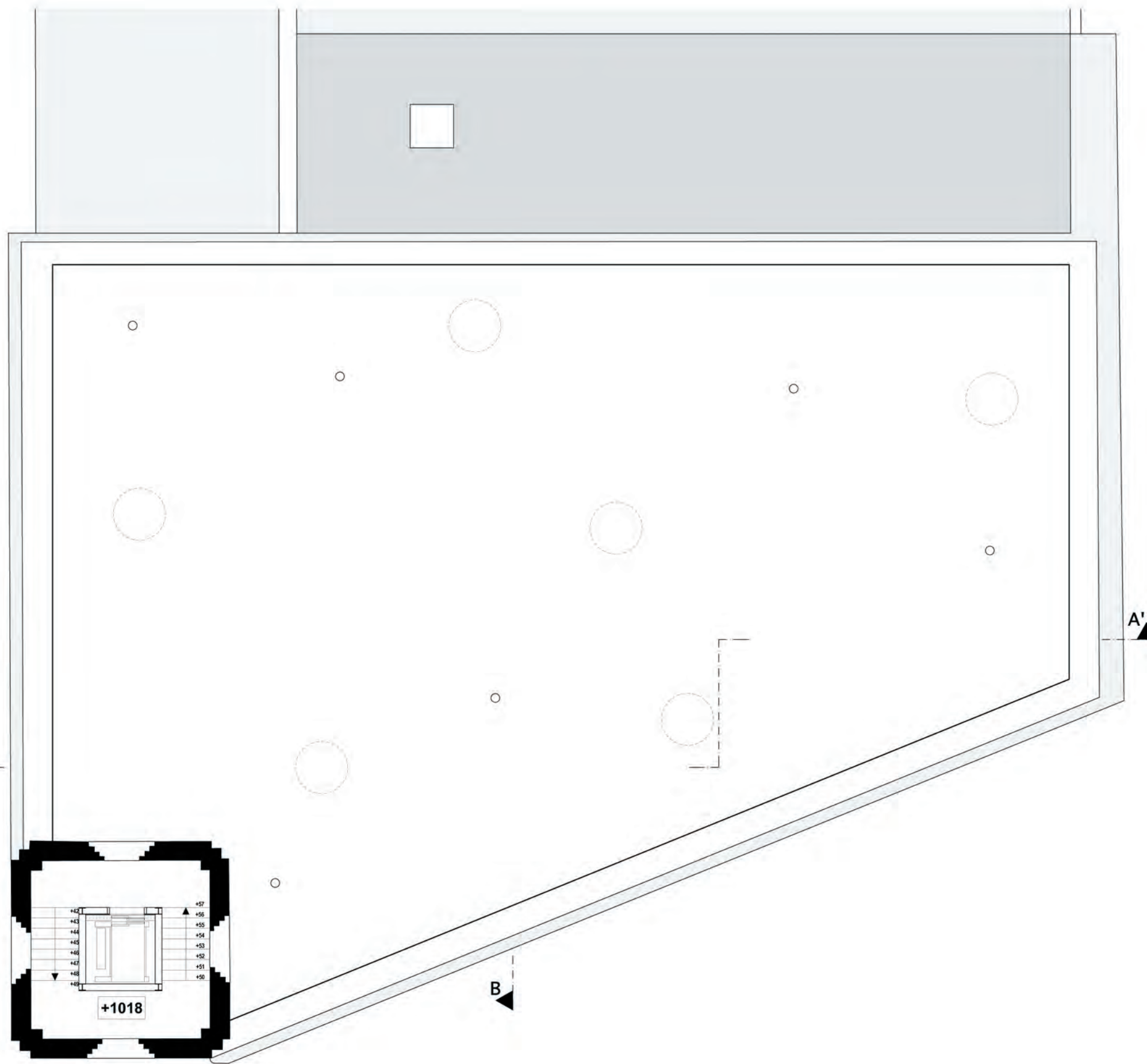
SCHAAL 1/ 500

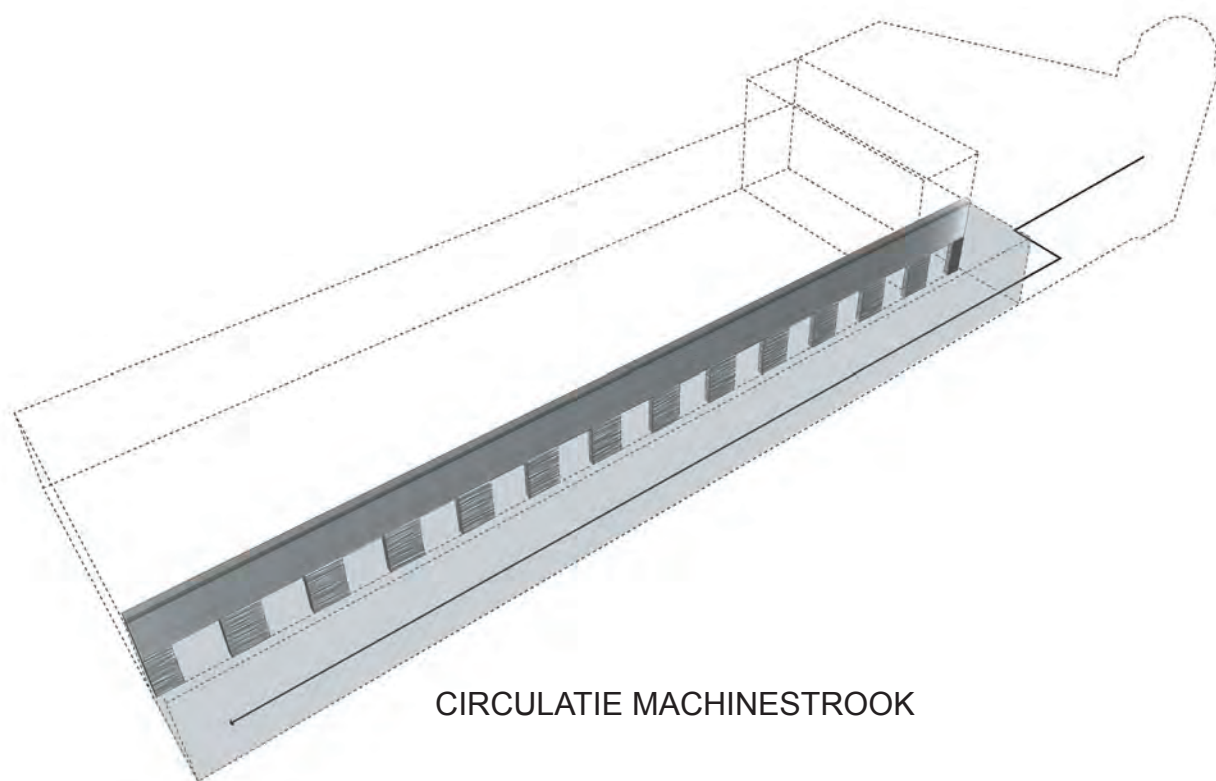
SCHAAL 1/ 100

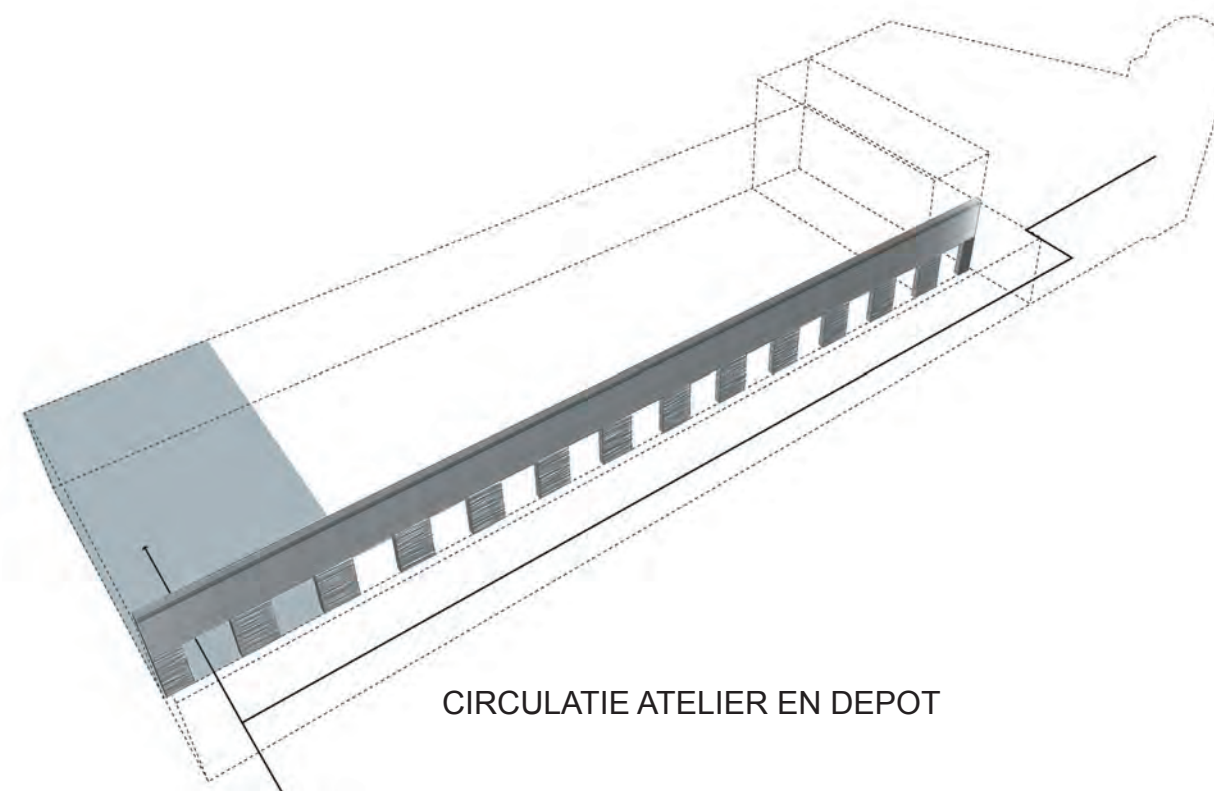
SCHAAL 1/ 500

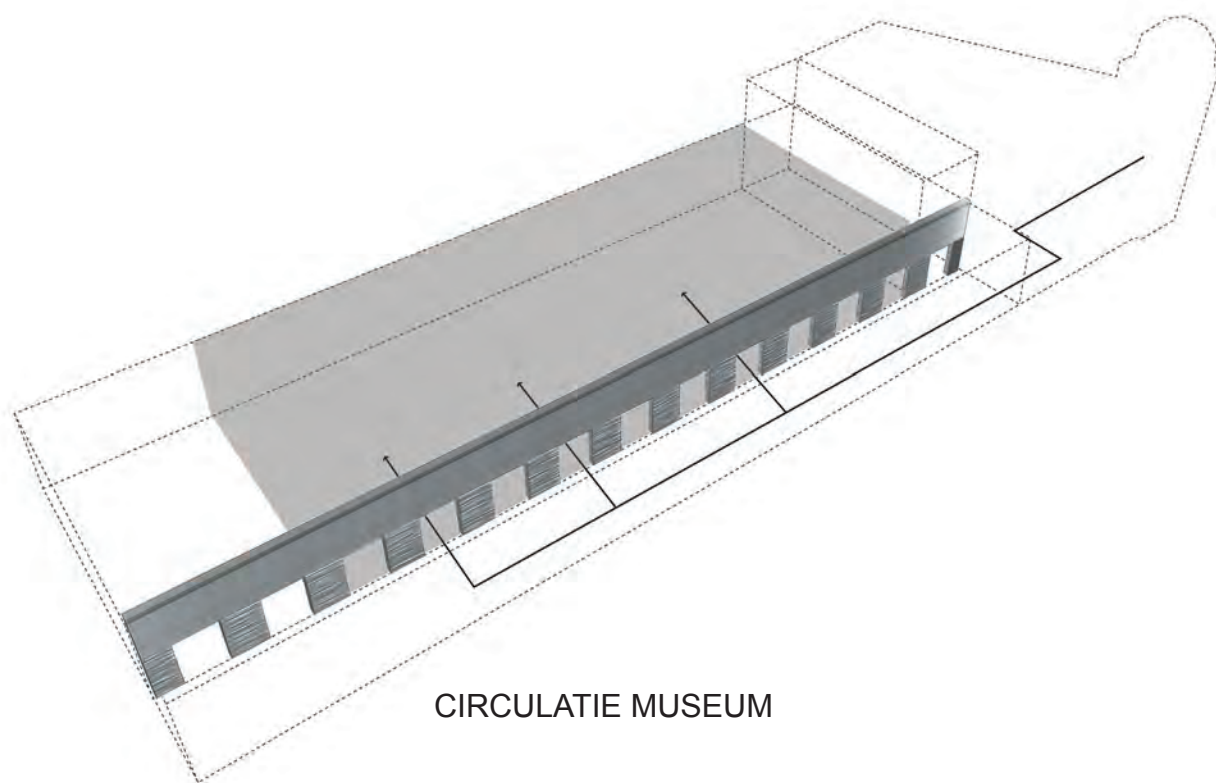
SCHAAL 1/ 100

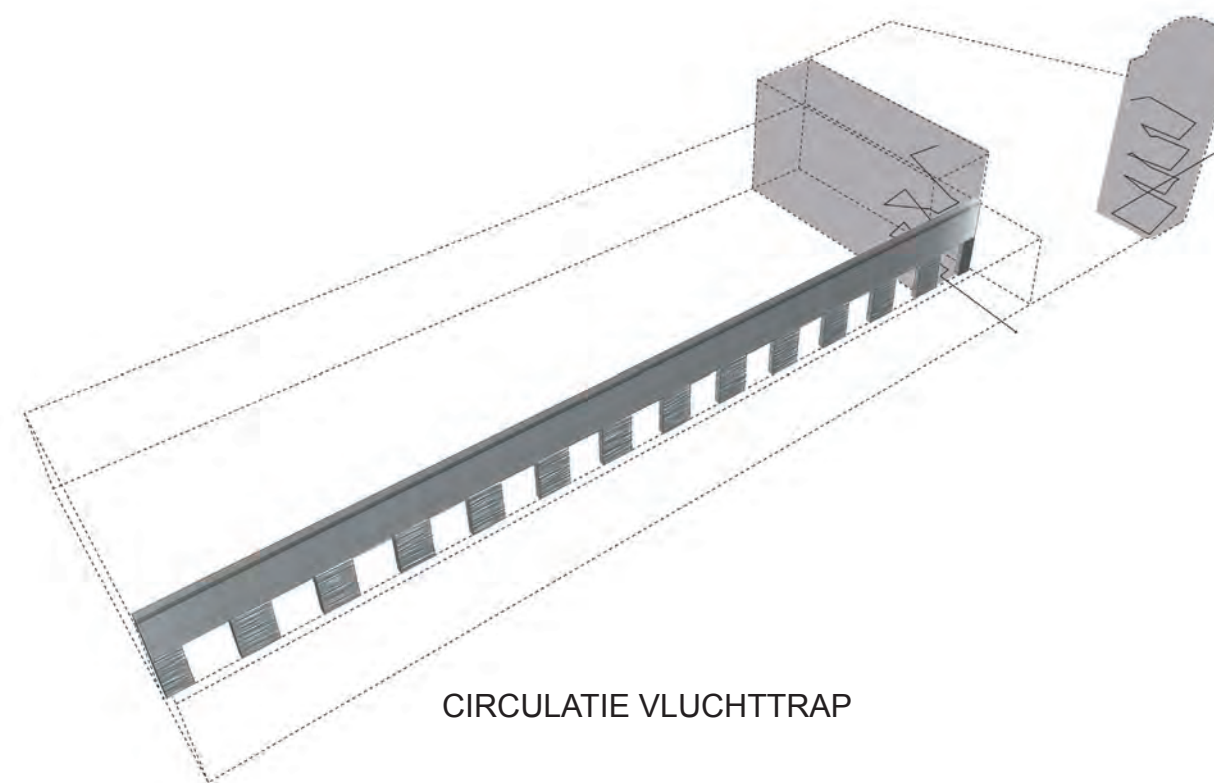
CIRCULATIE MACHINESTROOK

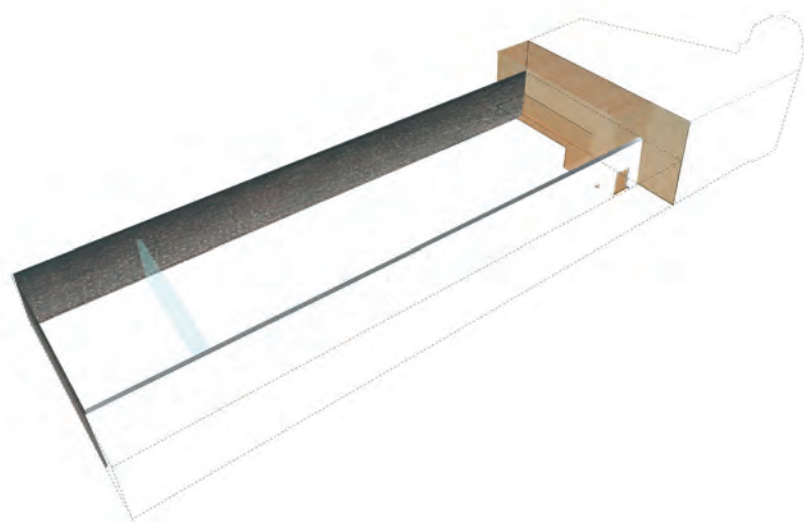
CIRCULATIE ATELIER EN DEPOT

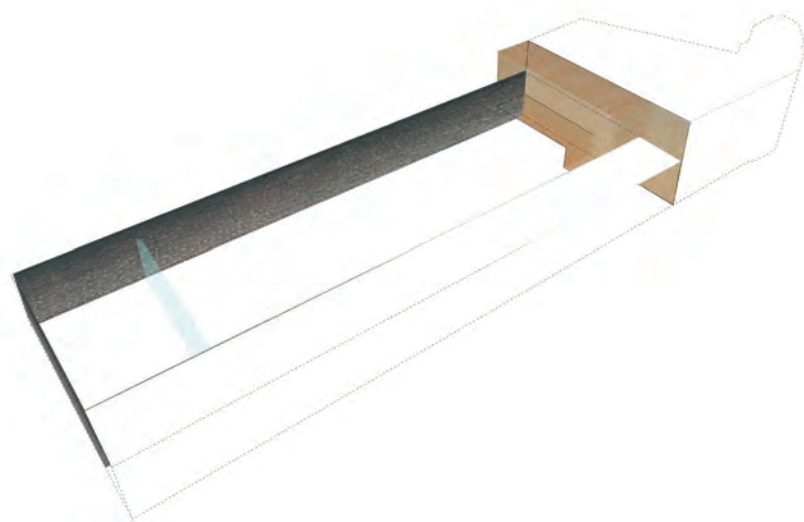
CIRCULATIE MUSEUM

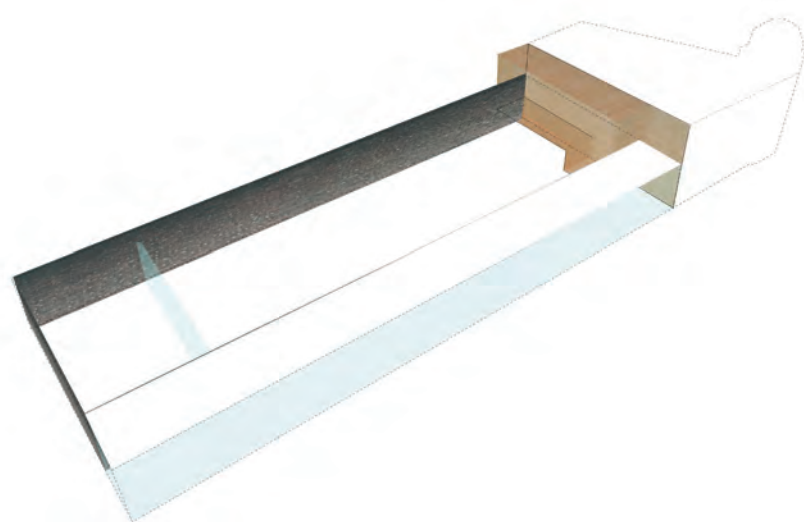
CIRCULATIE VLUCHTTRAP

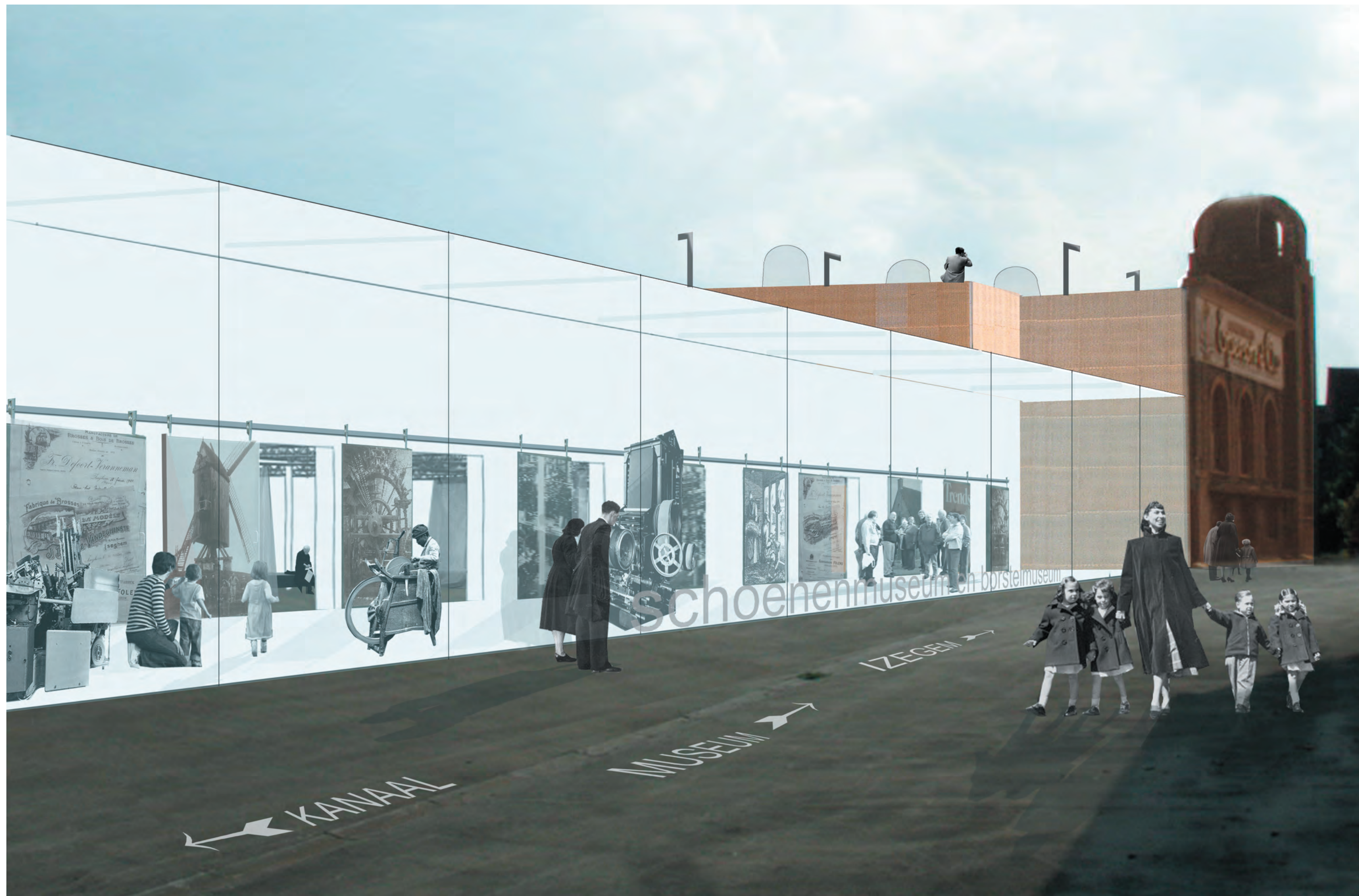
BESTAANDE MUREN KRIJGEN EEN WITTE KALKLAAG

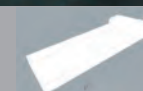
MACHINESTROOK WORDT APART OVERKAPT

BEGLAZING LANGS WANDELZIJDE OM CONTACT TE VERGROTEN

OO 1108 B

FASE 3
ZICHT ZIJKANT GALERIJ

OO 1108 B

FASE 3
ZICHT ZIJKANT GALERIJ NACHT

